

หัวข้อธรรมในคำกลอน

และ

บทประพันธ์ของ "สิริवास"

อนุสรณ์ในงานธรรมสมโภช

ฉลองชนมวาระ ๘๐ ปี ท่านอาจารย์พุทธทาสภิกขุ

ชุมนุม
หัวข้อธรรมในคำกลอน
ของ ท่านพุทธทาสภิกขุ

และ

บทประพันธ์ของ "สิริวิลาส"

จัดพิมพ์ด้วยเงินบริจาค (มีนามข้างท้าย) กับ ทุนธรรมทานปริวรรตน์
ที่ตั้งไว้ทางสวนอุศมมูลนิธิ เป็นอันดับที่ สิบเจ็ด เป็นการพิมพ์ครั้งแรกของ
หนังสือนี้

ซึ่งจัดอยู่ในธรรมโฆษณ์ หมวดห้า ชุดรวมเรื่องปกิณกะ
อันดับ ๔๒ ค. บนพื้นแถบสีม่วง

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๒๔

[ลิขสิทธิ์ไม่สงวนสำหรับการแจกเป็นธรรมทาน สงวนเฉพาะการพิมพ์จำหน่าย]

คำปรารภ

การจัดพิมพ์หนังสือชุด หัวข้อธรรมในคำกลอน ของท่าน “พุทธทาส อินฺทปญฺโญ” รวมกับเรื่อง บทประพันธ์ของ “สิริวิลาส” ครั้งนี้ เนื่องมาจากคณะกรรมการจัดงานธรรมสมโภชฉลองอายุ ๘๐ ปี ของท่านอาจารย์ โดยเฉพาะฝ่ายจัดพิมพ์หนังสือ มีมติให้รวบรวมบทประพันธ์ร้อยกรอง ของ ท่านอาจารย์ “พุทธทาสภิกขุ” กับ “สิริวิลาส” มาตีพิมพ์เป็นหนังสือสำหรับท่านอาจารย์ได้แจกเป็นวิทยาทานในงานครั้งนี้ด้วย; กับเนื่องจากการจัดพิมพ์งานเผยแผ่ธรรมะของท่านอาจารย์ มีเรื่องเกี่ยวกับบทประพันธ์ของท่านเตรียมไว้ในโครงการธรรมโฆษณ์แล้ว ใน **ชุดหมวดห้า รวมเรื่องปกิณกะ ลำดับที่ ๔๒ ค.** และธรรมโฆษณ์เล่มนี้มีผู้ปวารณารับเป็นทานบดีช่วยจัดพิมพ์อยู่แล้ว มีรายนามข้างท้ายหนังสือนี้ คณะผู้จัดทำธรรมโฆษณ์จึงพิจารณาจัดพิมพ์เรื่องนี้เป็นสองเล่ม : แยกเป็นธรรมโฆษณ์โดยเฉพาะเล่มหนึ่ง สำหรับจัดแจกและเผยแพร่ตามโครงการธรรมโฆษณ์ กับอีกเล่มหนึ่งสำหรับถวายท่านอาจารย์จัดแจกเป็นวิทยาทานตามประสงค์ของท่าน

อานิสงส์ของการศึกษาข้อธรรมในคำกลอน และบทประพันธ์ของ “สิริวิลาส” จักมีเพียงไร ท่านผู้สนใจอาจศึกษาได้จากคำนำและคำชี้แจงขององค์ประพันธ์ ซึ่งตีพิมพ์ไว้แล้วนั้น.

คณะผู้จัดพิมพ์หนังสือชุดธรรมโฆษณ์

สวนอุสมมุลนิตี

๗๗ หมู่ ๖ แขวงหนองบอน เขตพระโขนง

ถนนสุขุมวิท ซอย ๑๐๓ กท. ๑๐๒๖๐

๒๗ พ.ค. ๒๕

คำนำ

(ของท่านอาจารย์ ฯ)

หัวข้อธรรมประเภทนี้ มีไว้สำหรับใช้ฟัง เพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงแห่งข้อความนั้น แล้วฟังต่อไป เพื่อให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้นมาจริงๆ จนจิตใจเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงนั้น ในการที่จะทำให้เกิดความสดสังเวช ความไม่ประมาท การเปลี่ยนนิสัยที่ไม่พึงปรารถนา กวาดล้างความรู้สึกชนิดที่ทำความรำคาญต่างๆ ให้แก่ตนให้หมดไปจากจิตใจ และมีความสะอาด ความสว่าง ความสงบ โดยสมควรแก่การกระทำของตน ฯ.

ความรู้ ความเข้าใจ ที่เกิดจากการฟังท่านองนี้ จะถูกต้องและมีประโยชน์กว่าที่เกิดจากการอ่านตะพึด และยังเป็นการปฏิบัติกรรมฐานภาวนาชนิดหนึ่ง อยู่ในตัว ทั้งสมาธิและปัญญาในระดับที่คนทั่วไปจะพึงทำได้ และพร้อมกันนั้นก็เป็นศีลอยู่แล้ว ในขณะที่มีการสังวรระวังบังคับตัวให้ทำเช่นนั้น ไม่มีโอกาสแก่การทุจริตแต่ประการใด.

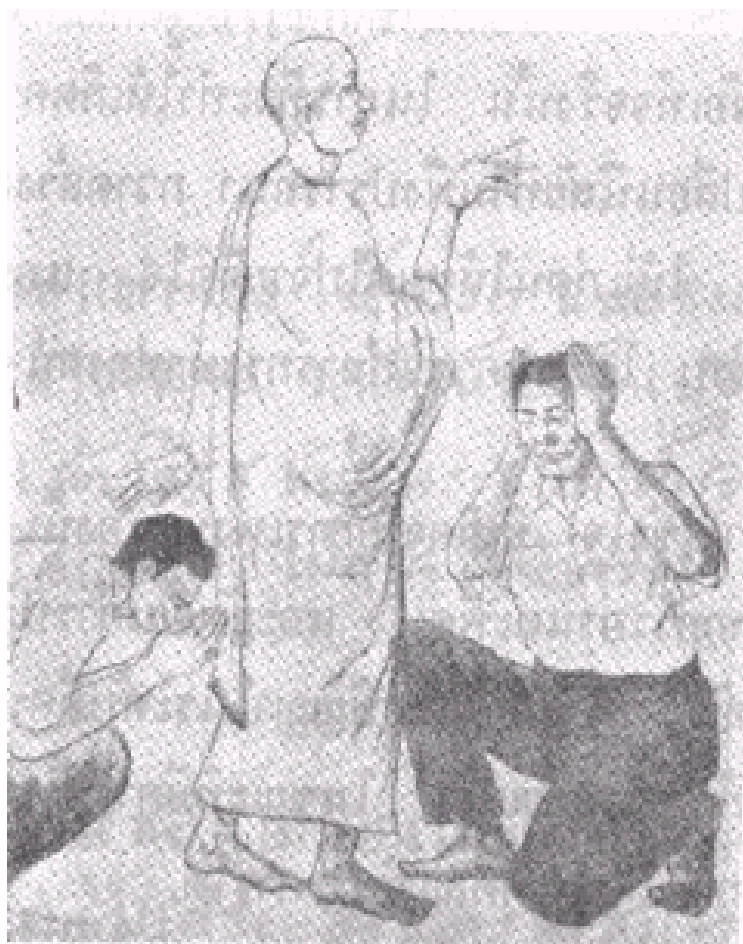
พุทธทาส อินฺทปญฺโญ

คำประพันธ์ บทพระธรรม ไม่จำเพาะ
ว่าจะต้อง, ไพบระ เพราะอักษร
หรือสัมผัส ช้อยชด แห่งบทกลอน
ที่อรชร เชิงกวี ตามนิยม ๙

ขอแต่เพียง ให้อรธ แห่งธรรมะ
ได้แจ่มจะ ถนัดเห็น เป็นปฐม
แล้วได้รส แห่งพระธรรม ดำอารมณ์
ที่อาบม เบิกใจ ให้เจริญ ๙

ให้นิสัย เปลี่ยนใหม่ จากก่อนเก่า
ไม่ซึมเศร้า สุขสง่า น่าสรรเสริญ
เป็นจิตกล้า สามารถ ไม่ขาดเกิน
ขอชวนเชิญ ชมธรรมรส งดกวี ๙

พุทธทาส อินฺทุปญฺโญ

สมัยนี้ พวกเรา เอาแต่ไหว้
พอบอกให้ ประพฤติธรรม ก็กำหู่

สารบาญ

ภาคแรก หัวข้อธรรมในคำกลอน

	หน้า
พุทธนวารหคุณ ๙ บท	๒
อุบาสีพุทธคุณ ๑๐๐ บท	๗
หัวข้อธรรมในคำกลอน หมวดบทนำ :-	๒๙
- คำประพันธ์บทพระธรรม	๓๓
- ความทุกข์เกิด	๓๔
- ธรรมพรปีใหม่	๓๕
- ชีวิตของผู้ประเสริฐ	๓๕
- ส.ค.ส.	๓๖
 ๑. หมวดการงาน :-	
- การงานคือการปฏิบัติธรรม	๓๗
- การงานเป็นสิ่งที่น่ารัก	๓๗
- การงานทำให้ชีวิตสดใส	๓๗
- การงาน, -กิเลสคุณ, - จริ่งชี้	๓๘
 ๒. หมวดอุปมาธรรมคำกลอน :-	
- ยาระงับสรรพทุกข์	๓๙
- หลักเป็นประธานของพุทธธรรม	๔๐
- ช่างหิวมัน	๔๓
- อย่าช่างหิวมัน	๔๓
- ปิด - ปิด - ปิด	๔๕

- เปิด - เปิด - เปิด	๔๕
- นั่งสมาธิ	๔๖
- นั่งเหนือเมฆ	๔๗
- อุปมาธรรมคำย่อ	๔๘
- ตกนรกพลาญ คว้านิพพานพลาญ	๔๘
- บำดี - อะไรที่ไหน	๔๙

๓. หมวดเตือนตน :-

- หลักของคนทุกวันนี้	๕๐
- ยึดมั่นมั่นกัดแน่น	๕๐
- บาปใหญ่, บาปเล็ก	๕๐
- ตัวกูมิได้มี, ทำไมไ่	๕๑
- ระวังผีกู ผีกู	๕๑
- ตัวกู - ตัวกู, เมื่อกูแก่	๕๒
- ของกู - ของกู, ตัวกู - ตัวกู	๕๓
- ตัวกูกับตัวกู, สุขจิต - ทุกจิต	๕๔
- มีอยู่แล้ว, รักสงบ	๕๕
- มีโดยไม่ต้องเป็นของกู	๕๕
- มีโดยไม่ต้องมีผู้มี	๕๖
- สหายเอ๋ย, สิ่งที่เราจักยากที่สุด	๕๖
- จงรู้จักตัวเอง, ศัตรูคือผู้จู่มาสบได้	๕๗

๔. หมวดอธิบายธรรมะจากภาพ :-

- ภาพแห่งเจ้าตนหลวง	๕๘
- ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์, บัวที่เริ่มบาน	๕๘

	หน้า
- พระองค์อยู่ที่หลังมาน	๕๙
- จงรู้จักตัวเอง	๕๙
- เสี่ยงตบมือข้างเดียว	๕๙
- ปฏิบัติเพื่อความสะอาด	๖๐
- เสี่ยงขลุ่ยกลับมาหากอไผ่	๖๐
- ดอกไม้จัดคน	๖๑
- ไหว้พระพุทธรูป	๖๑
- อยู่ให้เหมือนลิ้นงูในปากงู	๖๒
- เต่าหินตาบอด	๖๓
- ผู้ดับไม่เหลือ	๖๓
- จิตว่างได้ยินหญ้าพูด	๖๔
- ฝนอิฐเป็นกระจกเงา	๖๔
- อริยมรรคมีองค์แปด	๖๕
- แม่น้ำคด น้ำไม่คด	๖๕
- สหายเขียนพระไตรปิฎก	๖๖
- พันแล้วไว้อย	๖๖
- ได้เดือนเขียนจดหมายถึงมนุษย์	๖๗
- ตัวกู กับ ตัวกู	๖๗
- ทะเลไฟ	๖๘
- จากอนันตะสู่อันันตะ	๖๘
- ยอดนักรบ, พุทธรูปไม้, ศัตรูแห่งศานติ	๖๙
- ราคะ ศัตรูแห่งศานติ, สัมผัส	๗๐
- โลกกล้า ฯลฯ	๗๑

(๔)

หน้า

- ในโลกนี้มีพุทธศาสนา ๗, พระยีสัส ๗๒
- นางเบ็ด ๗๓

๕. หมวดศาสนา :-

- พระเจ้าองค์เดียว ๗๔
- ติดตำราจะติดตั้ง ๗๔
- เราถือศาสนาอะไรกันแน่ ๗๕
- เรียนธรรมะ, เรียนศาสนาที่ตาหู ๗๕
- เรียนปรัชญา, เรียนธรรมะกับเรียนปรัชญา ๗๖
- เรียนแบบคันถธุระ, เรียนวิปัสสนา, เรียนชีวิต ๗๗
- เรียนศาสนา, ไม่น่าจะบ้า ๗๘
- มังคุตธรรม, สำคัญที่วิธี ๗๙
- จิตลู่ถึง พุทธ - ธรรม - สงฆ์ ๗๙
- ประชดธรรม, มีธรรมเป็นอาภรณ์ ๘๐

๖. หมวดความตาย :-

- ความแก่, ตันสนเฒ่า ๘๑
- ตายก่อนตาย, ๘๒
- ปริญาจากสวณโมกข์ ๘๓
- หนทางชนะความตาย, คาถาดับสังขาร, มันมีเท่านั้นเอง ๘๔
- รสแห่งความเปลี่ยนแปลง ดับสังขาร ๘๕
- บางที่ท่านมีมัน, ชีวิตนี้คืออะไรกัน ? ๘๖
- ภัทเทกรัตต์ ๘๗
- อยู่กันนิรันดร์ ๘๘

๗. หมวด เป็น ให้เป็น :-

- ยามไหนก็ได้	๘๙
- ยามจะมี, ยามจะใช้, เป็นอยู่ด้วยจิตว่าง	๙๐
- ปากอย่างใจอย่าง, ตามรอยพระพุทธรองค์	๙๑
- อะไรเผือก	๙๒
- ภัยร้ายของนักเรียน, เป็นพ่อให้เป็นพ่อ	๙๓
- บุญเป็นอะไร	๙๔
- ชาวบ้านชาววัด	๙๕
- ความเป็นพระ, เป็นมนุษย์หรือคน	๙๖
- ปุณฺณ, กัลยาณชน, อริยชน	๙๗
- อรหันต์, เป็นเจ้าคุณ, เป็นหลวงตา, เป็นพระบ้าน	๙๘
- เป็นพระเถื่อน, เป็นพระป่า, เป็นพระเมือง, โพธิสัตว์	๙๙
- พระรัตนตรัย, ไม่รู้จักหน้าที่, ความรักของอวิชา	๑๐๐

๘. หมวดศีลธรรม :-

- ศึกษากันเท่าไร, ความหมายของศีลธรรม	๑๐๑
- ศีลธรรมกับคน	๑๐๑
- ศีลธรรมกับโลก ย่น - ถอย - ยับ	๑๐๒
- หลงบ้าศีลธรรม, ศีลธรรมกลับมาเถิด	๑๐๒
- ถ้าศีลธรรมไม่กลับมา, ปรมัตถธรรมกลับมา, อยู่กับธรรม	๑๐๓
- ปัญหาเฉพาะหน้า	๑๐๔
- ก ข ศีลธรรม ก-ค, ค-จ, จ-ช	๑๐๔
- ช-ญ, ฎ-ฐ, ฑ-ณ, ด-ถ, ท-น, บ-ผ	๑๐๕

(๖)

หน้า

- ฝ-ฟ, ภ-บ, ร-ว, ศ-ส, ห-อ	๑๐๖
- ก-ข ปรมัตถธรรม ก-ข, ค-ง, จ-ฉ, ช-ญ, ฎ-ฏ	๑๐๗
- ฐ-ณ, ด-ต, ถ-น, บ-ป, ฝ-ฟ, ภ-ม	๑๐๘
- ย-ล, ว-ษ, ส-ห, พ-ฮ, สำคัญที่มีศีลธรรม	๑๐๙

๙. หมวดมงคล :-

- เราสร้างดวง อย่าให้ดวงสร้างเรา	๑๑๐
- ทำดี ดีแล้วเป็นพร	๑๑๑
- กรรมดี ดีกว่า มงคล	๑๑๒
- รู้กับหมอน, สนนากับพระเจ้า, การปิดทอง	๑๑๓
- รสสวรรค์นั้นเสพติด, อัศจรรย์	๑๑๔
- การฟังผู้อื่น	๑๑๕

๑๐. หมวด มอง - มอง :-

- มอง - มอง - มอง, มองถูกทุกซัดลาย	๑๑๖
- มองแต่แง่ดีเกิด, ตาบอด - ตาดี	๑๑๗
- เมื่อมองดิน เห็นฟ้า, มองฟ้าปะดิน	๑๑๘

๑๑. หมวดโลก :-

- โลกเปรียบศาลาให้อาศัย	๑๑๙
- โลกนี้คืออะไรกันแน่, โลกนี้น่าฆ่า	๑๑๙
- โลกนี้คือทางผ่านและบทเรียน	๑๒๐
- โลกนี้คือเครื่องลงและโรงละคร	๑๒๐
- โลกนี้เปรียบมหาสมุทรและกรงไก่	๑๒๐
- จะดูโลกแง่ไหนดี	๑๒๐

- โลกนี้คืออะไรแน่ ?	๑๒๑
- โลกนี้อนิจจัง, โลกกลียุค	๑๒๑
- โลกนี้พัฒนา, เมื่อกิเลสยึดครองโลก, โลกพัฒนา	๑๒๒
- ยิ่งเจริญยิ่งบ้า, ทรวงเปิดโลก	๑๒๓
- นกไม่เห็นฟ้า, ปลาไม่เห็นน้ำ	๑๒๓
- โลกรอดเพราะกตัญญู	๑๒๔

๑๒. หมวดปกิณกะ :-

- อาสาพิหนฺชา	๑๒๕
- เผลอตัวเอง, ใครอยู่ระดับไหน, ความสุข	๑๒๖
- ความอยาก, อาจารย์ไก่	๑๒๗
- สุนัขหรี, ถ้ำสตรีตีหมเหล่า	๑๒๘
- ดีในชั่ว, ชั่วในดี, ให้เขาเถิด	๑๒๙
- ได้ดีเพราะถูกด่า, ยิ่งตรงยิ่งคดลึก	๑๓๐
- บุญหรือนิพพานเชิญเลือก	๑๓๐
- ความโง่ของปัญญา, นายเหนือหัว, มัวแต่สร้างมาร	๑๓๑
- มีมารไม่มีมาร	๑๓๒

สารบัญภาคบทประพันธ์ของ "สิริवास"

มีสารบัญเฉพาะภาคนี้ต่อจากหน้า ๑๓๒ ของภาคแรก

พุทธนวารหคุณ

หัวข้อคำบรรยาย

พระพุทธานุคุณ ๙ บท

บรรยาย ณ สวนโมกขพลาราม พ.ศ. ๒๕๒๐

อรหัม

สมมาสมพุทโธ

วิชชาจรณสมพบันโนจ

สุคโต

โลกวิทู

อนุตตโร ปริสทมมสารถิ

สตถา เทวมนุสฺसानัน

พุทโธ

ภควา

พุทธนวารหคุณ ๙ บท

คำกลอน

บทสรุปคำบรรยาย ระหว่างวันที่ ๒ เมษายน ถึง วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๒๐

บทที่ ๑. อรห

ไอ้พระองค์ ทรงเป็นพระ อรหันต์
เหตุแห่งทุกข์ ไหลหลับ ไม่กลับกลาย

เพราะประหาน กิเลส - สวะหาย
ทุกข์จึงวาย ตายไป ไม่กลับคืน.

กิเลสวัฏฏ์ ถูกขจัด ทลายลง
หมุนต่อไป จึงได้ หยุด - เย็น - ยืน

วัฏฏ์ทั้งวง หักกระจาย ไม่อาจฟื้น-
ควรชมชื่น ว่าท่านรอด เป็นยอดคน.

ยอดมนุษย์ สูงสุด ด้วยคุณธรรม
ถึงความว่าง ห่างทั่ว จากตัวตน

อยู่เหนือกรรม เหนือเหตุ และเหนือผล
นิรมล นิรทุกข์ วิมุกต์มवल.

บทที่ ๒. สมุมาสมพุทโธ.

ไอ้พระองค์ ทรงเป็น พระสัมมา-
รู้โดยชอบ พร้อมครบ จบกระบวนการ

สัมพุทโธ ศาสดา ทุกกระส่วน
โดยพระองค์ เองล้วน ไร้ครุบา.

ทรงแจ่มแจ้ง แสงตลอด อริยสัจ
ปฏิจจ - สมุปปา - ทธัมมา

สามัญญลักษณะ ประจักษ์ชัด ตัดโมหา
อสังขตะ สังขตา ประจักษ์จริง.

สัพพัญญู รู้แจ้ง ทุกแหล่งธรรม
ทรงมหิท - ธิปัญญา ทำให้ถึง

อาศัยอัม - นาจตรัส - รู้ยิ่ง
มาร พรหม วัง หนีหน้า ไม่ทำอะไร.

บทที่ ๓. วิชาจรณสมปโน.

ไอ้พระองค์ ทรงสมบุรณ์ ด้วยวิชา
ทั้งสองธรรม สัมพันธ์ แก่กันไป

เพื่อความเป็น พระสัมพุทธ สุดประเสริฐ
ทำหน้าที่ รื้อชน เวไนยยา

สมัยนี้ เรียกว่ามี ทั้งเทคนิค
วิชาการ วิธีการ ญาณภิชโย

บทที่ ๔. สุกโต.

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม พระสุคต
ชั้นโลกุตร์ หลุดพ้น จากวัฏฏ์ตรัย

หรือ"ถึงดี" คือถึงที่ แห่งนิพพาน
ถึงสภาพ นิรันดร นามกรมี

อีกนามหนึ่ง ซึ่งไม่คั่น หูคนนัก
เพราะไม่เปลี่ยน แปลงอย่างไร ไร้เวลา

บทที่ ๕. โลกวิทู.

ไอ้พระองค์ ทรงสมัญญา โลกวิทู
แม้วิจิตร พิสดาร ปานมณี

ทรงทรวบโลก และเหตุ ให้เกิดโลก
อยู่ในกาย มีชีวา น่าอัศจรรย์

สัตว์โลกเกิด อยู่ในคู่ อายตนะ
ส่วนพระองค์ ทรงสภาพ เหนือโลกา

และจรณะ ปฏิปทา อันยิ่งใหญ่
มีผลได้ ถึงวิมุตติ สุดพรรณนา.

ที่สามารถ ก่อกำเนิด พระศาสนา
เพราะวิชา - จรณะ - สัมปโน.

และเทคนิค เชี่ยวชาญ ชำนาญ
มอบบมโน นมัสการ สมานใจ.

เพราะถึงบท อันสูงสุด เป็นวิสัย
อภิไธย เกิดขึ้นมา ว่า"ไปดี"

ดับกิเลส ในสันดาน ทุกวิถี
ไพเราะดี ว่า "มหา สุญญตา".

ถ้าประจักษ์ ก็เรียกว่า ถึง"ตถา"
ใครถึงแล้ว ก็เรียกว่า "ผู้ไปดี"

ทรงหยั่งรู้ โลกธาตุ ทุกวิถี
ก็ไม่มี ส่วนที่ น่าติดพัน.

ความดับโลก และทางถึง ความดับนั้น
รวมด้วยกัน อยู่ที่คู่ อายตนา.

หลงตะกละ ทุกข์แสดง อย่างแรงกล้า
เพราะรู้โลก จนเรียกว่า โลกวิทู

บทที่ ๖. อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ยอดสารถิ
พอฝึกได้ ต่างต่างกัน ตามชั้นคุณ
เพราะพระองค์ ทรงเป็น สัพพัญญู
ปาฏิหาริย์ ดักใจสัตว์ ถนัดจน -
ออกจากโลก พันโลก หมดโคกคัลย
ประทานสิ่ง สูงเหลือ เนื้อโลกา

เพราะฝึกสัตว์ ที่พอมี นิสสัยอยู่
ฝึกแล้วรู้ ถอนพราภ จากวิภววน.
ทรงรู้ลวง วิสัยสัตว์ ไม่ขัดสน -
ยอมจำนน ดำเนินตาม พระองค์มา.
เป็นอรหันต์ ยอดสุด มนุสสา
คือมรรคา พระนิพพาน ผ่านพ้นตาย.

บทที่ ๗. สตุถา เทวมานุสสานิ.

ไอ้พระองค์ ทรงเป็น พระศาสดา
สอนให้พ้น ทุกข์ภัย ทั้งใจกาย
เทพกามา ฐาปา อรูปา
ยังมีทุกข์ เพราะยึดมั่น กันอย่างเคย
พวกมนุษย์ อุตลุด ในแหล่งทุกข์
ทรงเปิดเผย สุขโลกุตร์ สุดทุกข์ภัย

ของเทวา และมนุษย์ มีจุดหมาย
ถึงระดับ สุดท้าย สิ้นทุกข์เลย.
มีสุขอย่าง โลภียา หลงเสวย
ทรงเปิดเผย สุขโลกุตร์ วิมุติไป.
บ้างล้มลุก ในอบาย ยิ่งร้ายใหญ่
หมดทุกข์ได้ ทั้งเทวดา แลมนุษย์.

บทที่ ๘. พุทโธ.

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม ว่าพุทธะ
สามารถสั่ง สอนวิธี แห่งวิมุติ
อีกพุทธะ มีอรรถะ ว่า "ผู้ตื่น"
สามารถปลุก สัตว์ทั้งหลาย ได้ตื่นจน
อีกพุทธะ มีอรรถะ ว่า "เบิกบาน"
จึงสดใส สุขปลั่ง ดังจันทรา

ทรงทราบธรรม - สัจจะ อันสูงสุด
ลูโลกุตร์ รู้ระดับ ดับทุกข์ตน.
อย่างสดชื่น จากความหลับ ที่สับสน
ไม่มีมณห์ ด้วยกิเลส - นิทรา.
เมฆหมอกไม่ พ้องพาน สักนิคณา
เพ็ญนภา ผ่องพิไล ไร้ละออง.

บทที่ ๙. ภควา.

ไฉ่พระองค์ ทรงนาม ภควา	เพราะหนัสนา ด้วยภัก - ยธรรมผอง
คือความดี มีอยู่ ทุกหมู่กอง	ไม่มีพร่อง มีเปลี่ยน เสถียรธรรม.
อนึ่งพระองค์ ทรงนาม ภควา	เพราะแจกธรรม แก่ประชา เพื่ออุปกัมภ
ให้หมู่สัตว์ พันวิภูฏ์ แห่งวงกรรม	ไม่ชักนำ ภาพใหม่ ให้ติดตาม.
อนึ่งพระองค์ ทรงนาม ภควา	ที่คบหา แห่งสัตว์ ในภพสาม
ได้เป็นที่ ฟังพา พยายาม	ที่ไซคงาม ตามพระองค์ ทรงภักยธรรม.

[จบ พุทธนวารหคุณ ๙ บท]

พุทธสตารหคุณ

หัวข้อบาลีคำบรรยาย อูบาลีพุทธคุณ ๑๐๐ บท

บรรยาย ณ สวนโมกขพลาราม พ.ศ.๒๕๒๐

๑. ธีโร	๒. วิคตโมโห	๓. ปภินนชีโล	๔. วิชิตวิหโย
๕. อนินโฆ	๖. สุขสมจิตโต	๗. พุทฺธสีโล	๘. สาธุปญฺญ
๙. เวสมนฺตาโร	๑๐. วิมโล	๑๑. อภยงฺกเถ	๑๒. ตุสฺสิต
๑๓. วนฺตโลกามิส	๑๔. มุทิต	๑๕. กตสมโณ	๑๖. มนุช
๑๗. อนนฺตมสรีโร	๑๘. นโร	๑๙. อนนฺปโม	๒๐. วิโรช
๒๑. อสฺสโย	๒๒. กุสโล	๒๓. เวณยโก	๒๔. สारถิโว
๒๕. อนนฺตฺตโร	๒๖. รุจิรรมุโม	๒๗. นิกกงฺโข	๒๘. ปภาสกโร
๒๙. มานจฺฉิโท	๓๐. วีโร	๓๑. นิสโก	๓๒. อปฺปเมยฺโย
๓๓. คมฺภีโร	๓๔. โมนปฺปตฺโต	๓๕. เขมฺงฺกโร	๓๖. เวโท
๓๗. ฐมฺมญฺโจ	๓๘. สุขํตฺตโต	๓๙. สงฺคาตฺติโค	๔๐. มุตฺโต
๔๑. นาโค	๔๒. ปนฺตเสโน	๔๓. ชีณสญฺญชโน	๔๔. วิมุตฺโต
๔๕. ปฏิมนฺตโก	๔๖. โมน	๔๗. ปนฺนทฺช	๔๘. วิตรวโค
๔๙. ทนฺโต	๕๐. นิปฺปปญฺโจ	๕๑. อธิสฺสตฺตโม	๕๒. อภูโห
๕๓. เตวฺชฺช	๕๔. พุรหฺมสฺตฺโต	๕๕. นฺหาตโก	๕๖. ปทโก
๕๗. ปสฺสทฺธ	๕๘. วิทิตเวโท	๕๙. ปุริทฺทโท	๖๐. สกฺโก
๖๑. อริโย	๖๒. ภาวิตฺตโต	๖๓. ปตฺติปตฺโต	๖๔. เวยฺยากรโณ
๖๕. สติมา	๖๖. วิปสฺสึ	๖๗. อนนฺนิมโต	๖๘. โน อปณฺโต
๖๙. อาเนช	๗๐. วสฺสิปตฺโต	๗๑. สมฺมคฺคโต	๗๒. ฌายี
๗๓. อนนฺนคตฺตโร	๗๔. สุกฺโข	๗๕. อสฺสิต	๗๖. อปฺปภีโต
๗๗. ปวิวิทฺโต	๗๘. อคฺคปตฺโต	๗๙. ตินฺนโณ	๘๐. ตารยฺนโต
๘๑. สนฺโต	๘๒. ฐวิปญฺญ	๘๓. มหาปญฺญ	๘๔. วิตฺติโก
๘๕. ตถาคโต	๘๖. สุขโต	๘๗. อปฺปฏฺฐคฺคโล	๘๘. อสโม
๘๙. วิสวโร	๙๐. นิปฺโป	๙๑. ตณฺหจฺฉิโท	๙๒. พุทฺธ
๙๓. วิตฺถุโม	๙๔. อนฺนปฺลิตฺโต	๙๕. อาหุเนยฺโย	๙๖. ยกฺโข
๙๗. อุตฺตมปฺคฺคโล	๙๘. อตฺตโล	๙๙. มหฺนโต	๑๐๐. ยสคฺคปตฺโต

คำกลอน

อุปาสีพุทธคุณ ๑๐๐ บท

บทสรุปคำบรรยาย ระหว่างวันที่ ๓๐ เมษายน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๐

ธีรวรรค ที่หนึ่ง

๑. ธีโร.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าธีโร
ดุจดั่งป้อม ปราการ อันเกรียงเกร่ง
มลาย.

เพราะภียโย ด้วยปัญญา อันกล้าแข็ง
และปราดเปรื่อง เรืองเจาแวง กิเลส

๒. วิคตโมโห.

ไอ้พระองค์ ทรงปราศ จากโมหะ
ทรงเห็นชัด สัมปายะ และอบาย

ปัญญาจักรู้ แจ่มกระจ่าง และเฉียดฉาย
มีธรรมกาย เป็นพระองค์ ทรงความงาม.

๓. ปกิณนซีโล.

ไอ้พระองค์ ทรงหัก ซึ่งเสาะเชื่อน
ทั้งในรูป และอรูปร หรือกองกาม

เคยตรึงจิต ไม่เขยื้อน ในภพสาม
ไม่ติดตาม ตรึงจิต สักนิดเดียว.

๔. วิชิตวิชโย.

ไอ้พระองค์ ทรงพิชิต ได้พิชัย
ไม่กลับแพ้ แก่อะไร เรื่อยไปเทียว

แก่หมู่มาร น้อยใหญ่, ไม่หวาดเสียว
ไม่ข้องเกี่ยว กับบ่วงมาร สถานใด.

๕. อนินโฆ.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา อนินโฆ
ต้องทุกข์ยาก ลำบาก แห้งผากใจ

บริสุทธิ์ จากสิ่ง กระทบให้ -
มีพระทัย หยุดยืน เป็นนิพพาน.

๖. สุตมจิตโต.

ไอ้พระองค์ ทรงมีจิต สม่่าเสมอ
อนุสัย ไม่เหลืออยู่ในสันดาน

ไม่ล่อหลูป พุบเพ้อ อย่างชาวบ้าน
อาสวะ ไม่มีผ่าน เข้าออกเลย.

๗. พุทธสโร.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าพุทธสโร
ทั้งปกติ มิแปรเปลี่ยน เพี้ยนจากเคย

มีระบิล พุทธภาพ ที่เปิดเผย
พวกเราเอ๋ย เปลี่ยนเรื่อยไป ไม่อยู่คง.

๘. สาธูปญโญ.

ไอ้พระองค์ ทรงสา – ธิปัญญา
สำเร็จประโยชน์ แจ่มกระจ่าง เป็นทางตรง

ที่มั่นคง แก่กล้า ไม่ไหลหลง
ดียิ่งยง ตรงเหลือ เพื่อนิพพาน.

๙. เวสมนตาโร.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าผู้ข้าม
ทั้งดีชั่ว บุญบาป หยาบตระการ

ซึ่งขวางหนาม ยิ่งใหญ่ ในสงสาร
ล้วนกันดาร ขรุขระ ทรงละไป.

๑๐. วิมโล.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าวิมล
ไม่แปดเปื้อน เปื้อยพัง ทั้งนอกใน

เพราะผ่องพัน กิเลส - สวานุสัย
มีกายา วาจาใจ ไม่กฏิล.

สรุปวรรค ๑.

ทั้งฉลาด ทั้งสะอาด เป็นปราชญ์แท้
ไม่มีปรุง จึงไม่มี ปฏิกูล

กิเลสแม่ กิเลสลูก ประยุกต์สูญ
บริบูรณ์ บริสุทธิ หยุดยาวเย็น.

อกถังกถีวรรค ที่สอง

๑๑. อกถังกถี.

โอ้พระองค์ ทรงพระนาม อกถังกถี
เรื่องดับทุกข์ ได้อย่างไร ไม่มีความ

เพราะไม่มี ข้อสงสัย ต้องได้ถาม
สงสัยตาม ที่คนเรา ฝ้าละเมอ-

๑๒. ตุสิติโต.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าผู้โอ้ม
ไม่มีกิเลส ที่เป็นเหตุ ให้ทะเยอ

เพราะความปรีม อยู่ด้วยธรรม สม่่าเสมอ
ทะยานเห่อ หิวอะไร ไม่รู้พอ.

๑๓. วนตโลกามิโส.

โอ้พระองค์ ทรงกาย ซึ่งอามิส
อิฏฐารมณ์ ไฉน ไม่อาจรว

เครื่องยึดติด น้อยใหญ่ ไม่เหลือหลอ
หรือหลอกล่อ ดวงใจ ให้ติดตั้ง.

๑๔. มุทิตโต.

โอ้พระองค์ ทรงมี มุทิตา
จะเป็นมิตร แก่ปวงสัตว์ จัดประดั่ง

ความอ่อนโยน นานา เพราะว่าหวัง
ให้โลกหยั่ง สู่สภาพ ภราดร.

๑๕. กตสมโณ.

โอ้พระองค์ ทรงสำเร็จ เป็นอย่างดี
สงบเย็น เป็นนิพพาน อุดมพร

ในหน้าที่ สมณะ ลือกระฉ่อน
ไม่มีร้อน แต่สักกนิค หมดพิษเลย.

๑๖. มนุไซ.

โอ้พระองค์ ทรงกำเนิด แต่มนุ
ธรรมศาสตร์ แห่งโลกุตร์ สุขเปรียบเปรย

เป็นมนุ กว่ามนุ ผู้เปิดเผย -
ว่าใครเลย พบธรรมใด ใหญ่เปรียบปาน.

อสังสยวรรค ที่สาม

๒๑. อสังสโย.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา อสังสโย
ทรงทราบสิ่ง ควรทราบ เสร็จสิ้นไป

เพราะความเป็น สัมพุทโธ ลิ่นสงสัย
ไม่เหลือไว้ ให้กังขา ทุกกรณี.

๒๒. กุสโล.

โอ้พระองค์ ทรงพระนาม กุสโล
ทรงถือเอา เป็นปัญญา บารมี

ทรงเติบโต ด้วยกุศล จนเต็มที
สามารถที่ ทลายกิเลส เฉกกระจาย

๒๓. เวณยโก.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าผู้นำ
สู่สภาพ แสนวิเศษ สะดวกดาย

สัตว์สิ้นสุด แห่งกรรม วิบากหาย
คือนำให้ หลุดรอด ยอดผู้นำ.

๒๔. สารถิวโร.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา สารถิประเสริฐ
ทรงฝึกสัตว์ ปฏิบัติ อยู่เหนือกรรม

ทรงฝึกจิต พ้นเกิด แก่ตาย มีหน้า-
อยู่เหนืออัม- นาจกิเลส วิเศษงาน.

๒๕. อนุตตโร.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา อนุตตโร
ศีลสมาธิ ปัญญา วิมุตติญาณ

ไม่อวดโอ้ แต่ยิ่งล้ำ ด้วยธรรมสาร
บริสุทธิ์ ปริมาณ มากกว่าใคร.

๒๖. รุจิรธมโม.

โอ้พระองค์ ทรงมี ธรรมรส
ล้วนชื่นชม บรมธรรม ล้ำเลิศนัย

ที่ปรากฏ แก่สัตว์ ทุกวิสัย
ทุกดวงใจ ชื่นชม บรมธรรม.

๒๗. นิกกงโข.

โอ้พระองค์ ทรงสิ้น สุดกังขา
หมดสงสัย ในกิเลส และในกรรม

เพราะปัญญา ช่วยชุป อุปถัมภ์
ที่อาจนำ ให้เวียนว่าย ในวัฏฏ์วน.

๒๘. ปภาสโคร.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ประภากร
สัตว์ทั้งหลาย ได้รับแสง แห่งธรรม, ยล-

รังสีธรรม ประภัสสร ทุกแห่งหน
หนทางตน ถูกต้อง คลองนิพพาน.

๒๙. มานจฺฉิโท.

โอ้พระองค์ ทรงตัด ซึ่งมานะ
ไม่มีตน วนอยู่ใน "ประมาณ"

ได้ทรงละ ความหมายมั่น ทุกขั้นฐาน
ว่าดีแล้ว หรือสมาน เสมอกัน.

๓๐. วิโร.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าวิโร
ไม่รู้หวาด หวั่นไหว อะไรกัน

มีวิริยธรรม นำโผล่ จากไมหันธ์
จึงฟาดฟัน กิเลสมาร โลง่ลั่นไป.

สรุปวรรค ๓.

ทั้งสามารทั้งฉลาด ทั้งบริสุทธิ์
พระองค์เป็น ผู้นำ ข้ามวัฏฏ์ภัย

มวลมนุษย์ และเทวา ได้อาศัย
กรรมกระษัย ไตรภพสุญ อาตุรมลาย.

นิสภวรรค ที่สี่

๓๑. นิสโก.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่านิสโก
เป็นเสฏโฐ ประเสริฐนัก เรื่องชักจูง

เป็นอัคโค เพราะว่าเลิศ ด้วยจิตสูง
เป็นเชฏโฐ คือจำฝูง สัตว์เวไนย.

๓๒. อปุปเมยโย.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าอดุลย์
ไม่อาจทำ อุปมา กันเท่าไร

เพราะทรงคุณ อันใครใคร ไม่วัดได้
สุดวิสัย ใช้ประมาณ การคำนึง.

๓๓. คมภีโร.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าคัมภีร์
ทรงทราบธรรม ลึกล้ำ เกินรำพึง

เพราะทรงมี ธรรมสภาพ เกินซาบซึ้ง
ทรงรู้ถึง ธรรมลึก เกินตรึกตรอง.

๓๔. โมนปุตโต.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าโมนะปัตต์
ควบคุมจิต วิเศษญได้ ดังใจปอง

มีโมนะธรรม กำจัด สิ่งเศร้าหมอง
ตามทำนอง มุนิมนี ที่โลกลือ.

๓๕. เขมงฺกโร.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าเขมกร
เกษมจาก สรรพพิษ กิตติระปือ

เพราะทรงสอน เวไนยสัตว์ ตัดยึดถือ
ได้มีชื่อ ว่าศิษย์พระ เขมกร.

๓๖. เวโท.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าทรงเวท
ขจัดเสีย ซึ่งโมหันธ์ ทุกชั้นตอน

เพราะทรงเดช เรืองแสง ดังแสงศร
ไม่กลับย้อน มาคลุมสัตว์ วิบตไกล.

๓๗. ธมมภูไส.

โอ้พระองค์ ทรงพระนาม ธัมมภูไส
ผู้ลูถึง โลกุตร์ หลุดอาลัย-

ดำรงอยู่ อย่างอาไ้อ่ ตามวิสัย-
อันยิ่งใหญ่ ในตัวเอง ทุกเพรงกาล.

๓๘. สุตตโต.

โอ้องค์พระ บรมครู สุตตัตต
ไม่มีตน ใดด้วย อุปาทาน

ผู้ทรงอัต - ตภาพธรรม ล้ำสังขาร
ชัชวาลย์ จากกิเลส เหตุจัดดี.

๓๙. สงคาคติโค.

โอ้พระองค์ ทรงเป็น สงคาคติโค
แห่งวิภูฏะ พันทั่ว ทั้งชั่วดี

มีมโน ก้าวออก นอกวิถี-
จึงไม่มี เครื่องข้อง ยึดครองใจ.

๔๐. มุตโต.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่ามุตโต
แห่งโลกีย์ กลายเป็น โลกุตร์ไป

เพราะพ้นหลุด ผุดไผ่ จากวิสัย
จึงว่างไกล จากตนตัว เครื่องพัวพัน.

สรุปวรรค ๔.

ทั้งฉลาด ทั้งสามารถ ทั้งวิสุทธิ
ตามพระองค์ ได้เ็น อย่างไรกัน

ทั้งวิมุติ จากตัวตน พ้นไศกศัลย์
ควรพวาท่าน ตรองตรึก นึกได้เอง.

นาควรรค ที่ห้า

๔๑. นาโค.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา นาคะประเสริฐ
ทั้งเข้มแข็ง ทั้งอ่อนน้อม พร้อมวิธี

พระคุณเลิศ อุปมา พญาหัตถี
เกิดความดี ทัวไกรวัลย์ สุดพรรณนา.

๔๒. ปนตเสน.

ไอ้องค์พระ บรมครู ผู้อิสระ
ทุกกาลละ ทุกซี้ใดใด ไม่ปี้ทา

กิเลสใด ไม่ปะทะ ไปทุกท่า
เรียกได้ว่า มีวิเวก เป็นเอกจริง

๔๓. ชีณสญโญชโน.

ไอ้พระองค์ ผู้ทรงสิ้น สิ่งผูกพัน
อารมณ์ใด กิเลสใด ไม่พาดพิง

ไม่เหลืออยู่ แต่สักขัน วิสุทธิยิ่ง
จึงแน่วแน่ ไม่โคลงโยก : เป็นโลกอุดร.

๔๔. วิมุตโต.

ไอ้พระองค์ ผู้ทรงพ้น พิเศษแล้ว
เพราะกิเลส ทำลายไป ในทุกตอน

เพราะผ่องแผ้ว จากกองทุกข์ ทุกขนอน
พ้นจากร้อน เหลือแต่เย็น เป็นนิพพาน.

๔๕. ปฏิมนตโก.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าปฏิมนตก็
เกิดขึ้นเหมาะ เจาะแก่เหตุ ทุกฐานการ

เพราะปัญญา สารพัน ทุกชั้นฐาน
มีปฏิภาณ ผ่านไปได้ ไม่ติดตัน.

๔๖. โมโน.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าโมโน
เป็นมุนี มีโมณะธรรม เป็นสำคัญ

ความหมายเดียว กับพุทโธ ไม่ผิดผัน
เครื่องฟาดฟัน อวิชา ฝ่าออกไป.

๔๗. ปนฺนธฺไซ.

โอ้พระองค์ ผู้มีธง ลดลงแล้ว
ไม่อวดโอ้ โอหัง ตั้งใครใคร

จึงผ่องแผ้ว จากอิตตา มานานุสัย
ที่ยกธง ขึ้นไสว คั่นใหญ่ยาว.

๔๘. วิตรราโค.

โอ้พระองค์ ทรงปราศ จากราคะ
ไม่มีสี ไตใด ให้กลืนควา

เครื่องย่อมติด หลุดละ เปลี่ยนเป็นขาว
อย่างที่ขาว โลกย่อม กันมอมแมม.

๔๙. ทนฺโต.

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าทนฺโต
คือสัจจะ จาคะ ชันตี แนม

มีทะโม เป็นยอดธรรม ช้ำของแถม
ปัญญาแถม ฝึกตนได้ ตั้งใจปอง.

๕๐. นิปปปญฺโจ.

โอ้พระองค์ ทรงทำลาย สายระยาง
ให้เชื่อนแซ แก่การเดิน ในครรลอง

ที่รุ่งรัง กิดขวาง อย่างห้วยหนอง
แล้วล่องลอย สู่จุดหมาย ได้จับไว.

สรุปวรรค ๕.

ทั้งฉลาด ทั้งสามารถ ทั้งไหวพริบ
ทั้งอดีต อนาคต จดกันไป

จึงเห็นกาล ไกลลิบ ได้แจ่มใส
ทุกทุกนัย ก็ถูกต้อง เป็นคลองธรรม.

อิสัสตมวรรค ที่หก

๕๑. อิสิสตตโม.

ไอ้พระองค์ ผู้อิสี สัตตมะ
เป็นองค์ที่เจ็ด แห่งอิสี ที่เด่นดวง

แสงจน พบปะ คุณใหญ่หลวง
สัตว์ทั้งปวง ได้ปรีดา เพราะบารมี.

๕๒. อกุโ.

ไอ้พระองค์ ทรงสัจเจเหลือ เหนือความคด
กิเลสไว้ ลวงใคร นั้นไม่มี

ไม่มีเท็จ ไม่มีปิด ทุกวิถี
สมเป็นที่ ชื่นใจ ไม่ระแวง.

๕๓. เตวิชไซ.

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม ว่าไตรวิชช
รู้จักโลก รู้ช่วยโลก รู้จัดแจง

มีวิชา ขวลิต ได้ส่องแสง
ให้โลกแล้ง เลิกโศก ทุกโลกเย็น.

๕๔. พรหมสตโต.

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าพรหมสัตว์
เป็นพระพรหม ที่เหนือพรหม อุดมเป็น

ทรงเมตตา สารพัด จนสัตว์เห็น
ด้วยเชิงเช่น ที่อุดม กว่าพรหมปวง.

๕๕. นุหตโก.

ไอ้พระองค์ ทรงเสร็จ จากการอาบ
สิ้นอาสวะ มีมณะ ที่เด่นดวง

มรรคญาณ ล้างทั้งบาป และบุญหลวง
อันโชติช่วง บริสุทธิ หยุดเปื้อนเลน.

๕๖. ปทโก

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าปะทะโก
พฤติกรรม แน่วหนัก มีหลักเกณฑ์

มีสภาพ พุทโธ ใสให้เห็น
มุ่งความเย็น เป็นนิพพาน สถานเดียว.

๕๗. ปสสทโธ

ไอ้พระองค์ ทรงระงับ ดับสันดาน
อารมณ์ ไตใด ไม่ยึดเหนี่ยว

สงบเย็น เป็นนิพพาน ไม่ชานเสีย-ต่อ
ไม่เปล่าเปลี่ยว เพราะเมตตา วิหารธรรม.

๕๘. วิทิตเวโท

ไอ้พระองค์ ทรงธรรมกิติ วิทิตเวท
มนุษย์ พันหลุด จากกองกรรม

ปัญญาสูง สุดพิเศษ ทรงอุปกัมภ -ให้
เพราะเหตุอา- นาจปัญญา มหาพลัง.

๕๙. ปุรินทโท

ไอ้พระองค์ ทรงขี้ บูลีมาร
ให้เหือดแห้ง หายไป ไร้กำลัง

คือกิเลส ในสันดาน พิชฌมั่ง
ทรงสอนสั่ง สาวกให้ ทำลายมาร.

๖๐. สกโก

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าศากยะ
แล้วเป็นจอม สัตว์ทวิ ทุกจักรวาล

เป็นหน่อเนื้อ โลกกาละ อันกล้าหาญ
ทรงปาฏิหาริย์ นำสัตว์ ขจัดภัย.

สรุปวรรค ๖.

ทั้งเยือกเย็น ทั้งฉลาด ทั้งอาจหาญ
ทรงชนสัตว์ จากวัฏฏ์วน พันออกไป

ทั้งเมตตา มากประมาณ ไม่หวั่นไหว
อย่างน้อยได้ รู้ยับยั้ง พลังวน.

อริยวรรค ที่เจ็ด

๖๑. อริโย

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าอริโย
ตัดกิเลส เหตุแห่งวัฏฏ์ เต็มอัตรา

พระสัมมา สัมโพ - ธิญาณกล้า
ไม่มีข้า - ศักใดเหลือ เชื้อต่อไป.

๖๒. ภาวิตโต

โอ้พระองค์ มีพระองค์ อบรมแล้ว
ทุกบารมี เต็มล้น จนพระทัย -

มีสันดาน ผ่องแผ้ว จากอนุสัย
วิมุติไกล จากวัฏฏ์วน พันวายเวียน.

๖๓. ปตฺติปตฺโต

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าปตฺติปตฺต
กองกิเลส สุกญะชัย ไม่เบียดเบียน

เพราะลู่ถึง ธรรมสัจจ สุขเสถียร
ทุกข์เกษียณ เป็นนิพพาน กาลนิรันดร์.

๖๔. เวยยากรโณ

โอ้พระองค์ ทรงเผยอรรถ อย่างชัดแจ้ง
ให้หมู่สัตว์ สลัดได้ ไม่ติดพัน

ซึ่งความลับ รุนแรง แห่งทุกข์ชั้น
ได้พากัน พ้นโศก โลกวิไล.

๖๕. สติมา

โอ้พระองค์ ทรงพระนาม สติมา
อวิชา ไม่อาจจู่ สู่พระทัย

เพราะเหตุว่า มีสติ เป็นวิสัย
ทุกข์น้อยใหญ่ ไม่อาจเกิด กวนกมล.

๖๖. วิปัสสี

โอ้พระองค์ ทรงสมญา วิปัสสี
อิริยา - บถใดใด ไม่มีคมนท์

ความตื่นมี ในความหลับ ไม่สับสน
พระศพล ญาณมี ทุกวัน.

๖๗. อนภินโต

โอ้พระองค์ ทรงสมญา อะนะภินโต
ไม่แพบพุบ หุบเหี้ยว เพราะเกี่ยวพัน -

น้ำพระทัย ไม่ตระหวัด ไม่เหิน
อารมณ์อัน ไม่อภิมย์ ระทมใจ.

๖๘. โน อปณโต

โอ้พระองค์ ทรงมี กมลจิต
ความยั่วยุ แห่งอารมณ์ ระดมใส่

ไม่อาจฟุ้ง แต่สักนิด ในทุกวิสัย
สักเท่าใด ใจไม่ฟู, อยู่อย่างเดิม.

๖๙. อาเนไซ

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าอาเนช
น้ำพระทัย ไม่หวนไหว ไม่ถูกเติม

เหยื่อกิเลส สักเท่าไร มาใส่เสริม
ไม่ลดเพิ่ม แต่สักนิด จิตถาวร.

๗๐. วสิปปตโต

โอ้พระองค์ จอมมุนี วสิปัตต์
พระองค์ออก จากอำนาจ ดัสกร

สามารถตัด เชื้อกิเลส เป็นเหตุถอน
ที่เคยร้อน กลับหาย กลายเป็นเย็น.

สรุปวรรค ๗.

ทั้งมีพลัง ทั้งตั้งมั่น ทั้งขันแข็ง
ธรรมที่ซึ่ง ถึงได้ ทุกประเด็น

ทั้งสองแสง สัตว์ทั้งหลาย ได้มองเห็น
ความล้ำเคญ เคร้าโคก วิโยคไกล.

สัมมัคคตวรรค ที่แปด

๗๑. สมนุคโคโต

โอ้พระองค์ ทรงสมญา สัมมัคคะโต
เมตตาสัตว์ ทรงทำนุทุกทำนอง

สัมพุทธโธ ผู้สหาย แห่งสัตว์ผอง
อยู่ในคลอง แห่งธรรม นำปลอดภัย.

๗๒. ฌายี

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าฌายี
เพ่งสมณะ จิตมั่นคง และว่องไว

ความเพ่งมี สูงสุด พุทธวิสัย
เพ่งปัญญา สว่างใส รู้จริง.

๗๓. อนนุคตบุตรโ

โอ้พระองค์ ดำรงจิต เหนือกิเลส
หายหน้าไป เปรียบได้ ดังฝูงลิง-

ทุกประเภท ไม่กลับ มาสู่สิ่ง
ที่ถูกยิง ตายหมด งดหลอกใคร.

๗๔. สุทโธ

โอ้พระองค์ ทรงมี บริสุทธิ
จากกองทุกข์ ทุกชนิด ไม่ติดพระทัย

เพราะวิมุตติ จากกิเลส ทุกวิสัย
ดั่งน้ำกลิ้ง จากใบ ปทุมมา.

๗๕. อสิโต

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าอะสิต
ไม่อาจเป็น หลักแหล่ง แห่งอวิชา

เพราะมีจิต ลุกระทั้ง วิสังขาร
ทั้งทิฏฐิ และตัณหา ไม่เกาะกุม.

๗๖. อปปฏิโต

ไอ้พระองค์ไม่ทรงมี ที่หวาดกลัว
แห่งความอยาก ความติด ชีวีตรม

เพราะไม่มี ตนตว์ ที่มัวสุม -
จะประชุม ตัณฐ และของกู.

๗๗. ปวิวิตโต

ไอ้พระองค์ ทรงมี ความวิเวก
ในภายใน ไม่มียึด ซึ่งธรรมคู่

เป็นธรรมเอก สงบสิ้น กิเลสอยู่
ภายนอกสู่ วิเวกได้ ไม่รุ่มรวย.

๗๘. อคฺคปฺปตฺโต

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม อคฺคปะตฺต
ล้วนสูงสุด เป็นโลกุตร์ แห่งธรรมกาย

ทรงคุณธรรม สารพัด ตามมุ่งหมาย
เรียกว่าได้ สิ่งเลิศสุด วิมุติประจำ.

๗๙. ตินฺนโน

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม ว่าตินนโน
คือข้ามทั้ง กองกิเลส และกองกรรม

ตั้งผูกผิ ข้ามสมุทร สุดลึกล้ำ
การกระทำ เป็นเพียง กิริยา.

๘๐. ตารยนฺโต

ไอ้พระองค์ ทรงชนัสตร์ ข้ามสมุทร
คือไม่เกิด กิเลสอยู่ ทางหู ตา ฯลฯ

ให้พ้นหลุด จากห้วง แห่งสังสาร
เลยได้นาม สมญา ว่าตาระยันต์.

สรุปวรรค ๘.

ทั้งข้ามเอง ทั้งช่วย ผู้อื่นข้าม
ทั้งงามงด ทั้งสดใส ในอนันต์-

ถึงที่สุด แห่งความ สุทธิสันต์
แห่งนิรัน - ดรภาพ ทรงทราบเอง.

สันตวรรค ที่เก้า

๘๑. สันโต

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าสันโต
ร่างบได้ เพราะไม่มี กิเลสครอง

มีมโน กายา วาจาผอง
อาสวะ ไม่ไหลนอง อีกต่อไป.

๘๒. ฐริปญโญ

ไอ้พระองค์ ทรงปัญญา อันหนาแน่น
หรือปัญญา ฝ่าทะลุ แผ่นดินไป

เปรียบดังแผ่น พสุธา ให้อาศัย
หรือทนต่อ อารมณได้ ดุจแผ่นดิน.

๘๓. มหาปญโญ

ไอ้พระองค์ ทรงปัญญา มหาศาล
ปัญญาสูง ปัญญาลึก ปัญญาอจินตย์

ทุกเหตุการณ์ ทรงทราบได้ ดังถวิล
เป็นมุนินทร์ จอมปัญญา แก่กล้าจริง.

๘๔. วิตโลโก

ไอ้พระองค์ ทรงปราศ จากความโลภ
อุบาทน ทุก ทุกแบบ ไม่แอบอิง

ไม่อ้อมโอบ อารมณใด ไว้อู้อึง
แต่สักสิ่ง ว่าตัวเรา หรือของเรา.

๘๕. ตถาคโต

ไอ้พระองค์ ทรงสมญา ตถาคต
เข้าถึงแดน นิรันดร สอนพวกเรา

มีญาณจรด ถึง"ตถา" ฆ่าความเขลา
เหมือนเทือกเขาเถา แห่งพระองค์ ผู้ทรงญาณ.

๘๖. สุกโต

โอ้พระองค์ ทรงพระนาม พระสุคต
ชั้นสุดท้าย ได้ลุถึง ซึ่งนิพพาน

ด้วยปรากฏ ว่า"ไปดี" ทุกสถาน
เรียกว่าการ "ถึงดี" มีแต่เย็น.

๘๗. อปปฏิบุคคล

โอ้พระองค์ หาไม่ได้ ผู้ใดเปรียบ
ทรงอยู่เหนือ ครอบทุกประเด็น

เป็นคู่เทียบ หรือคู่ทำ หาไม่เห็น
อยู่เหนือเช่น เซึ่งกระเทียบ หรือเปรียบเปรย.

๘๘. อสโม

โอ้พระองค์ ไม่ทรงมี ผู้ที่เสมอ
ที่ดีกว่า ไม่มีท่า จะมีเลย

ใครเผยอ เทียมพระองค์ ก็ทรงเฉย
พวกเราเอ๋ย โชคดี ที่มีพระองค์.

๘๙. วิสารโท

โอ้พระองค์ ทรงพระญาณ อันเกล้าเกล้า
สิ่งใดใด ทรงทราบได้ ดังจ้านง

เรียกได้ว่า วิสา - าท บพบระสงค์
จึงได้ทรง ทราบสิ้น สรรพธรรม.

๙๐. นิปฺโน

โอ้พระองค์ ทรงปัญญา ละเอียดอ่อน
ให้ทรงชนะ กองกิเลส และกองกรรม

ทุกชั้นตอน ช่วยชูบ อุปถัมภ์
ทุกสัณณ ทลายลง ตรงนั้นแล.

สรุปวรรค ๙.

ทั้งเกล้าเกล้า ทั้งปัญญา ละเอียดอ่อน
แม้หมู่มาร ไตใด ใฝ่รังแก

ทั้งลึกซึ้ง ทุกชั้นตอน ทุกกระแส
หรือเข้าเหย่ ก็พินาศ ปราศไปเอง.

ตันหัจฉิตวรรค ที่สิบ

๙๑. ตณฺหจฺฉิโท

ไอ้พระองค์ ทรงทำลาย ข่ายตัณหา
ทำลายบ่วง แห่งวิภวະ ละทุกข์ไกล

ดังพญา ปักษี มีฤทธิ์ใหญ่
อารมณ์ไหน ก็ไม่มี ที่พันพาน.

๙๒. พุทฺโธ

ไอ้พระองค์ ทรงพระนาม ว่าพุทโธ
เป็นผู้ตื่น จากหลับ อันเนิ่นนาน

เพราะมีโพ - ธิปัญญา อันกล้าหาญ
แล้วเบิกบาน สดสวย ด้วยปัญญา.

๙๓. วิตฺถโม

ไอ้พระองค์ ทรงออก จากหมอกควัน
คือหมอกแห่ง मोหะ อวิชชา

ที่เคยกั้น ดวงใจ ไว้แน่นหนา
ไม่กลับมา มีดมน ผ่านพ้นไป.

๙๔. อนุปฺลิตโต

ไอ้พระองค์ ไม่ทรงติด ในตังเหนียว
คือตัณหา และทิฏฐิ วิมุติไกล

ที่สัตว์โลก เกาะเกี่ยว แต่ไหนไหน
ไม่เป็นภัย ดังเช่นตัง รุ่งนงตาย.

๙๕. อาหุเนยฺโย

ไอ้องค์พระ อาหุเนย - ยะบุคคล
ไทยทาน เกิดบุญ คุณมากมาย

เป็นบ่อเกิด แห่งกุศล แก่สัตว์หลาย
มีพระกาย เป็นนาบุญ โลกอุ่นใจ.

๙๖. ยุกโข

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่าเป็นยักษ์
ความจริงคือ สัตว์ต้องกลัว ทั่วโลกภัย

แปลกหนัก บางคน ก็สงสัย
ต้องบูชา สุดใจ ได้เชื่อฟัง.

๙๗. อุตมบุคคล

โอ้องค์พระ ปญฺญาคม อุตมบุรุษ
เพราะลูถึง ซึ่งนิพพาน กิเลสพัง

เป็นมนุษย์ งามปลอด ยอดอหัง
เป็นสรณะ มนุษย์ทั้ง เทพและพรหม.

๙๘. อตุโล

โอ้พระองค์ ทรงพระคุณ ไม่วัดได้
เหตุว่ามี สุญญตา เป็นอาคม

เหนือการเปรียบ การบรรยาย ให้เสียงชม
โลกนิยม พระคุณเห็น เป็นอตุลย์.

๙๙. มหันโต

โอ้พระองค์ ทรงสมญา ว่ามหันต์
ทั้งลึกซึ้ง ใหญ่หลวง กว่าปวงคุณ

เพราะคุณอัน ล้ำเลิศ ประเสริฐสุนทร
ทั้งคำจุน โลกกว้าง ว่างทุกขภัย.

๑๐๐. ยสคคปตโต

โอ้พระองค์ ทรงมี กิตติยศ
กิตติคุณ ร่ำระบือ เลื่องลือไกล

กิตติศัพท์ ปราภฏ โลกไหนไหน
โลกน้อยใหญ่ ล้วนเคารพ ครบไตรทวาร.

สรุปวรรค ๑๐.

ทั้งเรื่องยศ เรื่องเดช เรื่องกิตติศัพท์
ไว้เป็นหลัก ปฏิบัติ ชัดสันดาน

ทั่วไภววัลย์ ยอมรับ สมณศาสน์
มีนิพพาน เป็นที่หมาย ฝ่ายอนันต์.

สรุปอุปาสีพุทธคุณ ๑๐๐ บท

อุปาสี พุทธคุณ หนุนให้คิด
หากผู้ใด ทำในใจ ไว้ทุกวัน

มีนิมิต ร้อยรส บทแผกผัน
จะพากัน แน่นหนัก รักพระองค์.

แม้เพียงแต่ ท่องบ่น สาธยาย
มีศรัทธา ปสาทะ ประสละ

ก็ยังเกิด ผลได้ ตามประสงค์
อย่างมั่นคง เป็นอเวจจับ - ปัสสทา.

ในพระพุทธ ในพระธรรม ในพระสงฆ์
ครบเป็นองค์ โสตาปัต - ดิยังคมา

ให้เกิดองค์ อริยกัณ - ต ศีลกล้า
มันต่อหน้า อมตะ มหาทวาร.

ต่อแต่นั้น มีแต่ จะก้าวไป
จะเข้าสู่ อมตะ มหานิพพาน

ไม่มีอะไร อะไร จะตายด้าน
ได้ตามกาล อันสมควร ถ้วนทุกคน.

๑ หมวดบทนำ

อุทิศนา

ลอยธรรมะมาลัย	ลงสู่โลกอันเปียกปอน
แผ่ธรรมะรังษี	ตามพระพุทธรูปประสงค์ ฯ
มันหมายจะเสริมศาสน์	สถาปนาโลกให้อยู่ยง
ปลอดภัยพินาศ, คง	เป็นโลกสุขสถาพร ฯ
หากแล้งพระธรรมญาณ	อันธพาลกลีบร
จะครองโลกเป็นอากร	ให้เลวสู่สู่เดรัจฉาน ฯ
จะทุกข์ทนทั้งคืนวัน	พิฆาตกันบมีประมาณ
ด้วยเหตุอหังการ	เข้าครองโลกวิโยคธรรม ฯ
บรรษัทพระพุทธรองค์	จึงประสงค์ประกอบกรรม
ตามแนวพระธรรมนำ	ให้โลกผ่องแผ้วพ้นภัย ฯ
เผยแผ่พระธรรมทาน	ให้ไพศาลพิชิตชัย
แปดหมื่นสี่พันนัย	อุทิศทั่วทั้งปถพี ฯ

พ.ท.

๒๕๒๓

อุทิศนา

จักรธรรมะมาลัย	จะหมุนทั่วทั้งธาตุตรี
แผ่ธรรมะรังษี	ตามพระพุทธรูประสงค์ ฯ
มันหมายจะเสริมศาสน์	สถาปนโลกให้อยู่ยง
ปลอดภัยพินาศ, คง	เป็นโลกสุขสถาพร ฯ
หากแล้งพระธรรมญาณ	อันธพาลกลีบร
จะครองโลกเป็นอากร	ให้เลวผู้ผู้เดรัจฉาน ฯ
จะทุกข์ทนทั้งคืนวัน	พิฆาตกันบมีประมาณ
ด้วยเหตุอหังการ	เข้าครองโลกวิโยคธรรม ฯ
บรรษัทพระพุทธองค์	จึงประสงค์ประกอบกรรม
ตามแนวพระธรรมนำ	ให้โลกผ่องแผ้วพ้นภัย ฯ
เผยแผ่พระธรรมทาน	ให้ไพศาลพิชิตชัย
แปดหมื่นสี่พันนัย	อุทิศทั่วทั้งธาตุตรี ฯ

พ.ท.

๒๕๒๓

หัวข้อธรรมในคำกลอน

คัดเลือก

โดย

พุทธทาส อินทปัญโญ

สมัยนี้ พวกเรา เอาแต่ไหว้
พอบอกให้ ประพฤติธรรม ก็กำหู่

คำนำ

หัวข้อธรรมประเภทนี้มีไว้สำหรับใช้เพ่ง เพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงแห่งข้อความนั้นแล้วเพ่งต่อไป เพื่อให้เกิดความรู้สึกเช่นนั้นขึ้นมาจริง ๆ จนจิตใจเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงนั้น ในการที่จะทำให้เกิดความสดสังเวช ความไม่ประมาท การเปลี่ยนนิสัยที่ไม่พึงปรารถนา กวาดล้างความรู้สึกชนิดที่ทำความรำคาญต่าง ๆ ให้แก่ตนให้หมดไปจากจิตใจ และมีความสะอาด ความสว่าง และความสงบ โดยสมควรแก่การกระทำของตน ๆ.

ความรู้ ความเข้าใจ ที่เกิดจากการเพ่งทำนองนี้ จะถูกต้องและมีประโยชน์กว่าที่เกิดจากการอ่านตะพืด และยังเป็นการปฏิบัติกรรมฐานภาวนาชนิดหนึ่งอยู่ในตัว ทั้งสมาธิและปัญญาในระดับที่คนทั่วไปจะพึงทำได้และพร้อมกันนั้นก็เป็นศิลปะอยู่แล้ว ในขณะที่มีการสังวรระวังบังคับตัวให้ทำเช่นนั้นแล้ว ไม่มีโอกาสแก่การท้อสแต่ประการใด.

พุทธทาส อินฺทปญฺโญ

หมวดนำ

คำประพันธ์ บทพระธรรม ไม่จำเพาะ
 ว่าจะต้อง ไพเราะ เพราะอักษร
 หรือสัมผัส ช้อยชด แห่งบทกลอน
 ที่อรชร เริงกวี ตามนิยม ฯ

ขอแต่เพียง ให้อรรถ แห่งธรรมะ
 ได้แจ่มจะ ถนัดเห็น เป็นปฐม
 แล้วได้รส แห่งพระธรรม คำอารมณ์
 ที่อาบ่ม เบิกใจ ให้เจริญ ฯ

ให้นิสัย เปลี่ยนใหม่ จากก่อนเก่า
 ไม่ซึมเศร้า สุขสง่า น่าสรรเสริญ
 เป็นจิตกล้า สามารถ ไม่ขาดเกิน
 ขอชวนเชิญ ชมธรรมรส งดกวี ฯ

พุทธทาส อินฺทปญฺโญ

ความทุกข์เกิด

ความทุกข์	เกิดที่จิต,
เพราะเห็นผิด	เมื่อผัสสะ.

ความทุกข์	จะไม่โผล่,
ถ้าไม่โง่	เมื่อผัสสะ.

ความทุกข์	เกิดไม่ได้,
ถ้าเข้าใจ	เรื่องผัสสะ.

พุทธทาส อินฺทปญฺโญ

สัพพัญญูรู้ทั่วไป เปรียบไปไม่หมดทั้งป่า
แต่เลือก คัดเอามา สอนขึ้นนำ กำมือเดียว ฯ

ธรรมพรปีใหม่

อันชีวิต	ผลิตขึ้นมา	จากพระธรรม
ด้วยพระธรรม	โดยพระธรรม	นำวิถี
สุทธิ ปัญญา	เมตตา	และขันติ
ปีใหม่นี้	มากกว่าเก่า	พวกเราเอ๋ย ฯ

ชีวิตของผู้ประเสริฐ

ผลงขึ้นมา	จากนรก	ให้จับปล้น
แล้วนั่งพัก	บนสวรรค์	กันสักครู่
มีเวลา	เนานิพพาน	นานโขอยู่
ชีวิตผู้	ประเสริฐศรี	เช่นนี้แล.

ส. ค. ศ.

○ ปีใหม่มี สำหรับดี กว่าปีเก่า
 พืชมีเหง้า ครบปี ทวีหัว
 ทั้งขนาด และจำนวน ล้วนเกินตัว
 แต่คนชั่ว กลับถอยถด ดิลดลง
 ○ คือปีหน้า เลวลงกว่า ในปีนี้
 ไม่ก็ปี จะหมดดี เพราะมีหลง
 รู้สึกตัว ละชั่ว เพราะเห็นตรง
 ดีจะคง ดีขึ้นไป ชื่นใจ เออ ๆ

พุทธทาส อินทปัญโญ

๑ หมวดการงาน

การงานคือการปฏิบัติธรรม.

อันการงาน คือคุณค่า ของมนุษย์	ของมีเกียรติ สูงสุด อย่าสงสัย
ถ้าสนุก ด้วยการงาน เบิกบานใจ	ไม่เท่าไร ได้รู้ธรรม จำซึ่งจริง
เพราะการงาน เป็นตัวการ ประพฤติธรรม	กุศลกรรม กล้าปณมา มีค่ายิ่ง
ถ้าจะเปรียบ ก็เปรียบคน ฉลาดยิ่ง	นัดเดียววิ่ง เก็บนก หลายพวงมา
คือการงาน นั้นต้องทำ ด้วยสติ	มีสมาธิ ชันติ มีอุตสาหะ
มีสัจจะ มีทมะ มีปัญญา	มีศรัทธา และกล้าหาญ รั้งงานจริง

การงานเป็นสิ่งที่น่ารัก.

อันที่จริง การงาน นั้นน่ารัก	เมื่อยังไม่ รู้จัก ก็อาจขนาง(คือไม่ชอบ.)
ไม่รู้จักรั ก็ปล่อยปละ แล้วละวาง	บ้างร้องคราง เมื่อรอน้ำ ว่าเปื้อนจริง
แต่ที่แท้ การงาน นั้นน่ารัก	สอนให้คน รู้จัก ไปทุกสิ่ง
ถ้ายังทำ ยิ่งฉลาด ไม่พลาดยิ่ง-	ได้ตรงดิ่ง สิ่งอุกฤษฏ์ คือจิตเจริญ
การงานนี้ ดูให้ดี มันน่ารัก	เป็นการชัก ธรรมะมา นำสรรเสริญ
คือมีสติ จันทะ เกิน	ครั้นหยุดเพลิน จิตก็ว่าง ทางนิพพาน.

การงานทำให้ชีวิตสดใส

อันการงาน นั้นประเสริฐ ตรงที่สนุก	ยิ่งทำงาน ยิ่งเป็นสุข ทุกสถาน
ทำชีวิต ให้สดใส ใจเบิกบาน	ในการงาน ประจำวัน นั้นเองนา
เมื่ออย่างนี้ มีแต่คน วิมลจิต	เย็นสนิท ดวงใจ ไร้โทสา
เกิดสังคม ที่อุดม ด้วยเมตตา	อยากเรียกว่า รัชมิกะ สังคมนิยม
ผลของงาน ล้นเหลือ เผื่อแผ่ทั่ว	สัตว์ทุกตัว ใหญ่น้อย พलयสุขสม
ทั้งเมืองเล็ก เมืองใหญ่ ได้ชื่นชม	โลกระดม สุขวาง ทางนิพพาน.

การงาน

อันการงาน คือค่า ของมนุษย์
 ของมีเกียรติ สูงสุด อย่างสงสีย
 ถ้าสนุก ด้วยการงาน เบิกบานใจ
 ไม่เท่าไร รู้ธรรม จำซึ่งใจ
 ตัวการงาน คือตัวการ ประพฤติธรรม
 พร้อมกันไป หลายล้ำ มีค่ายิ่ง
 ถ้าจะเปรียบ ก็เหมือนคน ฉลาดยิ่งยิ่ง
 นิดเดียววิ่ง เก็บบนก หลายพอกเอย ฯ

กิเลสคุณ

คุณเสียดี ที่แท้ แพ้กิเลส
 นำสมเพช เตือนเท่าไร ก็ไม่เห็น
 ว่าเป็นทาส กิเลส อยู่เข้าเย็น
 จะอดเป็น ปราชญ์ไป ทำไมนา
 ค้นธรรมะ หาทางออก อุ้มกิเลส
 นำสมเพช จริงๆ เทียววิ่งหา
 ตารานี้ ตารานั้น สรรหามา
 ได้เป็นข้า กิเลสไป สมใจเอย ฯ

จริงซี !

จริงซี !	เราบ่บอก	ธรรมกัน
เพราะเหตุ	ที่ธรรมนำ	โลกแล้ว
ห่างทุกข์	สบสุข ทัน	ใจอยาก
เป็น สุข	ที่เที่ยงแท้	จุงเห็น ฯ
ธรรม, ธรรม, ธรรม, เท่านั้น	ที่สมาน	
โลกนี้	โลกหน้า เย็น	ยิ่งน้ำ
ใคร คบ เสพ ธรรม สุาน-	คู่ชีพ	
ตนสุข, เมีย, ลูก, ข้า	สุขตาม ฯ	

๒ หมวดอุปมาคำกลอน

ยารังับสรรพทุกข์

ต้น "ไม่รู้-ไม่ชี้" นี่เอาเปลือก
ต้น "ซึ้งหวัมน" นั้นเปลือก เอาแก่นแข็ง
"อย่างนั้นเอง" เอาแต่ราก ฤทธิ์มันแรง
"ไม่มีกู-ของกู" แสง เอาแต่ใบ

"ไม่น่าเอา-น่าเป็น" เฟินเอาดอก
"ตายก่อนตาย" เลือดออก ลูกใหญ่ ๆ
หกอย่างนี้ อย่างละซึ้ง ตั้งเกณฑ์ไว้
"ดับไม่เหลือ" สิ่งสุดท้าย ใช้เมล็ดมัน

หนักหกลั้ง เท่ากับ ยาทั้งหลาย
เคล้ากันไป เสกคาถา ที่อาถรรพ์
"สพฺเพ ธมฺมา นาลิ อภินิเวสยา" อัน
เป็นธรรมชั้น หฤทัย ในพุทธนาม

จัดลงหม้อ ใส่น้ำ พอท่วมยา
เคี่ยวไฟกล้ำ เหลือได้ หนึ่งในสาม
หนึ่งช้อนชา สามเวลา พยายาม
กินเพื่อความ หมดสรรพโรค เป็นโลกอุดร ฯ

พุทธทาส อินทปัญโญ

หลักเป็นประธานของพุทธธรรม

๑. ไม่สามขา

ไม่สามขา อาศัยกัน ขึ้นเอกอุตม์
คือพระพุทฺธ พระธรรม แลพระสงฆ์

๒. ศาสดราสามอัน

ศาสดรา มี สามอัน บันบาปลง
ตั้งประสงค์ คือศีล - สมา - วิ ปัญญา.

๓. โจรฉกรรจ์สามก๊ก

โจรฉกรรจ์ สามก๊ก ฉกปล้นดะ
ก๊กโลภะ โทสะ และโมหา

๔. ปารกสามดง

ปารก สามดง หลงหลับตา
ว่า "เที่ยงแท้" ว่า "สิ้นสุด" ว่า "ไม่มีอะไร"

๕. เวียนวง สามวน

เวียนวง สามวน ทนทุเรศ
วน "กิเลส" "กรรม" "วิบาก" ยากแก้ไข

๖. ทุกข์ทนทั้ง ๓ โลก

ทุกข์ทน ทั้งสามโลก วิโยคใจ
กามวิสัย รูป - อรูป ฝ้าดูบล้ำ.

๗. เขาโคกมีสามเนิน

เขาโคก มี สามเนิน มานะนั้น
ดีกว่ากัน เลวกว่ากัน เสมอสม้า.

๘. ทางห้ามเดินสองแพร่ง

ทางห้ามเดิน สองแพร่ง แหล่งระกำ
หย่อนด้วยกาม ตึงด้วยเกียรติ ไม่เฉียดญาณ.

๙. แผลงห้าตัว

ตัวแผลง ห้าตัว ตอมหัวหู
นิรณห่า กวนอยู่ ไม่สุขศานต์.

๑๐. มารนำกลั้วห้าตน

มารนำกลั้ว ห้าตน ตามรังควาน
กิเลส ชันธุ์ มัจจุ สังขาร มารเทวดา.

๑๑. บ่วงคล้องคนหกบ่วง

บ่วงคล้องคน หกบ่วง ห่วงแห่งกาม
ที่สวयงาม ไพเราะรส จดจ่อหา.

๑๒. เหตุทั้งปวงหกตำแหน่ง

เหตุทั้งปวง หกตำแหน่ง แห่ง หู ตา
ชีวหา นาสา ผิวกาย และฝ่ายใจ.

๑๓. แหล่งอบายสี่ขุม

แหล่งอบาย สี่ขุม หลุมนรก
เดรัจฉาน เปอต - อสุร กายใหญ่.

๑๔. ที่ต้องคุมสามจุด

ที่ต้องคุม สามจุด ยุติให้ได้
กาย วาจา ใจ ทั้งสามคลอง ต้องสังวร.

๑๕. ทางแห่งวิมุตติแปดองค์

ทางแห่ง วิมุตติ มีแปดองค์
ต้องเดินไม่ ถูกตรง ดังตรัสสอน.

๑๖. วัตถุที่พึงประสงค์สองขั้นตอน

วัตถุที่ พึงประสงค์ สองขั้นตอน
ไม่ทุกร้อน ทั้งสองฝ่าย ในสังคม.

อุปมาคำกลอน

อุปมา คำกลอน ไว้อสอนใจ	สืบหกข้อ ฐไว้ อย่างเหมาะสม
ประพฤติไว้ ตลอดไป ไม่ลุ่มจม	มีชีวิต รื่นรมย์ สมใจเออย.

ช่างหัวมัน

จยีนกราน สลัดทัว ช่างหัวมัน ถ้าเรื่อนั้น นั้นเป็นเหตุ แห่งทุกข์หนา
อย่าล้าออย ตะบอยจัด ไว้ัตรา ตัวถูกล้ำ ขึ้นเรื่อยไป อดใจตาย.

เรื่อนั้นนิด เรื่อนี้หน้อย ลอยมาเอง ไปบวเ่ง ให้เห็นว่ จะฉิบหาย
เรื่อนี้เล็กน้อย ตะบอยเห็น เป็นมากมาย แต่ละราย ธิเบียงขวาง ช่างหัวมัน.

เมื่อตัวถู ลู่หลบ ลงเท่าไร จะเยือกเย็น ลงไป ได้เท่า้น
รอดตัวได้ เพราะรู้ใช้ "ช่างหัวมัน" จงพากัน หัดใช้ ไว้ทุกคนฯ

อย่าช่างหัวมัน

อย่าบีนบ้า มัวแต่อ้าง ช่างหัวมัน ถ้าเรื่อนั้น เกี่ยวกับเพื่อน มนุษย์หนา
ต้องเอื้อเพื่อ ปฏิบัติ เต็มัตรา โดยถือว่า เป็นเพื่อนเกิด - แก่ เจ็บ ตาย.

การช่วยเพื่อน เหมือนช่วย ตัวเราเอง เมื่อจิตเพ่ง เล็งช่วย ทวยสหาย
ยอมลดความ เห็นแก่ตัว ลงมากมาย ทุกทุกราย อย่าเชียงขวาง ช่างหัวมัน.

เห็นแก่ตัว บางเบา ลงเท่าไร ยิงเข้าใกล้ พระนิพพาน เห็นปานนั้น
รอดตัวได้ เพราะไม่มัว ช่างหัวมัน จงพากัน ใคร่ครวญ ถ้วนทุกคน ฯ

ปิด - ปิด - ปิด

ปิด ปิด ตา : : อย่าสอดส่าย ให้เกินเหตุ
 บางประเภท แกล้งทำบอด ยอดกุศล
 มัวสอดรู้ สอดเห็น จะเป็นคน -
 เอาไฟลน ตนไป จนไหม้พอง ;

ปิด ปิด หู : : อย่าให้แสง ไปฟังเรื่อง
 ที่เป็นเครื่อง กวนใจ ให้หม่นหมอง
 หรือเร้าใจ ให้ฟุ้งซ่าน พาลล้าพอง
 ผิดทำนอง คนฉลาด, อนาคตใจ ;

ปิด ปิด ปาก : อย่าพูดมาก เกินจำเป็น
 จะเป็นคน, ปากเหม็น เขาคดเคี้ยวได้
 ต้องเกิดเรื่อง เย็นเยื่อ เสมอไป
 ถ้าหุบปาก มากไว้ ได้แห่งทอง ;

พ. อินทปญโญ

เปิด - เปิด - เปิด

เปิด เปิด ตา : ให้รับแสง แห่งพระธรรม
ยิ่งมืดค่ำ ยิ่งเห็นชัด ถนัดถนี่
สมาธิมาก ยิ่งเห็นชัด ถนัดดี
นี่วิธี เปิดตาใจ ใช้กันมา ฯ

เปิด เปิด หู : ให้ยินเสียง สำเนียงธรรม
ทั้งเข้าคำ มีก้องไป ในโลกหล้า
ล้านล้านปี ฟังให้ชัด เต็มอัตรา
คือเสียงแห่ง สุญญตา ค่าสุดใจ ฯ

เปิด เปิด ปาก : สนทนา พุดจาธรรม
วันยังค่ำ อย่าพุด เรื่องเหลวไหล
พุดแต่เรื่อง ดับทุกข์ได้ โดยสัจจันย
ไม่เท่าไร เราทั้งโลก พ้นโศก แล ฯ

พุทธทาส อินทปัญโญ

นั่ง รีม ธาร

นั่งริมธาร ครุ่นพิจารณา การเกิดดับ
เปลี่ยนรูปแบบ สายธาร ทะยานไหล
เกิดไฉน ฟุ้ง จรุงใจ
ดับร้อนได้ โดยไม่ต้อง ลองอาบกิน.

อีกทางหนึ่ง ตลิ่งแล แน่นใจนัก
ถ้าใครผลัก ตกลง คงแต่ดิน
กระทบก้อน หินผา ไต้วาริน
แล้วจะสิ้น ชีฟไป ในวังวน

มานึกดู เปรียบดั่ง สังสารวัฏฏ์
ดูผาด ๆ น่ากระหัด ในลาภผล
ที่ซ่อนอยู่ ในทุกข์ ปลุกใจคน
ให้ยอมทน ทุกข์ยาก บากบั่นไป.

จนได้เกิด แก่ตาย ในวัฏฏะ
ไม่มีสะ ใจสร้าง อย่างไหน ๆ
ใครมองเห็น จงระวัง ยิ่งจิตใจ
อย่าให้ไหล พลัดตก นรกวน.

นั่งเหนือเมฆ

รู้ดีกว่า น่าดู อยู่เหนือเมฆ
 แสนวิเวก สุขใจ ตั้งในฝัน
 เมื่อเมฆนอก เมฆใน ไม่พัวพัน
 เป็นสุขครัน สิ่งใด ไม่มีปาน
 นั่งเหนือเมฆ แล้วบางคน ยังก่นเศร้า
 อะไรเล่า ติดมา ลองว่าขาน
 หรือเงินทอง ติดตั้ง ทั้งการงาน
 ก็ตามมา รั้งความ เป็นถ่านไฟ
 เห็นไหมเล่า เมฆนอก ยังหลอกลวง
 ถึงใครลวง เลยได้ ก็ไม่ไหว
 ยังไม่พ้น ทุกข์ทน หม่นหมองใจ
 พ้นเมฆใน จึ่งจะเอก วิเวกจริง.

ดูป่วยการ ที่จะผ่าน เพียงเมฆกาย
 ไม่ทุกข์ทน มากมาย ดอกช่ายหญิง
 ส่วนเมฆจิต ปิดบัง ควรขังขัง
 ยิ่งกว่าลึง หลอกเจ้า ทำเราเพลี่ย
 อันเมฆกาย ที่จะกลาย เป็นเมฆจิต
 ก็เพราะความ ชุ่นคิด จนจิตเสีย
 ถ้ารู้เท่า ท้น - ท้ว ไม่จ้วเจีย
 หยดน้ำเนีย ก็เย็นเหลือ เหนือเมฆเอ๋ย ฯ

อุปมาธรรมคำย่อ .

สาม ส	สะอาด	สว่าง	สงบ.
สาม ก	กิน	กาม	เกียรติ.

สิบสาม พ :-

ศีลธรรมมัน แพบ	การศึกษามัน เพ็ด
ประชาธิปไตยมัน เพื่อ	ยุวชนมัน ฟุ้ง
การปกครองมัน เพื่อน	การเมืองมัน ฟุบ
สังคมมัน เฟะ	เศรษฐกิจมัน ฟ้าม
ศาสนามัน พัน	วัฒนธรรมมัน เพี้ยว
ประเทศชาติมัน ฟอน	รัฐธรรมนูญมัน ฟาง
ความเป็นไทยมัน เพื่อย	

คติ ๑.

กินข้าวจานแมว อาบน้ำในคู นอนในกุฏิเล่าหมู, ฟังยูงร้องเพลง

คติ ๒.

กินข้าวจานแมว อาบน้ำในคู เป็นอยู่อย่างทาส มุ่งมาดความวาง
เป็นอยู่อย่างตายแล้ว พบแก้วในมือ แจกของสองตะเกียง.

ตกนรกพลาจ คว้านิพพานพลาจ

เมื่อใด จิตว่าง จากตัวกู	นิพพานก็ มีอยู่ ณ จิตนั้น
ตัวกูเกิด เมื่อไร ที่ไหนกัน	สังสารวัฏฏ์ ก็พลัน เกิดขึ้นแทน.

บ้า ดี

ยังทำดี	จะยังมี	นรกมาก
ถ้าใจอยาก	ดีเด่น	เป็นเจ้าของ
ให้ผู้คน	ทั้งผอง	ต้องยอมกลัว
คือยอมตัว	อยู่ได้	ปัญญา ยุง ;
ไม่ต้องการ	มรรคผล	ดลนิพพาน
คงต้องการ	แต่ให้	เขาช่วยส่ง
ให้ลอยลม	ล่องไป	จมไม่ลง
ต้องประสงค์	แต่เท่านั้น :	"บ้าดี" เอย ฯ

อะไร ที่ไหน

อัน <u>ความงาม</u>	มีอยู่ตาม	หมู่ซากผี
อัน <u>ความดี</u>	อยู่ที่ละ	สละยั้ง
<u>ความเป็นพระ</u>	อยู่ที่เพียร	<u>บวชเรียนจริง</u>
<u>นิพพาน</u> ดิ่ง	<u>อยู่ที่ตาย</u>	<u>ก่อนตาย</u> เอย ฯ

๓ หมวด เตือนตน

หลักของคนทุกวันนี้

ถ้าเอาเปรียบ เขาไม่ได้ ก็ว่า "ไม่ถูก"	ถ้าจุ่งจุมก ได้ทุกที ก็ว่า "ดีเหลือ"
ถึงวันดี เกิดมี เกลือจิ้มเกลือ	ร้องว่า"เปื้อน" โลกอะไร ? ไม่เป็นธรรม.
คนพวกนี้ มีโลก ของตัวเอง	ไปตามเพลง ของกิเลส ที่อุปถัมภ์
ไม่ยอมรับ อะไรหมด แม้กฎกรรม	ความเป็นธรรม นั่นคือ "ได้ ตามใจตัว"
ไกลจากสัตว์ ไปทุกที ที่ว่าเจริญ	หาส่วนเกิน มาเติมไว้ ใส่เกล้าหัว
ใช้สงคราม ตัดสินความ ไม่คร้ามกลัว	ว่าความชั่ว จะไหม้โลก เป็นโคกไฟฯ

ยึดมั่นมั่นกัดแน่น

ชอบยึดมั่น ระวังมั่น จะกัดเอา	เพราะความเขลา ยึดมั่น มีตัณหา
อุปาทาน กอดรัด มัดวิญญาณ	อยู่ดีดี ก็เป็นบ้า มาทันที.
ยึดสิ่งใด สิ่งนั้น แหละมั่นกัด	กิน,กาม,เกียรติ สารพัด กลี หรือ ศรี
หรือแม้บุญคน ภรรยา และสามี	ความชั่วดี บุญหรือบาป จงทราบกัน.
แม้รสสุข ที่อร่อย อยู่กับใจ	ชั้นที่อร่อย แน่ยิ่งไป, ถ้ายึดมั่น
จะกลายเป็น ยักขา ขึ้นมาพลัน	แล้วห้าห้า กัดเอา อย่าเขลาเอ๋ยฯ

บาปใหญ่ - บาปเล็ก ?

คิดว่าดี กว่าเขา ชิเราแย
 มันเพียงแต่ ดีกว่าคน ที่บาปใหญ่
 ส่วนตัวเอง บาปเล็ก นึกให้ไกล
 มันบาปเบา อยู่เมื่อไร ให้นึกดู
 เขาติดซ้าย, เราติดขวา, ถ้ามานึก
 มันยังติด เหลืออีก กันทั้งคู่
 แม้ติดซ้าย เลวกว่า ไม่น่าดู
 แต่ติดขวา มันก็หุ อยู่เมื่อไร
 มันเพียงแต่ ดีกว่าคน ที่ยังเลว
 ส่วนตัวเอง ก็ยังเลว ไม่ไปไหน
 เฝ้าเกลียดซ้าย รักขวา เป็นบ้าใจ
 มันก็โผล่ พลัดห่าง ทางนิพพาน ฯ

ตัวกู มีได้มี.

อันตัวกู เองหนอ ก็ไม่มี
ทรัพย์สินของกู จะมี ได้อย่างไร

ลูกเมียกู มันจะมี ที่ไหนได้
เพราะตัวเอง มันก็ไม่ มีตัวกู ฯ

ทำไมโง่ ?

"กู - หาง" ยังมี อยู่ทนโท่
ด้วยเหตุนี้ จึงเห็นมี แต่ใครใคร

โง่งโง่ ไม่เห็น อันนั้นได้
เป็นศัตรู ทั้งสิ้นไซ้! แสนโง่จริง ฯ

ระวัง ผี "กู" ผี "กู"

อันความจริง "กู" - "กู" มีได้มี
แต่พอโง่ ก็เป็นผี โผล่มาได้
พอหายโง่ "กู" - "กู" ก็หายไป
หมด "กู" - "กู" เสียได้ เป็นเรื่องดี ฯ

รักสงบ ชวนกันถอน ซึ่ง"กู" - "กู"
อย่าให้มี เหลืออยู่ เหมือนอย่างผี
เหลือกันไว้ แต่ปัญญา และปรานี
อย่าให้มี "กู" - "กู" เหลืออยู่เลย ฯ

อันธรรมชาติ ผี"กู" และผี"กู"
มันเป็นคู่ กัดกัน ขึ้นเปิดเผย
เข้าสิงจิต เมื่อไร เป็นไม่เสบาย
อย่าเลี้ยงเลย ผีทั้งสอง ต้องขับไป ฯ

ตัวกู - ตัวกู

[โอวาทให้เฉพาะคน]

อันความจริง "ตัวกู" มิได้มี
แต่พอใจ มันก็มี ขึ้นจนได้.
พอหายใจ "ตัวกู" ก็หายไป
หมด"ตัวกู" เสียได้เป็นเรื่องดี.
เหตุดังนั้น จงถอน ซึ่ง "ตัวกู"
และถอนทั้ง "ตัวกู" อย่างเต็มที่
คงมีแต่ ปัญญา และปราณี
หน้าที่ใคร ทำได้ดี เท่านั้นเออ ฯ

๑๓ กย. ๑๙

เมื่อถูกแกล้ง.

[ให้เฉพาะบุคคล]

ฉันมีปัญ - ญาล้น จนหัวโต	พวกแกล้ง ดูหมิ่นฉัน กันจนได้
ฉันอยากฆ่า ตัวตาย ให้ใครใคร	ได้เข้าใจ ว่าใครโง่ โง่กว่ากัน.
ฉันมีดี อะไร ๆ ไม่แกล้งว่า	ฉันเก่งกว่า คนตั้งแสน เป็นแม่นมั่น
หัวฉันโต กว่าหัวช้าง ไม่แทะกัน	ทำไมแกล ไม่กลัวฉัน น่าขันเออ ฯ

ของกู - ของสุ

อันความจริง	"ของกู"	มิได้มี
แต่พอเพลอ	"ของกู" มี	ขึ้นจนได้,
พอหายเพลอ	"ของกู"	ก็หายไป
หมด "ของกู"	เสียได้	เป็นเรื่องดี ;
สหายเอ๋ย	จงถอน	ซึ่ง "ของกู"
และถอนทั้ง	"ของสุ"	อย่างเต็มที่
ของเปลี่ยนไป	เปลี่ยนมา	ทุกนาที
เพราะไม่มี	ของใคร	ที่ไหนเลย ฯ

ตัวกู - ตัวสุ

อันความจริง	"ตัวกู"	มิได้มี
แต่พอเพลอ	มันเป็นผี	โผล่มาได้
พอหายเพลอ	"ตัวกู"	ก็หายไป
หมด"ตัวกู"	เสียได้	เป็นเรื่องดี ;
สหายเอ๋ย	จงถอน	ซึ่ง "ตัวกู"
และถอนทั้ง	"ตัวสุ"	อย่างเต็มที่
มีกันแต่	ปัญญา	และปราณี
หน้าที่ใคร	ทำให้ดี	เท่านั้นเลย ฯ

ตัวกู กับ ตัวกู.

อัน "ตัวกู" "ตัวกู" มิได้มี	แต่พอใจ มันเป็นผี โผล่มาได้
พอหายใจ "กู" - "กู" ก็หายไป	พอใจใหม่ โผล่ใหม่ ดูให้ดี.
แต่ละข้าง ต่างยึด ว่า"ตัวกู"	จึงเกิดการ ต่อสู้ กันอย่างผี
ต่างหมายมั่น แก่กัน จันไพรี	ทั้งเปิดเผย ลับลี้ มีทั่วไป.
ที่ด้อยกว่า รู้ว่ากู ก็มีดี	ที่เด่นกว่า ช่มชี่ เขาเข้าใจ
ที่พอกัน กันท่า ไม่ว่าใคร	ล้วนแต่ใคร โด่งเด่น เป็นธรรมดา.
เอาพระธรรม กวาดล้าง อย่างไม่กวาด สำหรับฟาด หัวสัตว์ ที่ข้างฝา	
ตกกระเด็น เป็นเหยื่อ แก่ไก่อ	ที่เก่งกว่า คืออย่าใจ ให้โผล่เลย ๕

สุจิต - ทุจริต

ทุจริต	คือจิต	เกิด"ตัวกู"
แผ่ยกหู	ชูหาง	อย่างบ้าหลัง
เขาดักเตือน	อย่างไร	ไม่ยอมฟัง
แผ่คลุมคลั่ง	เดือดพล่าน	เผาผลาญใจ;

สุจิต	คือจิต	ว่าง "ตัวกู"
สะอาดอยู่	ด้วยสภาพ	อันผ่องใส
สว่างอยู่	เพราะเห็นตาม	ความจริงไป
สงบอยู่	เพราะเย็นได้	ไม่รู้อนรร.

เหตุตั้งนั้น	หมั่นระวัง	ตั้งสติ
คุมความตรึง	ทันควัน	หมั่นฝึกฝน
มิให้เกิด	"ตัวกู"	อยู่ในตน
เป็นสุขน	เพราะสุจิต	วิศิษฐ์เลย ๕

มีอยู่แล้ว

ขณะใด	จิตไม่	มี "ตัวกู"
นิพพานก็	ปรากฏอยู่	ณ จิตนั้น
พอ "ตัวกู"	เกิดได้	ในจิตนั้น
สังสารวัฏฏ์	ก็พลัน	ปรากฏแทน ฯ

รักสงบ

รักสงบ	จงลืมนะ	ซึ่ง "ตัวกู"
และลืมนะ	"ตัวกู"	อย่างเต็มที่
มีสติ	ปัญญา	และปราณี
หน้าที่ใคร	ทำให้ดี ;	เท่านั้นเอง ฯ

มิโดยไม่ต้องเป็นของกู.

ถ้าจะอยู่ ในโลกนี้ อย่างมีสุข	อย่าประยุคต์ สิ่งทั้งผอง เป็นของฉัน
มันจะสุข ผากระบาล ท่านทั้งวัน	ต้องปล่อยมัน เป็นของมัน อย่าผันมา.
เป็นของกู ในอำนาจ แห่งตัวกู	มันจะดู วุ่นวาย คล้ายคนบ้า
อย่างน้อย เป็นนกเขา เข้าตำรา	มันคิดว่า "กู - ของ - กู" อยู่รำไป.
จะหามา มีไว้ ใช้อะไรกิน	ตามระบิล อย่างอิมหน้า ก็ทำได้
โดยไม่ต้อง มันหมาย ให้อะไร ฯ	ผูกยึดไว้ ว่า "ตัวกู" หรือ "ของกู" ฯ

มีโดยไม่ต้องมีผู้มี.

ถ้ามีอะไร แล้วใจ รู้สึกเหน้อย สำนึกเรื่อย ว่าผู้มี อย่างนั้นหนา
มีทั้ง "กู" ทั้ง "ของกู" อยู่อัตรา นั้นอัตรา มาผุดขึ้น ในการมี.
ถ้ามีอะไร มีไป ตามสมมุติ ไม่จับยุค ว่า "ของกู" รู้วิธี
แห่งจิตใจ ไม่วิปริต ผิดวิธี มีอย่างนี้ ย่อมไม่เกิด ตัวอัตรา.
ฉะนั้นมีอะไร อย่าให้มี อัตราเกิด เพราะสติ อันประเสริฐ คอยกันท่า
สมบูรณ์ด้วย สัมปชัญญ์ และปัญญา นี้เรียกว่า รู้จักมี ที่เก่งเกิน.
เป็นศิลปะ แห่งการมี ที่ชั้นยอด ไม่ต้องกอด ไพนรก ระหกระเหิน
มีอย่างว่า ว่างอย่างมี มีได้เพลิน ขอชวนเชิญ ให้รู้มี อย่างนี้แล ฯ

สหายเอ๋ย !

สหายเอ๋ย "ตัวเรา" มิได้มี
แต่พอเผลอ "ตัวเรา" มี ขึ้นมาได้
พอหายเผลอ "ตัวเรา" ก็หายไป
หมด "ตัวเรา" เสียได้ เป็นเรื่องดี ;
สหายเอ๋ย จงถอน ซึ่ง"ตัวเรา"
และถอนทั้ง "ตัวเขา" อย่างเต็มที
ให้มีแต่ ปัญญา และปรานี
อย่าให้มี "เรา" - "เขา" เบาเหลือเคย ฯ

สิ่งที่รู้จักยากที่สุด.

สิ่งรู้จัก ยากที่สุด กว่าสิ่งใด ไม่มีสิ่ง ไหนไหน ได้ยากเท่า
สิ่งนั้นคือ ตัวเอง หรือตัวเรา ที่คนเขลา หลงว่ากู - รู้จักดี.
ที่พระดีคือ เณรดีคือ และเด็กดีคือ ไม่มีรู้ มีสร้าง อย่างหมุนจี
เพราะความรู้ เรื่องตัวกู มันไม่มี หรือมีอย่าง ไม่มี ที่ถูกตรง
อันตัวกู ของกู ที่รู้สึก เป็นตัวหลง เหลือลึก ให้คนหลง
ส่วนตัวธรรม เป็นตัวจริง ที่ยิ่งยง หมดความหลง รู้ตัวธรรม ล้ำเลิศตน ฯ

จงรู้จักตัวเอง.

"จงรู้จัก ตัวเอง" คำนี้หมาย	มีดีร้าย อยู่เท่าไร เร่งไขชาน
ข้างฝ่ายดี มีไว้ ในดวงมาน	ข้างฝ่ายชั่ว รีบประหาน ให้หมดไป.
จงรู้จัก ตัวเอง คำนี้หมาย	ว่าในกาย มีกิเลส เป็นเหตุใหญ่
จึงสละแน แต่จะทำ บาปกรรมไกล	ต้องควบคุม มันไว้ ให้รักบุญ.
จงรู้จัก ตัวเอง คำนี้หมาย	สังขารไร ตนตัว มัวแต่หม่น
ไปตามเหตุ บังคับ ที่ใส่ - รุน	พ้นบาปบุญ ชั่วดี มีนิพพาน ฯ

ศัตรูคือผู้จู่มาสบไล่.

อันศัตรู คือ ผู้จู่ มาสบไล่	ให้รู้ได้ ว่าเรามี ดีเท่าไหน
หรือดีแต่ จะโกรธเย็น เป็นไฟไฟ	บังคับใจ ไว้ไม่อยู่ สักครู่เดียว.
อันศัตรู คือ ผู้สรร สรรคให้	ตรงที่ได้ มีจิต คิดเฉลียว
ว่าอดกลั้น นั้นแหละนะ เป็นพระเทียว	ไม่อด, เลี้ยว ไปเป็นมาร พล่านนรก.
อันศัตรู คือ ผู้สอน สัจธรรม	ว่าอาฆาต นั้นคือ น้ำสกปรก
อย่าเก็บไว้ ในใจ ให้ใจฟก	จะเวียนวก วายสงสาร นานนักเอย.
เหตุฉะนั้น ศัตรู คือผู้ให้	แต่กลายเป็น ผู้ร้าย เหตุไรเหว
เพราะผู้รับ รับไม่เป็น อย่างเช่นเคย	ถ้ารับเป็น พวกเราเอ๋ย หมดศัตรู ฯ

๔. หมวดอธิบาย ธรรมะจากภาพ.

ภาระแห่งเจ้าตนหลวง.

เจ้าตนหลวง ห่วงประชา เป็นภาระ	ดั่งจอมพระ ห่วงสัตว์ ในสงสาร
เจ้าตนหลวง ห่วงชาติ ราชการ	ดั่งสมภาร ห่วงวัด สมบัติกลาง.
เจ้าตนหลวง ยังห่วง ศาสนา	เพื่อไพร่ฟ้า พุทธธรรม พร้าสะสาง
เจ้าตนหลวง ห่วงสืบ พระวงศ์, วา-	ทายาทอย่าง ก่อนมา ภาระเคย ฯ

ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์.

มีชีวิต มีให้ดี ต้องมีชาติ	ชาติวิลาส นั้นต้องมี ศรีศาสนา
สองนั้นจะดี ต้องมี ธรรม - ราชา	เป็นหัวหน้า และตัวอย่าง ทุกอย่างไป.
ประเทศชาติ เหมือนร่างกาย ให้คิดดู	ไม่มีกาย ใจจะอยู่ อย่างไรได้
ศาสนา นั้น เหมือนใจ ฝ่ายนามกาย	ไม่มีใจ ก็เหมือนตาย ซากกายนอน.
มหากษัตริย์ เหมือนสติ และปัญญา	ที่ปัญญา กายและใจ ให้เป็นสมร
ร่วมกันไป คล้ายกับงาน สหกรณ์	ไม่ม้วยมรณ์ ไทยเจริญ เกินเปรียบเคย ฯ

บัวที่เริ่มบาน.

บัวยิ่งบาน เต็มที่ ยิ่งมีมาก	ผู้มีพระภาค ยิ่งพอ พระทัยยิ่ง
เหตุดังนั้น บัวที่เริ่ม จะบานจริง	อย่ากลอกกลิ้ง ล่อหลုပ် หุบเสียเคย ฯ

พุทธะตัวจริง

คือความแบ่งบานถึงที่สุดของธรรมชาติแห่งความเป็นพุทธะ

ซึ่งมีอยู่แล้วในทุกคน.

พระองค์อยู่ที่หลังม่าน.

ดูให้ดี พระองค์มี อยู่หลังม่าน	อยู่ตลอด อนันตกาล ท่านไม่เห็น
เฝ้าเรียกหา ดูเหงาหงอน ห่อนหาเป็น	ไม่รู้เช่น เจริงหา ยิ่งห่างไกล.
เพียงแต่แหวก ม่านออก สักศอกหนึ่ง	จะตกตะลึง ใจสั่น อยู่หวั่นไหว
จะรู้จัก หรือไม่ ไม่แน่ใจ	รู้จักได้ จักปรีดี "อยู่นี่เอง".
เชิญพวกเรา เอาถาร "การแหวกม่าน"	งดมงาย ตายด้าน หยุดโง่งง
ทำลายล้าง อวิชา อยามัวเกรง	ว่าไม่เก่ง ไม่สวย ไม่รวยบุญ ฯ

จงรู้จักตัวเอง.

"จงรู้จัก ตัวเอง" คำนี้หมาย	ว่าค้นพบ แก้วได้ ในตัวท่าน
หานอกตัว ทำไม ให้ป่วยการ	ดอกบัวบาน อยู่ในเรา อย่าเขลาไป.
ในดอกบัว มีมณี ที่เอกอุตม์	เพื่อมนุษย์ ค้นหา มาให้ได้
"การตรัสรู้ หรือรู้ สิ่งใดใด	ล้วนมาจาก ความรู้ ตัวสูงเอง" ฯ

เสียงมือตบข้างเดียว.

มือฉันตบ ข้างเดียว ส่งเสียงลั่น	มือท่านตบ สองข้าง จึงดังได้
เสียงมือฉัน ดังก้อง ทั่วโลกัย	เสียงมือท่าน ดังไกล ไม่ก๊ว.
เสียงความว่าง ดังกลบ เสียงความวุ่น	ทั้งมีคุณ กว่กัน ทางหรรษา
เสียงสงบ กลบเสียง ทั่วโลกา	หูของข้า ได้ยิน แต่เสียงนั้น.
เสียงของโลก ดังเท่าไร ไม่ได้ยิน	เพราะเหตุวิญ - ญาณรับ แต่เสียงนั้น
เป็นเสียงซึ่ง ผิดเสียง อย่างสามัญ	เป็นเสียงอัน ดังสุด จะพรรณนา.
มือข้างเดียว ตบดัง ฟังดูเถิด	แสนประเสริฐ คือจิต ไม่เฝ้าหา
ไม่ยึดมั่น อารมณ์ใด ไม่นำพา	มันร้องทำ เย้ยทุกข์ ทุกเมื่อเอย ฯ

ปฏิบัติเพื่อความสะอาด.

อาบอะไร ล้างกันใหญ่ ดูให้ดี
 ไม่น่าดู นั้นแหละดู ให้ดีเวย
 อาบที่หนึ่ง นั้นล้าง ส่วนร่างกาย
 ภาพพวกเซ็น อาบเป็น ตัวอย่างดู
 อาบที่สอง จองล้าง โล่กิเลส
 เทียบยัดนั้น ยัดนี้ ที่กอบก่า
 เอน้ำคือ "ธรรมะ" เข้าชะล้าง
 อะไรมา ไม่ยัดมัน ไม่ชันคู*
 ยามอาบล้าง ทำทาง ไม่น่าดู
 ยามชะล้าง แสนยาก ลำบากมี

ดูล้างกัน เต็มที่ ไม่มีเฉย
 ขอเฉลย อรรถอ้าง ล้าง "ตัวกู"
 ย่อมทำได้ โดยขยัน หมั่นเช็ดถู
 ล้างตัวกู กันอย่างหนัก ด้วยรักทำ.
 ที่เป็นเหตุ ผลอไพล่ ไถลล้า
 เอามาทำ เป็น "ตัวกู" และ "ของกู".
 ให้สว่าง สะอาดสิ้น สงบอยู่
 "สิ้นตัวกู" เป็นวิมุตติ ดีสุดดี.
 อาบเสร็จแล้ว สวຍहरु ชูศักดิ์ศรี
 ลูถึงที่ สุขล้วน ชวนชมเอย ฯ

เสียงขลุ่ยกลับมากอไผ่.

"เสียงขลุ่ยหวาน กลับมา หากอไผ่"
 ว่าล้าไผ่ ตัดไป จากไผ่กอ
 เสียงก็หวน กลับมา หากอไผ่
 เหมือนไอน้ำ จากทะเล เป็นเมฆา
 เหมือนต้นหา พาคณ ดันพิภพ
 วิ่งมาสู่ แดนวิสุทธิ หยุดเกเร
 "อันความวุ่น วิ่งมา หากความว่าง
 ในที่สุด ก็ต้องหยุด เหมือนอย่างเคย

จงคิดให้ เห็นความ ตามนี้หนอ
 ทำขลุ่ยพอ เป่าได้ เป็นเสียงมา.
 เป่าเท่าไร กลับกัน เท่านั้นหนา
 กลายเป็นฝน กลับมา สู่ทะเล.
 พอสิ้นฤทธิ์ ก็ตระหลบ หนทางเห
 ไม่เถล ไถลไป ที่ไหนเลย.
 ไม่มีทาง ไปไหน สหายเอย
 ความหยุดเฉย เป็นเนื้อแท้ แก่ธรรมแลฯ

* เช่นนกเขา

ดอกไม้จัดคน.

คนนั่งจัด บุปผชาติ ก็คาดคิด
 ความคิดนี้ ถูกผี แล้วหรือยัง
 คิดดูเถิด พวกถนัด จัดมาลัย
 ใครจัดใคร แยกไป ให้นึกดู
 ดูให้ดี พวกคน หลงดอกไม้
 ในทันที ที่คนจัด - ดอกไม้ไป
 ดอกไม้จัด คนบ้าง อย่างภาพนี้
 เด็กผู้ใหญ่ โพร่ผู้ดี มีหรือจน

ว่าพิชิต มันได้ ตามใจหวัง
 มันจัดใคร เข้าให้มัน หยั่งคิดดู.
 ลิงโลดใจ ว่าจัด ได้สวยหรู
 อย่าหลงรู้ แต่ว่าตน จัดมาลัย.
 มันมัดท่าน ใจใช้ อยู่ไหวไหว
 มันรวบใจ คนมัด ในบัดดล.
 คือพวกที่ หลงมัน ทุกแห่งหน
 ไม่เคยฝัน บุปผชาติ คาดมัดใจ ฯ

ไหว้พระพุทธรูป.

อาจารย์ขา ก้อนศิลา บ้านข้าเจ้า
 ทำพุทธรูป กันเถิดหนา เลิศกว่าใคร
 "ถ้าอย่างนั้น ไม่ได้แล้ว ไม่ได้แน่
 ขึ้นทำไป ไม่มัน มันป่วยการ
 ถ้าในใจ เชื่อมัน มันก็ได้
 เป็นพุทธรูป ตรงที่ใจ ไม่เกเร
 พุทธะจริง ข้างในมี ดีอยู่แล้ว
 มีพุทธรูป แล้วจะวิ่ง เทียวหาเอง

ลุกขึ้นเต้น เร่าเร่า น่าเลื่อมใส
 "อ้อ ทำได้" ! แฉหนา ท่านอาจารย์.
 เหตุว่าแก สงสัย ไม่ฉลาดฉาน
 พุทธรูป ตายด้าน เพราะลึงเล.
 ถ้าในใจ สงสัย มันก็เขว
 มันไหลเท ออกจากใจ ข้างในเรา.
 พุทธรูป หินหรือแก้ว มักพาเขลา
 อะไรเล่า มาหมอบไหว้ ให้ยุ่งเคย" ฯ

อยู่ให้เหมือนลิงในป่ากู่.

นั้นลูกตา มองเห็น ไม่เป็นหมัน
 อยู่ในโลก อย่างไร ไม่ทรمان์
 อยู่ให้เหมือน ลิง ในป่ากู่
 อยู่ในโลก ไม่เคยถูก เขี้ยวโลภก็
 คิดดูบ้าง นั่งได้ ในป่ากู่
 นั่งในห้อง แสนสบาย ภายในเรือน
 อยู่ในโลก ไม่กระทบ โลกธรรม
 ใครมีตา รีบเคารพ นอบนบพลัน

เขาใช้มัน เล็งแล แก้ปัญหา
 พิจารณา ตรองไป ให้จงดี.
 ไม่เคยถูก เขี้ยววู อยู่สุขศรี
 เป็นเช่นนี้ อุปมา อย่าพ่นเพื่อน.
 ก็ไม่ถูก เขี้ยววู อยู่เสมียน
 มีเค้าเงื่อน เหมือนพระ- ภควันต์.
 อยู่เหนือกรรม เหนือทุกข์ เป็นสุขสันต์
 รีบพากัน ทำตาม ยามนี้เถย ฯ

เต่าหินตาบอด.

"โอ้ ! เต่าเอ๋ย ขอถาม ความสักอย่าง
 ตัวเป็นหิน ตากับบอด ยอดเวรกรรม
 "มนุษย์เอ๋ย เราจะบอก กรอกหูเจ้า
 ธรรมของเจ้า คือตำรา บ้าพอดู
 ที่เป็นหิน หมายถึงเย็น อย่างนิพพาน
 ความหนวกบอด ยอดสงบ ลบล้างกรรม
 อันตำรา นั้นมิใช่ พระธรรมเลย
 จะมีธรรม กันบ้าง ช่างกระไร

ดูท่าทาง ของเต่า เรานึกขำ
 มีพระธรรม อยู่บนหลัง ยังไม่รู้"
 ตัวเราเอง แหละคือธรรม ตำตาอยู่
 ธรรมของตุ คือตัวตุ อยู่ทีธรรม.
 และประหาร อวิชชา ไยว่าขำ
 เป็นความว่าง มีประจำ อยู่รำไป.
 คิดดูเถิด คนเอ๋ย อย่าโกล
 คว่าเอาไว้ แต่คัมภีร์ ดีเหลือเถย" ฯ

ยิ่งคัดลอกยิ่งเลอะเทอะ.

พระคัมภีร์ ยังมีใช้ องค์พระธรรม
ครั้นนานเข้า คัดลอก กันสืบมา

คัดพลาถ ฉนพลาถ ช่างอึดอัด
ยิ่งเป็นปราชญ์ ยิ่งแก้ไป ได้ไกลครั้น

ส่วนพระธรรม ล้ำเลิศ ประเสริฐแท้
ธรรมของใคร ใครเห็น ตามเป็นจริง

ทั้งมีอาจ ถ่ายทอด วิธีใด
ไม่มีทาง ซ้อขาย หรือให้ปัน

มีไว้เพียง อ่านจำ เมื่อศึกษา
เพียงแต่เขียน อักษรา ให้คล้ายกัน.

ตัวไม่ชัด เดาไป คล้ายในฝัน
ยิ่งแก้มัน ก็ยิ่งเลอะ ไม่เจาะจริง.

ไม่มีใคร อาจแก้ ให้ยุ่งชิง
มิใช่สิ่ง คัดลอก หรือบอกกัน.

มีแต่การ จัดใจ ให้สับสนดี
หรือลอกกัน ให้เลอะไป ไม่หยุดเอะย

ผู้ดับไม่เหลือ.

อย่าเข้าใจ ไปว่า ต้องเรียนมาก
ถ้ารู้จริง สิ่งเดียว ก็ง่ายตาย :

เมื่อเจ็บไข้ ความตาย จะมาถึง
ระวังให้ ดีดี "นาทีทอง"

ถึงนาที สุดท้าย อย่าให้พลาด
ด้วยจิตว่าง ปล่อยวาง ทุกสิ่งอัน

ตกกระได พลอยกระโจน ให้ดีดี
สมัครใจ ดับไม่เหลือ ; เมื่อไม่เอา

ต้องปฏิบัติ ลำบาก จึงพ้นได้
รู้ดับให้ ไม่มีเหลือ เชือกก็ลอง.

อย่าพรั่นพริ้ง หวาดไหว ให้หม่นหมอง
คอยจดจ้อง ให้ตรงจุด หลุดได้ทัน.

ตั้งสติ ไม่ประมาท เพื่อดับขั้นธ
สารพัน ไม่ยึดครอง เป็นของเรา.

จะถึงที่ มุ่งหมาย ได้ง่ายเข้า
ก็ดับ "เรา" ดับตน ดลนิพพาน ฯ

จิตว่างได้ยินหญ้าพูด.

พระพุทธะ ตรัสรู้ จิตอยู่ว่าง
เหมือนมันฟอง ตัวเอง เซึ่งแซ่ไป
มาเพื่อเป็น ตัวกู หรือของกู
เอาของเป็น อนัตตา มาเป็นเรา
แม้กรวดดิน หินไม้ และใบหญ้า
คนจิตวุ่น ไม่เข้าใจ ไม่ระแวง
ครั้นจิตว่าง จะได้ยิน แม้ใบหญ้า
ว่า "ทำไฉน สัตว์ทั้งหลาย จะร้ายรำ

ได้ยินสิ่ง ทุกอย่าง แดงไข
ว่าไม่มี สิ่งไหน น่ายึดเอา.
อย่าหลงตู๋ มันเข้า เพราะความเขลา
จะต้องเศร้า โศกระทม ตรมใจแรง.
ล้วนแต่ส่ง เสียงจั่ว ทุกหัวระแหง
ว่าทุกสิ่ง ร้องแสดง บทพระธรรม.
มันปรักษา ข้อความ ที่งามซ้ำ
ด้วยจิตว่าง เพราะวางธรรม ทั้งปวงเคย" ๙

ฝนอิฐเป็นกระจกเงา.

ศิษย์วอนถาม อาจารย์ ฐานร้อนใจ
"อ้อ มันง่าย นี่กระไร บอกให้น่า
"อาจารย์ครับ เขาคงว่า เราบ้าใหญ่
"นั่นแหละเนื้อ มันสอนให้ แล้วไม่เบา
"ไม่มีใคร ฝนอิฐ เป็นกระจก
นิพพานนั้น ถึงได้ เพราะไม่ไป
ถ้าฝนอิฐ ก็ฝนให้ ไม่มีเหลือ
ฝนความวุ่น เป็นความว่าง อย่างเปรียบปาน ฝนอิฐดำน ให้เป็นเงา เราบ้าเอง"๙

"ทำอย่างไร ไปนิพพาน อาจารย์ขา"
คือคำว่า ฝนอิฐเป็น กระจกเงา"
แม้ฝนไป ฝนไป ก็ตายเปล่า".
ว่าให้เราหยุดหา หยุดบ้าไป.
ไม่ต้องยก มากล่าว เข้าใจไหม
หมดตนไซ้ร้ ว่างเห็น เป็นนิพพาน.
ไม่มีเชื้อ เวียนไป ในสงสาร

อริยมรรคมีองค์แปด.

พญานาค หกเศียร เจวียนฉวัด
ตา หนู จมูก- ลิ้น กายใจ ไฉ่พัลวัน
พญาครุฑ ยุคขำ กำนาคไว้
ด้วยเรือผู้ แปดลำ ทวนน้ำลม
มีมนุษย์ ถึงก่อน วอนเรียกขาน
ขอจงช่วย กันและกัน ให้ทันที

เพียวขบกัด อารมณ์หก อยู่ผกผัน
รูป เสียง กลิ่น รส จิกระสัน ธรรมารมณ์.
มนุษย์ผ่าน ไปได้ โดยเหมาะสม
ในธารธรรม งามอุดม สะดวกดี.
ให้ทุกท่าน ตามมา อย่าผันหนี
ถึงบุรี นิรวาณ ก่อนการตาย ฯ

แม่น้ำคด น้ำไม่คด.

แม่น้ำคด ส่วนน้ำ นั้นไม่คด
กายกับใจ ไม่ลามก ไม่กวน
จิตล้วนล้วน นั้นเป็น ประภัสสร
กิเลสเปรียบ ลำน้ำ ที่เลี้ยวคด
อันจิตว่าง มีได้ ในกายวุ่น
ในสงสาร มีนิพพาน อยู่มากพอ
พระตรัสให้ ตัดป่า อย่าตัดไม้
รู้แยกน้ำ จากแม่น้ำ ตามว่ามา

ไม่แก้งปด ดูให้ดี มีเหตุผล
แต่กิเลส แสนกล นั้นเหลือคด.
กิเลสจร ครอบงำ ทำยุ่งหมด
จิตเปรียบน้ำ ตามกฎ ไม่คดงอ.
ในน้ำชุ่น มีน้ำใส ไม่หลอกหนอ
แต่ละข้อ งวยง ชวนสงกา.
ไม่เข้าใจ ตัดได้ อย่างไรนา
จึงนับว่า ผู้ฉลาด สามารถเอย ฯ

สาหร่ายเขียนพระไตรปิฎก.

เส้นสาหร่าย ก่ายกัน หนาหนึ่่นัก
 ประสานสอด ทอดไป ไม่ลดลา
 คือมันเขียน คัมภีร์ ที่ครบครัน
 สภาธรรม สัจธรรม ประจำตัว
 เป็นหลักชี้ ชีวิต ไม่ผิดพลาด
 อยู่ในเส้น สาหร่าย ที่ก่ายกัน
 ตาผู้ใด ไม่บอด สอดส่องดู
 ดั่งศึกษา ปิฎกไตร ได้ประจำ

เป็นลวดลาย ย้ายยาก หลายหมื่นท่า
 จนท้าวา - รีไส ในบึงบัว.
 ทั้งวินัย สุตตันต์ ภิธรรมทั่ว
 ธรรมชาติ พันพัว ทั่วถึงกัน.
 แสดงซึ่ง ถึงขนาด ประสิทธิ์สันดี
 สารพัน สัญญลักษณ์ หลักพระธรรม.
 ก็จะมี ความหมาย ได้ยั้งค่า
 เป็นเครื่องนำ สัตว์รอด ตลอดเลยฯ

พ้นแล้วไฉน !

บัดนี้เมฆ ลอยพ้น ยอดเจดีย์
 เมฆรวมตัว เป็นภาพ พิศดาร
 ตะโกนร้อง บอกสหาย สิ้นทั้งผอง
 อนันตสุข ในโลกนี้ ที่หวังมา
 สุขแท้จริง จิตไม่วิ่ง ไปตามโลก
 มือเท้าเหนียว เหนียวขึ้นไป คล้ายตุ๊กแก
 ลอยเหนือยอด โปสถ์ไป ในเวหา
 ถึงความว่าง ห่างพ้น จากตัวกู

ทั้งโรงโบสถ์ มากมี และวิหาร
 บอกอาการ "พ้นแล้วไฉน" ไพร่ยืมมา.
 ว่าไม่ต้อง เสียเที่ยว เทียวค้นหา
 เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ตายเปล่าแล.
 อยู่เหนือความ ทุกข์โศก ทุกกระแเส
 'ไม่อยู่แค่' พ้นโบสถ์ ไพร่คิดดู.
 ลอยพ้นไป เหนือฟ้า ที่เทพอยู่
 'ไม่มีอยู่' ไม่มีตาย สบายเลย ฯ

ไฉ่เดือนเขียนจดหมายถึงมนุษย์.

รอยไฉ่เดือน เคลื่อนไป ในผิวดิน
มีความหมาย ว่าอะไร ใครสงกา
คือจดหมาย ไฉ่เดือน เดือนมนุษย์
ทั้งคืนวัน ขยันเขียน เวียนทำไป
มันพร่ำบอก พร่ำสอน พร่ำอ้อนวอน
ว่าสรรพสิ่ง เปลี่ยนไป ไม่ถาวร
มันให้อัด - ถาปาย หลายแสนอย่าง
รอยไฉ่เดือน เคลื่อนทั่ว พสุธา

เป็นลวดลาย หลายระบิล หลายท่วงท่า
หรือเห็นว่า ไร้สิ่ง น่าสนใจ.
ไม่รู้ลึ้น รู้สุด มาแต่ไหน
มนุษย์อ่าน หรือไม่ ไม่อาวรณ์.
พร่ำพรรณนา ให้ระวัง ให้สังหรณ์
ทุกทุกตอน อนิจจัง อนัตตา.
อุทาหรณ์ ต่างต่าง ครบทุกท่า
ก็เพราะว่า ไฉ่เดือนรัก คนนักรบ ๕

ตัวกู กับ ตัวกู.

อัน "ตัวกู" "ตัวกู" มิได้มี
พอหายโง่ "กู" - "กู" ก็หายไป
แต่ละข้าง ต่างยึด ว่า "ตัวกู"
ต่างหมายมั่น แก่กัน ฉันทไพร่
ที่ด้อยกว่า รู้ว่ากู ก็มีดี
ที่พอกัน กันท่า ไม่ว่าใคร
เอาพระธรรม กวาดล้าง อย่างไม่กวาด
ตกกระเด็น เป็นเหยื่อ แก่ไก่อ่า

แต่พอโง่ มันเป็นผี โผล่มาได้
พอโง่ใหม่ โผล่ใหม่ ดูให้ดี.
จึงเกิดการ ต่อสู้ กันอย่างผี
ทั้งเปิดเผย ลับลี้ มีทั่วไป.
ที่เด่นกว่า ช่มชี่ เขาเข้าใจ
ล้วนแต่ใคร่ โด่งเด่น เป็นธรรมดา.
สำหรับฟาด หัวสัตว์ ที่ข้างฝา
ที่เก่งกว่า คืออย่าโง่ ให้โผล่เลย ๕

ทะเลไฟ.

เรือของธรรม แล่นฝ่า ทะเลไฟ
เห็นที่จะ ชี้อลาด และอ่อนแอ

จะออกไป นอกโลก ต้องฝ่าไฟ
จะพ้นตาย ต้องพรวด จากตัวกู

คนเขลาเขลา เหมามาหา ไปตามเขลา
ไฟของธรรม มีไว้ เพื่อดับไฟ

ตบะธรรม กรรมฐาน เปรียบปานไฟ
อันไฟธรรม มีไว้ ดับไฟคน

เรือของคน อย่างไร ยังไม่แน่
จึงต้องแพ้ แก่เนื้อหนัง นั่งเฝ้าดู.

จะหมดทุกข์ ต้องไป เห็นสิ่งคู่
เผากิเลส ต้องอยู่ ใจกลางไฟ.

ไม่อยากเข้า โกลีไฟ เพราะกลัวไหม้
ที่ไหม้ใจ ของสัตว์ ในบัดดล.

เผากิเลส ลีนไป เหลือมรรคผล
ดับแล้วพ้น ทะเลไฟ ฝ่าไปเอย ฯ

จากอนันตะ สู่ออนันตะ.

จาก "อนันต์" สู่ออนันต์ นั้นเห็นอยาก
"ไม่สิ้นสุด" ทั้งฝ่ายเกิด และฝ่ายตาย

ข้อนี้ต้อง เปรียบเทียบ กับเสียงระฆัง
ดังออกมา เรื่อยเรื่อยไป ได้อาภิน

เหมือนสังขตะ ธรรมชาติ ประดังกัน
ปรุออกมา นานนับ ก็กับปีวาร

แม้ธรรมชาติ อสังขตะ สุกญตา
เป็นที่ดับ แห่งสังขาร แต่กาลบุรพ์

คนส่วนมา จังง ตรงความหมาย
ภาษาคน ไม่ชวนชวาย มาฟังยิน.

คือมันดัง ออกมาได้ ไม่รู้สิ้น
ก็ไม่เคย เต็มถิ่น อากาศ - กาล.

เนื่องอนันต์ มีรู้สิ้น สายสังขาร
อวสานต์ นั้นไม่มี ที่เหตุผล.

เป็นอนันต์ เสมอมา ไม่ขาดสูญ
ไม่เต็มมุน, เพราะอนันต์ นั้นแลนาฯ

ยอดนักรบ.

นักรบแบก เครื่องรบ อย่างครบครัน
เอาจิตแบก งบั่น กันจนตาย
ถ้าไม่มุ่ง หมายถึงมัน สิ่งอันใด
แบกอะไร ก็ไม่แปลก เท้าแบกบุญ
ได้อะไร พาอะไร ไม่ต้องแบก
กายของกาย จิตของจิต : ไซ้ของใคร
แม่แบกอยู่ ไซ้อยู่ หรือกินอยู่
สำหรับใส่ ของ "กุ" ฐูปล่อยวาง

พวกชาวบ้าน แบกบ้าน ทรัพย์สินหลาย
เพราะมันหมาย จึงมีแบก, แลกใหม่คุณ?
ก็เท่ากับ ไม่แบกอะไร ให้หันเห
ถึงเซซุน ไม่รู้ว่า หนักอะไร.
รู้จักแยก เสียจากกัน อย่าหวั่นไหว
อะไรอะไร เกี่ยวข้องกัน ฉันทของกลาง.
จิตก็รู้ วางไว้ ไร่ยั้งฉาง-
มีชีวิต ก็มีอย่าง ไม่แบก "กุ" ๗

พุทธรูปไม้.

"เอาพุทธรูป สุ่มไฟ ทำไมเจ้า"
"พุทธรูปไม้ มีพระธาตุ อย่งไรกัน"
ท่านสมภาร สว่างโล่ง โพล่งในจิต
หยุดผยอง อย่งก่อนมา หยุดว่าใคร

"อ้อ,เพราะเรา ควรจะได้ พระธาตุนั้น"
"ถ้าอย่างนั้น ควรเผา เพื่อฝังไฟ"
ได้พินิจ เห็นตรง หมดสงสัย
เพราะตำนเสีย หยอดตาให้ หายบอดเคย ๗

ภยะ ศัตรูแห่งศานติ.

โลกทุกวัน นี้อย่างมี สิ่งทีกลัว
ยิ่งก้าวหน้า ยิ่งระแวง แคลงใจกัน

จนขวัญแยก จากตัว น่าขบขัน
ทุกคืนวัน เป็นโรคกลัว ทัวกันเคย ๗

ราคะ ศัตรูแห่งศานติ.

พอ ราคะ กลัดกลุ้ม ห่อหุ้มจิต
ไม่เห็นส่วน อื่นใด เหมือนไม่มี

ตาก็พิศ เพ่งแต่หน้า ราคษี
เห็นนาศี เป็นมัจฉา นากอดรัด ฯ

โลภะ ศัตรูแห่งศานติ.

สมัยนี้ ละโมบกล้ำ อย่างป่าเถื่อน
ศิวไลซ์ ล้วนแต่หมาย ว่าจะเอา
ฯ

จะรวบเดือน ดาวใส ในกระเป่า
โลกของเรา ย้อนกลับหลัง ยังป่าเถย

โทสะ ศัตรูแห่งศานติ.

ดนตรีชีพ รื่นสำราญ ชื่นบานนัก
เพราะโทสะ สุมเผา เป็นค้ำมุล

แล้วก็มีก ถูกทำลาย ให้นายสูญ
ต้องอาดูร ชีพรส หมดดนตรี ฯ

สันติภาพของคนสมัยนี้.

อยู่พร้อมหน้า ยืนยัน สันติภาพ
ปากถือศีล มือถือสาก มีฉากบัง

สร้างอาวุธ ไว้ปราบ กันลับหลัง
ต้องวุ่นวาย ตึงตัง ทั้งตาปี ฯ

เดินตัวเปล่า เดินเร็ว กว่าแบกบ้าน.

สัมผัส.

สัมผัส กำหนด นั้น
อารมณ์พบอินทรีย์
ทำงานเที่ยงตรงหลัก
แต่โลกหลงว่าแก้ว

เครื่องจักร ในกาย
เข้าแล้ว
ต่างหาก
กำกวม

โลกสมัยนี้.

สมัยนี้ โลกกล้า อย่างป่าเถื่อน จะรวบเดือน ดาวไฟ ในกระเป๋
 ศิวไลซ์ มีความหมาย ว่าจะเอา โลกของเรา ย้อนกลับหลัง ยังป่าเถื่อย
 (คือป่าเถื่อน)

พุทธศตวรรษที่ ๘

เกิดแบ่งชั้น วรรณะ เต็มขนาด ตัดพวงศุทร ออกไปขาด ไม่สังสรรค์
เริ่มกลืนพุทธ เลือนหาย ไปด้วยกัน นั่นคือพราหมณ์ ยามกำแหง แห่งอินเดีย ฯ

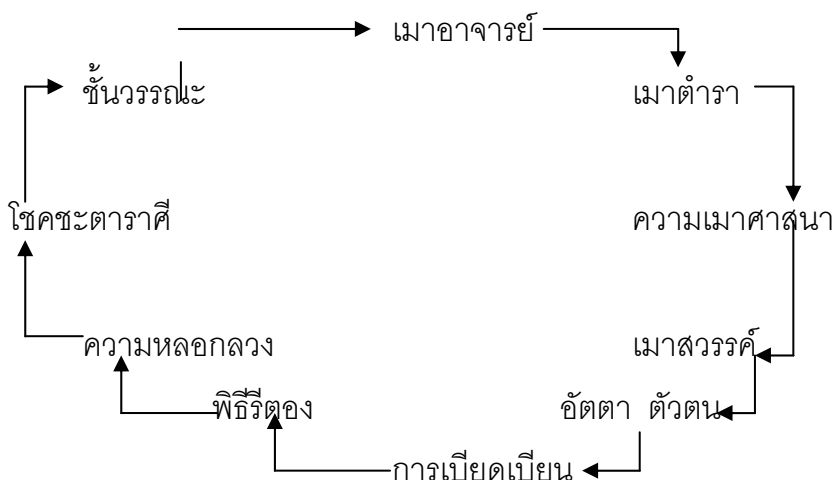
การประชุมลดอาวุธ ปี ๑๙๓๒

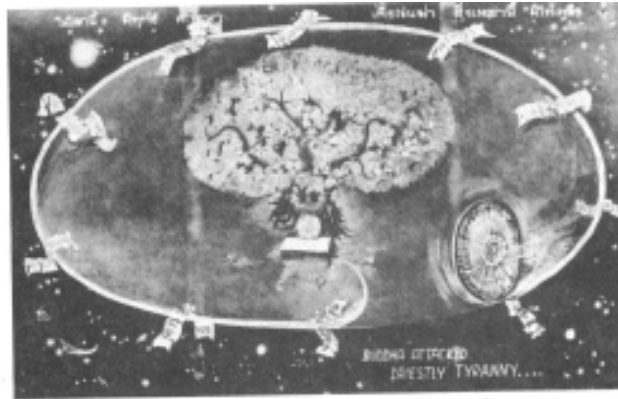
อยู่พร้อมหน้า ยืนย่น สันติภาพ สร้างอาวุธ ไว้ปราบ กันลบล้าง
ปากถือศีล มือถือสา มีฉากบัง ต้องวุ่นวาย ตึงตัง ทั่วทั้งปี ฯ

สันติภาพบริสุทธิ์ของเด็ก.

สันติภาพ สัญญา ของเราไซร้ เห็นกันใน บทเพลง หลุหรักษ์
ไม่มีใคร แข่งข้อ ต่อรองกัน ว่าใครถูก ใครผิด, อย่าติดใจ

ในโลกนี้ มีพุทธ ศาสนา เพื่อ चे่นฆ่า สิ่งเหล่านี้ มิให้เหลือ .

ในโลกนี้ มีพุทธ ศาสนา เพื่อเช่นฆ่า สิ่งเหล่านี้ มิให้เหลือ
การเบียดเบียน พิธีรีตอง ความหลอกลวง โชคชะตาราตี ชั้นวรรณะ
เมาอาจารย์ เมื่อดำรง ความเมาศาสนา เมาสวรรค์ อัดตาดำตน.

พระยีสต์ สอนลัทธิ อหิงสา เสด็จมา ดูผลได้ ก็ใจหาย.

นางเบ็ด.

สมัยก่อน สาวสะอาง เรียก "นางฟ้า"

สมัยนี้ เปลี่ยนมา เป็น "นางเบ็ด"

เป็นรากษส ร่างมนุษย์ สุดมดเท็จ

หาเลี้ยงชีพ เบ็ดเสร็จ ด้วยเบ็ดอาน.

ย่าเจ้าเคย ปิดละอาย ไข่มิดชิด

วัฒนธรรม รับมา อนาคต

เจ้าหลงาม จิตทรมาน ไม่รู้สึก

ปากเป็นไทย ใจเป็นทาส ประดาษฐ์

หมดพันธุ์ไทย ไปก็มี เป็นอันมาก

คุณย่าเห็น เป็นลม ล้มลงครอง

สวมชุดเบ็ด ทันที ก็มีบาป

เกียรติมารดร บ่อนพินาศ ปรละตาไป

แก้งออกแบบ ปิดกาย อย่ำให้มิด

พระเจ้าสาป บาปกิน หมดวิญญาน

ใช้เนื้อหนัง เป็นเหยื่อ เพื่อจับเขา

มีจิตใจ ไหลเลื่อน จนเปื้อนปอน

คำพระสอน ปิดละอาย ให้มิดชิด

เจ้าแก้งแย้ม นันนี้ สีประดน

โลกทุกวัน จึงมี กระลีบร

พวกชาวพุทธ ทрудหำง ทางนิพพาน

เจ้าแก้งปิด หลบหล่อ ต่อหน้าชน

อันธพาล ฐปสวย ด้วยเบ็ดพฐ.

หลงสากล หล่นลึก ลับหัวหู

ยึดฝรั่ง เป็นครู เลยพันทาง.

ไม่กระดาก แต่งกาย คล้ายผีสง

เพราะทำทาง ไม่มี ที่เป็นไทย.

เพราะโลกลาม ลวงโลก ให้หลงไหล

นักแพชั่น มั่นมีใจ จึงจอกพาล.

มั่นมีจิต เกินสัตว์ เดรัจฉาน

เป็นลูกมาร ทุกก้าอย่าง นางเบ็ดงอน.

ปัญญาเบา เฟื่องฟอง ไม่ต้องสอน

อรรชร พราวกลเม็ด ตกเบ็ดคน.

ราวจะปิด มิดแน่น ทุกเส้นขน

โกลาหล เบ็ดเหยื่อ เหลือประมาณ.

ต้องอาบเลือด เดือนร้อน ดังไฟผลาญ

เพราะชมชาน ติดเบ็ด เช็ดไม่เป็น ๕

สารตรา^๕นี้ ส่งมา ถึงชาวพุทธ

ที่อุตุลุด หดกระโปรง โลงไต้เห็น

จนพระเณร ไม่มี ที่หนีร้อน

ก็ออกไป โอดเต้น ติดเบ็ดเอย ๕

๕ หมวดเรียนศาสนา

พระเจ้าองค์เดียว.

พระศาสนา สัมพันธ์ คือมรรคา
 เพื่อมนุษย์ ได้เป็นสุข ทุกนิกาย
 พระเจ้าแท้ มีแต่ พระองค์เดียว
 เป็นทางตรง มุ่งไป สู่ไภวีย์
 ไม่มีข้อ ขัดแย้ง แบ่งพวกพรรค
 นี่แหละหนา พวกเรามา รวมกลม
 การเรียกชื่อ ต่างกัน นั้นไม่แปลก
 คือธรรมชาติ หนึ่งแน่ เป็นแท้เดียว

ที่ชักพา นำมนุษย์ สู่จุดหมาย
 เราทั้งหลาย ชวนกันมา ปรึกษากัน.
 ทางจึงมี แต่ทางเดียว เป็นแม่นมั่น
 เป็นนิรันดร สุข แก่ทุกคน.
 มนุษย์รัก ร่วมสุข ทุกแห่งหน
 แห่งปวงชน เพื่อบูชา พระเจ้าเดียว.
 แต่เนื้อใน ไม่อาจแยก เป็นส่วนเสี้ยว
 ทุกคนเหนียว เป็นที่พึ่ง จึงรอดเอย ฯ

ติดตำรา จะติดตั้ง.

จงรักษา ดวงใจ ให้ผ่องแผ้ว
 อย่าถือแต่ ตามตำรา จะพาดน
 อย่าถือแต่ ครูเก่า ฝ้าสองบาทร
 อย่ามัวแต่ อ้างย้า ว่าคำครู
 อย่ามัวแต่ ถือตาม ความนึกเดา
 ต้องฉลาด ขูดเขลา บัดเป่าไป

อย่าทิ้งแนว การถือ คือ เหตุผล
 ให้เวียนวน ติดตั้ง นั่งเปิดดู.
 ต้องฉลาด ความหมาย สมัยสุ
 แต่ไม่รู้ ความจริง นั้นสิ่งใด
 ที่เคยเขลา เก่าแก่ แต่ไหน ๆ
 ให้ดวงใจ แจ่มตริ เห็นลู่ทาง ฯ

เรานับถือศาสนาอะไรกันแน่ ?

ศาสนา โบสถ์วิหาร การวัดวา
ศาสนา ประเพณีธรรม ตามขั้นตอน
ศาสนา เนืองอก พอกพระธรรม
ศาสนา ภูตผี พานิชการ
ศาสนา ใหม่ใหม่ ร้ายกว่าเก่า
ศาสนา ปัจจุบัน พันการเมือง

ศาสนา คือพระธรรม คำสั่งสอน
ศาสนา พาสัตว์จร จวนนิพพาน.
ศาสนา น้ำครำ ของเปิดห่าน
ศาสนา วิตถาร กวนบ้านเมือง.
ศาสนา ของพวกเจ้า โจรผ้าเหลือง
ศาสนา มลึงเมลิ้ง เมืองคนเย็น ฯ

เรียนธรรมะ.

เรียนธรรมะ อย่าตะกละ ให้เกินเหตุ
อย่าเรียนอย่าง ปรัชญา มัวบ้าดัง
เรียนธรรมะ ต้องเรียน อย่างธรรมะ
เรียนที่ทุกข์ ที่มีจริง ยิ่งเข้ารอย
ต้องตั้งต้น การเรียน ที่หูตา ฯลฯ
ขึ้นมาอยาก เกิดผู้อยาก เป็นปากปลิง

จะเป็นเปรต หิวปราณญ์ เกินคาดหวัง
เรียนกระทั่ง ตายเปล่า ไม่เข้ารอย.
เรียนเพื่อละ ทุกข์ใหญ่ ไม่ท้อถอย
ไม่เลือนลอย มองให้เห็น ตามเป็นจริง.
สัมผัสแล้ว เกิดเวทนา ตัณหาวิ้ง -
"เรียนรู้อย่าง ตันหาดับ นับว่าพอ ฯ"

เรียนศาสนา ที่ตาหู.

เรียนศาสนา นั้นต้องมี ที่ตาหู ฯ
เรียนให้รู้ ตรงที่ จะชักสะพาน
เรียนตรงตรง ลงไป ที่ตัวทุกข์
สะกิดกัน การปรุงแต่ง แห่งกระบวน

เมื่อให้เกิด ทุกข์อยู่ ทุกสถาน
อย่าให้เกิด อาการ มารบบกวน.
ดูให้ถูก กรรมวิธี ก็กระสวน
จิตปั่นป่วน สงบได้ ทุกข์หายไป ฯ

เรียนปรัชญา.

เรียนอะไร ถ้าเรียนอย่าง ปรัชญา
เรียนจนตาย ก็ไม่ได้ พบวิธี
เพราะมันเรียน เพื่อมิให้ รู้อะไร
มัวแต่โยก โย้ไป ให้สิ้นกลิ่น
ไม่อาจจะ มีวิมุตติ เป็นจุดจบ
เป็นเหตุอื่น สำหรับปราชญ์ ที่อาจอง

ที่เทียบกับ คำว่า ฟิโลโซฟี (Philosophy)
ที่อาจขี้ ทุกข์ดับ ไปกับกร.
ซัดลงไป ตามที่ ธรรมชาติสอน
สร้างคำถาม ป้อนต้อนรับ รอบรอบวง.
ยิ่งเรียนยิ่ง ไม่ครบ ตามประสงค์
อยู่ในกอง ปรัชญา น่าเอ็นดู ฯ

เรียนธรรมะ กับเรียนปรัชญา.

เรียนอะไร ถ้าเรียน อย่างปรัชญา
ยิ่งพลาดจาก ธรรมะ ที่ควรมี
เพราะเรียนอย่าง คำนวณสิ่ง ไม่มีตัว
อุปมาน อนุมาน สร้างทึมทึม
เรียนธรรมะมี วิถี วิทยาศาสตร์
ไม่คำนวณ หากแต่มอง ลองด้วยใจ
จะส่วนเหตุ หรือส่วนผล ยลประจักษ์
แก้คำถาม แจ้งถนัด ชัดทำนอง

ที่เทียบกับ คำว่า ฟิโลโซฟีส์
เพราะเหตุที่ ยิ่งเรียนไป ยิ่งไม่ซึม.
สมมติฐาน เอาในหัว อย่างครีมีครีมี
ผลออกมา จี๋มจี๋ม จับเอาไป.
มีตัวธรรม ที่สามารถ เห็นชัดใส
ส่องลงได้ ตามที่อาจ ฉลาดมอง.
เห็นตระหนักร ว่าอะไร อย่างไรสนอง
ตามที่ต้อง ปฏิบัติ ชัดลงไป ฯ

เรียนศาสนา.

คำนี้ฟัง วณเวียน "เรียนศาสนา"
เรียนนักธรรม เรียนบาลี ยังมีพอ

เรียนเรียนไป ก็ได้ สักว่าเรียน
มีหลายอย่าง บำระห้า เกินธรรมดา

เรียนศาสนา นั้นต้องมี ที่ตา หู ฯลฯ
เรียนให้รู้ ตรงที่จะ ชักสะพาน
เรียนตรงตรง ลงไป ที่ตัวทุกข์
สะกดกัน การปรุงแต่ง แห่งกระบวน

ไม่แน่ว่า เรียนอะไร ทำไม่หนอ
ก็เรียนต่อ กัมมัฏฐาน การวิปัสสนา.
บ้างก็เปลี่ยน เป็นอาพาธ บำศาสนา
กระทั่งบ้า ลาภยศ อุดนิพพาน.

ไม่ให้เกิด ทุกข์อยู่ ทุกสถาน
อย่าให้เกิด อากาธ มารบบกวน.
ดูให้ถูก กรรมวิธี ก็กระสวน
จิตปั่นป่วน สงบได้ ทุกข์หายไป ฯ

ไม่น่าจะบ้า.

พุทธศาสนา คือวิชา ที่เปลื้องปลุก
แต่คนรับ รับมา ทำสัปดน

ให้ยึดมั่น ขาดเขลา มาศาสนา
สร้างเป็นบ้า จนเป็นผ้า บังจิตใจ

ส่วนพระธรรม คำสอน สิ่งดับทุกข์
หลงส่งเสริม เพิ่มทุกข์ ลูกเป็นคว้น

มิให้คน ทนทุกข์ เฝ้าเส้นขน
มาทำตน ให้ทุกข์ รุกขึ้นไป.
สอนเป็นบ้า เรียนเป็นบ้า คว่ากันใหญ่
เกิดฝักฝาย พวกพรรค รักสู้กัน.
ไม่สนใจ ทำให้ถูก ตามหลักนั้น
นี่แหละพันธุ์ พวกบ้า เจ้าข้าเอ๋ย ฯ

มังคุดธรรม.

ไอ้จ้อหนึ่ง กัดมังคุด ทั้งเปลือกฝาด
ไอ้จ้อหนึ่ง มีปัญญา รู้ค่าคุณ
คนโง่จับ ศาสนา ร้องว่าฝาด
สัตบุรุษ ชูพระธรรม ได้ความจริง
ลิงหรือคน ก็วิกล ได้ด้วยกัน
กลืนทั้งเปลือก ตาเหลือก ตายทั้งยืน

ก็อาละวาด ขว้างทิ้ง กลิ้งหลุนหลุน
หยิบบิดุน กินเนื้อใน ขึ้นใจลิง.
ก็อาละวาด โกรธในใจ คล้ายผีสิง
ดื่มธรรมยิ่ง ดื่มสุข ทุกวันคืน.
กลืนถูกมัน ก็กลืนคล่อง ไม่ต้องฝืน
กลืนเนื้อใน ขึ้นมีน รื่นเริงธรรม ฯ

สำคัญที่วิธี.

ผิดวิธี ดีก็หาย กลายเป็นบ้า
เรื่องดีดี คนโง่จับ ก็กลับกลายเป็น
ถูกวิธี บ้าก็หาย กลายเป็นดี
เรื่องร้าย ๆ คนดีจับ กลับเหลื่อมคุณ
หาวิธี อย่าท้อใจ ที่ไม่อาจ
ถ้าสะสม อย่างสูงสุด ถูกพุทธวิธี

สมน้ำหน้า คำดี จนดีหาย
เป็นเรื่องร้าย อยู่ถมไป ไยมิดู.
กลายเป็นผี เป็นมนุษย์ สุดสวดยหรู
เป็นเรื่องดี ก็มีอยู่ ดูให้ดี.
เพราะความโง่ ความขลาด นำวิธี
พลิกโลกก็ย เป็นโลกุตร์ ทุกข์หยุดครอง ฯ

จิตลุถึงพุทธ - ธรรม - สงฆ์.

จิตลุถึง พุทธ ธรรม สงฆ์ อย่างแรงกล้า
ในสุญญตา มีกรุณา เต็มสุดใจ
กรุณา ที่เป็นตัว สุญญตา
ใครเห็นชัด เหลือจะจัด ว่าชั่วดี
ดังนั้นจัด ให้มหา อุเบกขา
ดวงประทีป แห่งปัญญา ถ้าเต็มพล

นั่นซึ่มซาบ สุญญตา สว่างไสว
แต่ผู้ให้ และผู้รับ กลับไม่มี.
คือมหา อุเบกขา วิสุทธิศรี
เขาเห็นพุทธ - มณฑลที่ ในกายตน.
นำวิญญาน์ สู่วิมุตติ วิสุทธิผล
ยอมเต็มล้น ด้วยมหา กรุณา ฯ

ประชดธรรม.

ประชดธรรม คำนี้ มีความหมาย
ประชดน้ำ พร้าแต่เดิม น้ำล้างจาน

ประชดลม ก็ลมอุจ - จาระพ่น

ประชดบาป นำมาอาบ นาบหทัย

ประชดกรรม นำกิเลส มาไล่หัว
อย่ามาเตือน ทั้งบิดา หรืออาจารย์

ที่เปรียบได้ เป็นอุปมา **ห้ำสถาน**
เปรี้ยวหรือหวาน เขาก็รู้ อยู่แก่ใจ.

ตลบมา หน้าของตน ก็ฟันใหญ่

ประชดไฟ ให้สาสม แก่ยมบาล.

ทั้งเนื้อตัว แม่มมอม จอมกล้ำหาญ

ยอมวายปราณ รวมหมด **ประชดตน**ฯ

มีธรรมเป็นอารมณ์.

คนไร้ธรรม พันเพื่อน เหมือนเปลือยกาย
คนมีธรรม รู้อาย ไม่ว่ายเวียน

อาจสุขเย็น เห็นประจักษ์ เพราะรักตัว
ตนออกจาก ความจริง สิ่งถาวร

ความเห่อเหิม เพิ่มตัณหา ให้กล้าจัด
ยิ่งมีมาก หนักมาก ยิ่งยากตัว

มันน่าอาย อวดได้ ไม่คลิ่นเหียน
จงดูให้ แนบเนียน มีอารมณ์.

ไม่เมามัว รักกิเลส เป็นเหตุถอน-
จนเห็นกง - จักรร้อน เป็นดอกบัว.

เหมือนหลงสร้าง - สมบัติ ไว้ทุนหัว
ทั้งยังกลัว ความวิบัติ ขึ้นบัดดล ฯ

๖ หมวด ความตาย

ความแก่ หง่อม ย่อมทุลัก ทุเลมาก
ตั้งคนบอด ข้ามฟาก ผึ่งคลอง, หา
วิธีไต่ ไม้ลำ คลานคลำมา
กิริยา แสนทุลัก ทุเลแล ;
ถ้าไม่ยอม ให้ทุลัก ทุเลมาก
ต้องข้ามฟาก ให้พ้น ก่อนตนแก่
ก่อนตามืด หูหนวก สดวกแท้
ตรองให้แน่ แต่เนิ่น ๆ รีบเดินเถย ฯ

ต้นสนเฒ่า

เมื่อมันยัง ไม่ได้ เป็นพุทธะ
ต้นสนเฒ่า ก็ยังจะ อืดอาดผืน
เอื่อย ๆ ไป ได้สนุก ทุกคืน___วัน
พอเหมาะครัน เป็นพุทธได้ ในพริบตา,
มนุษย์เรา เบาความ ยามสบาย
ก็ไม่ไผ่ ผีกรรม ตามวาทนา
จนแก่เฒ่า เข้าเขต ของมรณา
ก็พะว้า พะวังวาย ตายเปล่า เอย ฯ

ตายก่อนตาย

ตายเมื่อตาย	ย่อมกลายเป็น	ไปเป็นผี
ตายไม่ดี	ได้เป็นที่	ผีตายโหง
ตายทำไม	เพียงให้	เขาใส่โลง
ตายโอ้โง่	นั่นคือตาย	เสียตายก่อน

ตายก่อนตาย	มิใช่กลายเป็น	ไปเป็นผี
แต่กลายเป็น	สิ่งที่	ไม่สูญหาย
ที่แท้คือ	ความตาย	ที่ไม่ตาย
มีความหมาย	ไม่มีใคร	ได้เกิดแล

คำพูดนี้	ผันผวน	ชวนงง
เหมือนเล่นลิ้น	ลวง	คนต่อแหล
แต่เป็นความ	จริงอัน	ไม่ผันแปร
ใครคิดแก้	อรรถได้	ไม่ตายเอ๋ย

ปัญญา จาก สอนโมกซ์

"ปัญญา	ตายก่อนตาย"	ใครได้รับ
เป็นอันนับ	ว่าจบสิ้น	การศึกษา
เป็นโลกุตตร	หลุดพ้น	เหนือโลกา
หยุดโลกเวียน	สิ้นสังสา-	รวัฏฏวน

ปัญญา	แสนสงวน	จากสอนโมกซ์
คนเขาว่า	แยกโยก	ไม่เห็นหน
ไม่เห็นดี	ที่ตรงไหน	ใครสัปรดณ
รับเอามา	ด่าป่น	กันทั้งเมือง

นี่แหละหนา	ปัญญา	<u>"ตายก่อนตาย"</u>
คนทั้งหลาย	มองดู	ไม่รู้เรื่อง
เขาอยากอยู่	ให้เด่นดัง	มั่งมีเลื่อง
เขาเลยเคือง	ว่าเราชวน	ให้ด่วนตาย ฯ

พ. อินทปญโญ

หนทางชนะตาย.

ลอยอยากตาย ใจสบาย บอกไม่ถูก	ไม่ต้องหนาว ถึงกระดูก นะสหาย
มีแต่ครั้น เครงใจ อยู่ไม่วาย	ไม่เห็นเป็น ภัยร้าย ในมรณา.
สมัครตาย ยิ่งสบาย ไปกว่านั้น	ไม่มีปัญ - หาเหลือ เป็นเชื้อผวา
การจะอยู่ หรือจะตาย คล้ายกันนี้หว่า	ความชรา หรือเจ็บไข้ ไม่อาจรอ.
ตายก่อนตาย ยิ่งสบาย ไปกว่าอีก	เป็นการฉีก "กู" สลาย ไม่เหลือหลอ
ทั้ง "ของกู" ไม่อาจเกิด ประเสริฐพอ	ต่อนั้นหนอ ไม่มีใคร ที่ตายเอย ฯ

คาถาดับสังขาร.

สิ่งปรุงแต่ง ทั้งหลาย ไม่เที่ยงหนอ	มันเกิดก่อ ตามหน้าที่ มีสังขาร
แล้วก็ดับ เป็นธรรมดา ตามอาการ	ไม่อยู่นาน มันเป็นเช่นนั้นแล.
สังขารกลุ่ม นี้นหนอ ก็เหมือนกัน	จะสิ้นสุด ลงในวัน นี้เป็นแน่
ไม่มีใคร เกิดหรือตาย มีได้แต่	สังขารแท้ๆ มันจะดับ โดยธรรมดา.
ความสงบ มีเพราะดับ แห่งสังขาร	มันดับเย็น เป็นนิพพาน สิ้นสังสาร
นามรูปนี้ ดับวันนี้ เป็นกิริยา	ไม่มีเชื้อ กลับมา เกิดอีกแล ฯ

มันมีเท่านั้นเอง

ต้องเวียนเกิด	เวียนตาย	ตามบุญบาป
เมื่อไร ทราบ	ธรรมแท้	ไม่แปรผัน
ไม่ต้องเกิด	ไม่ต้องตาย	สบายครั้น
มีเท่านั้น !	ใครหาพบ	จบกันเอย ฯ

รสแห่งความเปลี่ยนแปลง.

สันดานจิต ชอบเวียน เปลี่ยนเสมอ
 มันเฝ้าเพื่อ หาใหม่ ไผ่กระสัน
 จะเปลี่ยนรส, เปลี่ยนที่, เปลี่ยนสิ่งอัน
 แวดล้อมมัน , เปลี่ยนเวลา เปลี่ยนอารมณ์
 รสของความ เปลี่ยนแปลง แฝงเจืออยู่
 จึงได้ดู เป็นรส ที่เหมาะสม
 เป็นรสแห่ง อนิจจัง ช่างลบลม
 ไม่รู้ถึง จึ่งม ว่าเลิศดี ฯ

ดับสังขาร.

อนิจจา วต สงฺขาร
 "สิ่งที่เหตุ ปรุงขึ้นมา ไม่เที่ยงหนอ !
 อุปาท วยธมฺมิโน ; พอ
 เกิดแล้วก็ แปรไป เป็นธรรมดา

อุปฺปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌนฺติ
 มันเกิด, ผลิ แล้วก็ดับ ลับต่อหน้า
 เป็นเช่นนี้ เวียนวัฏฏ์ อยู่อัตรา
 ใครจะว่า วอนอย่างไร ไม่ฟังกัน

เตสํ ฐปฺสโม สุขฺ ; แปล
 ว่าสุขแท้ คือสงบ การปรุงแต่งนั้น
 ไม่ปรุงแต่ง ตัวตนอะไร สักสิ่งอัน
 ชีวิตดับ หรือไม่นั้น ไม่ประมาณ ฯ

พ. อินฺทปญฺโญ

บางนาที่ท่านมีมัน.

รสอะไร ไม่ประเสริฐ หรือสุทธิ - ศานดี
ยิ่งไปกว่า รสของการ "ไม่ต้องได้"
ไม่ต้องเป็น ไม่ต้องอยู่ ไม่ต้องตาย
ไม่กระหาย ไม่สงสัย ไม่กังวล.

ไม่หวั่นไหว ไม่ถือ ร้ายหรือดี
ไม่ถวิล หวังที่ มันสับสน
เช่นจวนได้ หรือจะได้ แต่กลายวน
เป็นไม่แน่ ว่าตน จะได้มัน".

รสความว่าง อิมโอะชะ ตลอดกาล
เป็นสัมปราย - ไวหาร พระอรหันต์
ดูให้ดี บางนาที่ ท่านมีมัน
แต่ว่าท่าน ดูไม่ดี ไม่มีเอะย ๕

ชีวิตนี้คืออะไรกัน ?

ชีวิตนี้ **คือ** อะไรกัน ? ฉันคิดว่า
ปรุงแต่งธาตุ แห่งกายใจ ไหลเป็นวัน
ชีวิตนี้ **มี** ทำไมกัน ? ฉันเห็นว่า
สงบกาย ใจเย็น เป็นนิพพาน
ชีวิตนี้ **ทำ** อย่างไรกัน ? ฉันถือว่า
ตามองค์มรรค แปดประการ ประสานกัน

เป็นความบ้า ของธรรมชาติ ประหลาดชั้น
เป็นธาตุความ - อร่อยชั้น สัญชาติญาณ.
เพื่อความบ้า ถึงที่สุด ลิ่นสงสาร
อวสาน แห่งความไหล ไม่มีวัน.
ต้องหยุดบ้า ในอรรอย คอยผ่อนผัน
ทุกคืนวัน ให้ถูกต้อง คลองล้นมา ๕

ภัทเทกัรตต์.

สิ่งล่วงแล้ว แล้วไป อย่าไผ่หา
อันวันวาน ผ่านพ้น ไม่วนวัง
ผู้ใดเพิน เห็นชัด ปัจจุบัน
ไม่แง่ง่อน คลอนคลั่ง ดังเช่นเคย
วันนี้เอง เร่งกระทำ ซึ่งหน้าที่
เพราะไม่อาจ บอกปิด หรือผัดไว้
ผู้มีเพียร เวียนเป็น อยู่เช่นนี้
นั่นแหละผู้ "ภัทเท - กัรตต์" อัน

ที่ไม่มา ก็อย่าพึง คึงหวัง
วันข้างหน้า หรือก็ยังไม่มาเลย.
เรื่อนั้นนั้น แจ่มกระจ่าง อย่างเปิดเผย
รู้แล้วเลย ยิ่งเร่ง ให้ก้าวไป.
อันวันตาย แม้พຼงนี้ ใครรู้ได้
ต่อความตาย และมหา เสนามัน.
ทั้งทิพา ราตรี แข็งขັນ
สัตบุรุษ ผู้รู้, ท่าน กล่าวกันเอย ฯ

พุทธทาสจักไม่ตาย.

พุทธทาส จักอยู่ไป ไม่มีตาย
ร่างกายเป็น ร่างกายไป ไม่ลำเอียง
พุทธทาส คงอยู่ไป ไม่มีตาย
สมกับมอบ กายใจ รับใช้มา
พุทธทาส ยังอยู่ไป ไม่มีตาย
ด้วยธรรมโษษณ ตามที่วาง ไว้เอยเคย

แม้ร่างกาย จะดับไป ไม่พึงเสียด
นั้นเป็นเพียง สิ่งเปลี่ยนไป ในเวลา.
ถึงดีร้าย ก็จักอยู่ คู่ศาสนา
ตามบัญญัติ องค์พระพุทท ไม่หยุดเลย.
อยู่รับใช้ เพื่อนมนุษย์ ไม่หยุดเลย
ไอ้เพื่อนเอย มองเห็นไหม อะไรตาย ฯ

วิธีทำไม่ให้ฉันตาย.

แม้ฉันตาย กายลับ ไปหมดแล้ว
ว่าเคยพลอด กันอย่างไร ไม่เสื่อมคลาย
ทำกับฉัน อย่างกะฉัน นั้นไม่ตาย
มีอะไร มาเชี่ยได้ ให้กันฟัง
ทำกับฉัน อย่างกะฉัน ไม่ตายเกิด
ทุกวันนัด สนทนา อย่าเลิกแล้ง

แต่เสียงสั่ง ยังแจ้ว แว่วหูสหาย
ก็เหมือนฉัน ไม่ตาย กายธรรมยัง.
ยังอยู่กับ ท่านทั้งหลาย อย่างหนหลัง
เหมือนฉันนั่ง ร่วมด้วย ช่วยชี้แจง.
ย่อมจะเกิด ผลสนอง หลายแขนง
ทำให้แจ้ง ที่สุดได้ เลิกตายกัน ฯ

อยู่กับนิรันดร.

"ทำกับฉัน	อย่างกะฉัน	นั้นยังอยู่
อยู่เป็นคู่	กันชั่วฟ้า	ดินสลาย
ทำกับฉัน	อย่างกะฉัน	นั้นไม่ตาย
ท่านทั้งหลาย	ก็อยู่กับ	นิรันดร."

ทำฉันใด	จึงจะเป็น	เช่นนั้นเล่า
คือทำให้	เข้าเค้า	พระองค์สอน
สิ่งไม่ตาย	ถึงให้ได้	ทุกขั้นตอน
สิ่งม้วยมรณ์	ก็ทั้งมัน	นั้นแลนา.

สิ่งปรุงแต่ง	ใดใด	ในโลกนี้
ไม่ยินดี	ยึดมั่น	แหละท่านขา
จิตว่างไป	ไร้ "ตัวกู"	ไม่จุมา
ไม่เห็นว่ามี	อะไรกัน	ที่มันตาย ฯ

๗ หมวด เป็น ให้เป็น

ยามไหนก็ได้

ยามจะได้ ได้ให้เป็น ไม่เป็นทุกข์
 ยามจะเป็น เป็นให้ถูก ตามวิถี
 ยามจะตาย ตายให้เป็น เห็นสุดดี
 ถ้าอย่างนี้ ไม่มีทุกข์ ทุกวันเอย ฯ

หมายเหตุ :-

"ได้ให้เป็น" คืออย่าได้เพื่อเอามาเป็นตัวกู
 หรือของกู เหมือนที่เขาได้ ๆ กัน ;

"เป็นให้เป็น" คืออย่าเป็นด้วยความรู้สึกยึดมั่น
 ถือนั่นด้วยอุปาทาน ว่า กูเป็นนั่น เป็นนี่ ไปตาม
 นั้นจริง ๆ แม้ที่สุดการแต่การเป็นบิดามารดา ;

"ตายให้เป็น" คือตายชนิดหนึ่ง ที่ไม่ตาย,
 แต่กลับเป็นอยู่ตลอดกาล และต้องเป็น
 การกระทำ ชนิดที่เรียกว่า "ตายเสียก่อนตาย"
 คือ ตายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนแต่ร่าง-
 กาย แตก ดับ ฯ

พ. อินทปญโญ

ยามจะมี.

มีอะไร มีไม่เป็น ก็เป็นทุกข์
ถึงมีสุข ก็ยังทุกข์ เพราะสุขนั้น
ดูให้ดี อย่าเสียที ให้กับมัน
จะพากัน มาเพิ่มทุกข์ ให้ทุกที ฯ

ยามจะใช้.

ยามจะใช้ ใช้ให้เป็น ไม่เป็นทุกข์
ยามจะกิน กินให้ถูก ตามวิถี
ยามจะถ่าย ถ่ายให้เป็น เห็นสุดดี
ถ้าอย่างนี้ ไม่เป็นทุกข์ ทุกคืนวัน ฯ

เป็นอยู่ด้วยจิตว่าง

จงทำงาน ทุกชนิด ด้วยจิตว่าง
ยกผลงาน ให้ความว่าง ทุกอย่างสิ้น
กินอาหาร ของความว่าง อย่างพระกิน
ตายเสร็จสิ้น แล้วในตัว แต่หัวที่

ท่านผู้ใด ว่างได้ ดังว่ามา
ไม่มีท่า ทุกข์ทน หม่นหมองศรี
"ศิลปะ" ในชีวิต ชนิดนี้
เป็น "เคล็ด" ที่ใครคิดได้ สบายเลย ฯ

ปากอย่างใจอย่าง

มีปากอย่าง ใจอย่าง หนทางสุข
 ไม่เกิดทุกข์ เพราะยึดมั่น ฉันทะ
 ว่าคำพระ พุทธองค์ ทรงแสดง
 อย่างระวาง ว่าฉันทะนอก ยอกย้อนเลย
 ยึดมั่น สิ่งใด ๆ ด้วยใจ
 ว่าตัวกู ของกู อยู่เฉย ๆ
 ปากพูดว่า ตัวกู อยู่ตามเคย
 ใจอย่าเป็น เช่นปากเอ๋ย เหวี่ยงพวกเรา

ตามรอยพระพุทธองค์.

เมื่อถึงเกียรติ เกียรติศักดิ์ รักสงบ
 ก็พบ นิพพานได้ ดังไขลาน
 ตัวท่านแหละ รู้ชัด อุบัติการณ์
 ว่าตัวท่าน เองถึง ซึ่งวิมุตติ.

จงดำเนิน ตามรอย พระพุทธองค์
 บากบั่นมั่ง รางวัล อันเอกอุตม์
 แน่ดังอา - ทิตยอุทัย ไม่มีทรุด
 ท่านจะยุติ วิมุตติได้ ไม่เปล่าเอ๋ย ฯ

อะไรผิด ?

ถึงจะผิด เพราะชน มันสีขาว
ส่วนคนเรา ผิดได้ ใครก้มเคี้ยว
เนื่องจากมี ธรรมา ไม่อาภีรณ
ใครพากเพียร ผิดได้ ไม่เว้นตน.

ฝรั่งผิด ผิขาว เปล่าแก่นสาร
เที่ยวพ่นพ่น มีได้ ทุกแห่งหน
คนเราผิด ไม่ได้ เพียงกายยล-
เป็นสีขาว : ผิดคน ไซ้ผิดถึง

ถ้าฝรั่ง เป็นครูเรา , ไซ้เขาผิด
ที่ตรงเปลือก, อย่าคิด ให้ผิดยิ่ง
มัวเลียนแบบ ที่ตรงเปลือก จะผิดถึง
แล้วยิ่ง กว่าไม่ผิด เลือกให้ดี ฯ

ภัยร้ายของนักเรียน.

เป็นนักเรียน เพียรศึกษา อย่ารัก
 สมาริจะ หักเหี้ยน เตียนมลาย
 แต่เตือนกัน สักเท่าไร ก็ไม่เชื่อ
 หลอกพ่อแม่ มากมาย หลายกระบวน
 การเล่าเรียน เปื่อหน่าย คล้ายจะบ้า
 ไม่เท่าไร ใจกระด้าง สิ้นยางอาย
 มีสัจจะ ทมะ และขันติ
 รักพ่อแม่ พวกพ้อง ต้องยำเกรง

ถูกศรปัก เรียนไม่ได้ ตั้งใจหมาย
 ถึงเรียนได้ ก็ไม่ดี เพราะฝักวน.
 มั่นแรงเหลือ รักร้าย หลายกระบวน.
 หน้าขาวนวล ใจหยาบดำ ช้ำละลาย.
 ใช้เงินอย่าง เทน้ำเทท่า น่าใจหาย
 หญิงหรือชาย เรียนไม่ดี สิ่งนี้เอง.
 กตัญญู กตเวที อย่าโง่งเง
 เรียนให้เก่ง ได้ยิ้มแป้น แก่ทุกคน ๕

เป็นพ่อให้เป็นพ่อ.

ถ้าเป็นพ่อ ก็จงเป็น ให้เป็นพ่อ
 เดียวนี้เป็น กันจนผี ชี้คร้านไย
 พ่อรุ่นนี้ ฝ่าพิริ พิโรปลอบ
 จะตอบลูก ก็ตอบไม่ถูก ว่าเกิดมา
 พ่อไม่รู้ ลูกจะรู้ ได้อย่างไร
 ทำอะไร ได้ไม่ – ถึงเสี้ยวคน

เป็นเพียงให้ ฝึหว่ารอ หรือพอไหว
 พ่ออะไร ให้ลูกจง จมูกพา.
 ให้ชื่นชอบ สุดแต่ลูก จะปรารภนา
 พ่ออะไร กันหนา ยังมีดมนท์.
 จะเดินไป ทางไหน ยังสับสน
 ลูกของตน พ่อฆ่า สาแก่ใจ ๕

บุญเป็นอะไร.

สิ่งนั้น ๆ	เป็นเหมือน	ของเกลื่อนกลาด
ที่เป็นบาป	เก็บกวาด	ทิ้งไต้ถุน
ที่เป็นบุญ	มีไว้	เพียงเจือจุน
ใช้เป็นคุณ	สดวกกาย	คล้ายรถเร็ว,

หรือบ่าวไพร่	มีไว้ใช้	ใช้ไว้แบก
กลัวตกแตก	ใจสั้น	ประหวั่นเหลือ
เรากินเกลือ	ใช้จะต้อง	บูชาเกลือ
บุญเหมือนเรือ	มีไว้ขี่	ไปนิพพาน

มิใช่เพื่อ	ไว้ประดับ	ให้สวยหรู
เที่ยวอวดชู	แบกไป	ทุกสถาน
หรือลอยล่อง	ไปในโลก	โสมก้นดาร์
ไม่ยากข้าม	ขึ้นนิพพาน	เสียดายเรือ ฯ

พุทธทาส อินฺทปญฺโญ

ชาวบ้าน - ชาววัด.

อันชาวบ้าน	ทำงาน	เพื่อกามเกียรติ
จึงเกิดความ	ตึงเครียด	จนสิ้นเสียว
ส่วนชาววัด	มุ่งขจัด	ไปทำเดี๋ยว :
มิให้เกี้ยว	เกียรติกาม	มุ่งงามธรรม ;

จึงเกิดมี	เครื่องวัด	วัดชาวบ้าน
ด้วย "เงิน" "งาน"	"อดอยาก"	หรือ "อิมหัน" ?
ส่วนเครื่องวัด	ชาววัด,	วัดกิจกรรม
ว่าเขาทำ	ให้ว่างได้	เท่าไรแล ;

ถ้าชาววัด	ฮึดฮัด	มุ่งกามเกียรติ
มันน่าเกลียด	แสนกล	คนต่อแหล
ถ้าชาวบ้าน	เกียจคร้าน	งานเชื่อนแซ
ก็มีแต่	ทุกข์ทน	หม่นหมองไป ;

จึงขอให้	ชาวบ้าน	เป็นชาวบ้าน
ผสมผสาน	เกียรติกาม	ตามวิสัย
ให้ชาววัด	เป็นชาววัด	ขจัดไกล
เพื่อพ้นภัย	เกียรติ – กาม	งามนักเอย ฯ.

ความเป็นพระ.

ความเป็นพระ คือจิตพราว จากกิเลส	รู้สังเกต ไม่ประมาท ฉลาดเฉลียว
สำรวมระวัง รักษาใจ ไปทำเดี่ยว	เพื่อหลีกเลี่ยง ภัยทั้งสาม ไม่ตามตอม.
จากเรื่องกิน เรื่องกาม และเรื่องเกียรติ	เห็นเสนียด ในร้อนเย็น ทั้งเหม็นหอม
ไม่ยินดี ไม่ยินร้าย ไม่ออมชอม	กิเลสล้อม ลวงเท่าไร ไม่หลงลม.
จิตสะอาด ใจสว่าง มโนสงบ	ทั้งครันครบ กายวจี ที่เหมาะสม.
ความเป็นพระ จิ่งชนะ เห็นอารมณ์	โลกนิยม กระหึ่มใจ จิ่งไหว้แล ฯ

เป็นมนุษย์ หรือ เป็นคน ?

เป็นมนุษย์	เป็นได้	เพราะใจสูง
เหมือนหนึ่งยุง	มีดี	ที่แววชน.
ถ้าใจต่ำ	เป็นได้	แต่เพียงคน
ยอมเสียที่	ที่ตน	ได้เกิดมา.
ใจสะอาด	ใจสว่าง	ใจสงบ
ถ้ามีครบ	ควรเรียก	มนุษย์
เพราะทำถูก	พูดถูก	ทุกเวลา
เปรมปรีดา	คืนวัน	สุขสันต์จริง.
ใจสกปรก	มีดมัว	และร้อนร่ำ
ใครมีเข้า	ควรเรียก	ว่าผีสิง
เพราะพูดผิด	ทำผิด	จิตประวิง
แต่ในสิ่ง	นำตัว	กลัวอบาย.
คิดดูเถิด,	ถ้าใคร	ไม่อยากตก
จงรีบยก	ใจตน	รีบชวนชวาย
ให้ใจสูง	เสียได้	ก่อนตัวตาย
ก็สมหมาย	ที่เกิดมา ;	อย่าเชื่อน เอย ฯ

ปุถุชน.

หนาด้วยความ เห็นแก่ตัว มัวยึดมั่น	ว่าตัวฉัน ของฉัน มัวมั่นหมาย
เป็นตัวตน นอกใน ใจหรือกาย	ตั้งแต่เกิด จนตาย ไว้เป็นตัว.
ด้วยอำนาจ อวิชชา ดังตาบอด	เกิดขึ้นสอด ไปทุกกาล สถานทั่ว
ต้องหลงรัก หลงโศก เกิดโรคกลัว	เป็นไฟคั่ว ใจกาย ให้ร้อนรน.
อย่างนี้แล เวียนว้าย ในวัฏฏทุกข์	ไม่เือกเย็น เป็นสุข สักเส้นขน
เห็นตัวทุกข์ ว่าเป็น ตน - ของตน	นี้แหละหนา ปุถุชน คนหนาจริง ๆ

กัลยาณชน.

กัลยาณชน นั้นจะได้ ในส่วนผิด	มายึดติด มากมาย ฝ่ายกุศล
หมายมั่นเห็น ว่าเป็น ตน - ของตน	เท่ากันกับ ปุถุชน "ยึดตัวกู".
แม้ความยึด จะเท่ากัน แต่มันแปลก	มันเกิดแยก ทางกัน ดูชั้นอยู่
ข้างหนึ่งยึด ความทราชม กามเชิดชู	ข้างหนึ่งยึด ความทรู กุศลงาม.
ปุถุชน เคยหนาทีบ ด้วยผ้าตา	ครั้นนานมา เริ่มเห็นรัต - นะสาม
คือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตาม-	ความเป็นจริง ใจเกิดงาม นามกัลยาณ

อริยชน.

อริยะ แปลว่าละ จากข้าศึก	ไม่จมลึก อยู่ในโลก โศกสลาย
จนไม่มี ข้าศึกใหญ่ ทางใจกาย	เพราะจางคลาย คืออวิโยค เป็นโลกเย็น.
เป็นปุถุชน กันทำไม ให้นานเล่า	จะตายเปล่า ไปทั้งชาติ ฉลาดเห็น
มันมีทาง ชนะทุกข์ ทุกประเด็น	อย่ามัวเป็น ปุโสเม เรืองไคมลอย.
ทิวฏฐิว่า "ตัวกู" และ "ของกู"	มุ่มมล้าง มันอยู่ อย่าทำถอย
กิเลสหลาย เริ่มมลาย ไม่รัดร้อย	นี่คือรอย อริยา วิชาหาเหตุ

อรหันต์.

อรหันต์ นั้นคือถูก ถึงที่สุด
ถึงความเต็ม แห่งมนุษย์ สุดพรรณนา
ท่านหักแล้ว ซึ่งวง แห่งวัฏฏ์วน
เหนือบุญ - บาป ชั่ว - ดี มีแต่ใจ-
จิตหลุดจาก ทุกอย่าง ที่เคยติด
เหนือความคิด ความตาย ใคร่ครวญดู

ทางวิมุตติ จากทุกข์ ทุกสาขา
ควรแก่การ วันทา ยิ่งกว่าใคร.
ไม่มีตน เวียนว่าย ในภพไหน
ที่ว่างไป จากตัวกู และของกู.
ไม่มีพิษ มีภัย อะไรอยู่
จะได้รู้ พระนิพพาน เหมือนท่านแลฯ

เป็นเจ้าของ.

เป็นเจ้าของ เขาว่าบุญ ไฉนหลวงนักร
ฉันดูใจ ในยุค พระศาสดา
พัดใบตาล ยังไม่มี นี่พัดยศ
สัญญาบัตร ไตรประธาน งานสำคัญ

พากันปัก ใจใคร่ ใฝ่ฝันหา
เป็นเจ้าของ กันหรือหนา ท่าไหนกัน.
นิตยภัตต์ มีหมด กระโถน ชัน
ฉลองกัน หรรษา จนบ้าใจ ฯ

เป็นหลวงตา.

เป็นหลวงตา สนุกกว่า เป็นเจ้าคุณ
ไม่ปรุงแต่ง สังขาร ประการใด
บุญเป็นเรื่อง สวยงาม กิน-กาม-เกียรติ
ส่วนความว่าง ว่างเสียจน คนกลัวลาน

เหมือนความว่าง ดีกว่าบุญ เป็นไหนๆ
ล้วนเป็นไป สงบเย็น เป็นนิพพาน.
แต่ไม่มี ใครเกลียด ทุกสถาน
เขาเกลียดกัน ชนจ้าน เป็นหลวงตา ฯ

เป็นพระบ้าน.

เป็นพระบ้าน นั้นเห็นว่า ภาระมาก
หนอนสังคม มีมา ทั้งตาปี
ฉันทนเป็น พระบ้าน มานานแล้ว
มีแต่งงาน เตี้ยต่ำ, ทำตะบัน

ต้องเป็นครก เป็นสาก กันเต็มที่
ช่างเหลือที่ จะเป่าปัด ขจัดมัน ฯ
ถ้าคิดไป ใจแป้ว ไม่สุขสันต์
ก็ไม่เห็น มีวัน จะหมดไป ฯ

เป็นพระเถื่อน.

เป็นพระเถื่อน เหมือนนก วิหคหงษ์	ย่อมบินตรง ไปได้ ทิศไหนไหน
เป็นอิสระ อยากจะผละ สังคมใด	ก็ผละได้ ทนใจ ไม่อึดแอฯ
เห็นดูฉัน ขอให้ฉัน เป็นพระเถื่อน	มีหมู่มั เป็นเพื่อน ทุกกระแด
มอแมลง แสดงธรรม อยู่จำแ	โพเราะแท้ ไม่มีเปื้อ เหลือกกล่าวเอย ฯ

เป็นพระป่า.

เป็นพระป่า สงบกว่า เป็นพระเมือง	ไม่มีเรื่อง แบกพรรค แบกศักดิ์ศรี
ไม่ต้องสวม หน้ากาก ผู้มากดี	มันเกิดศรี ขึ้นมาเอง เก่งในตัว.
จะนั่งนอน ยืนเดิน ไม่เขินขาด	ไม่มีใคร คอยวัด ว่าดี ชั่ว
ไม่มีเรื่อง ยั่วเย้า ให้เมาเป็น	จึงเย็นตัว เย็นใจ ไม่ขึ้นลง ฯ

เป็นพระเมือง.

เป็นพระเมือง เรื่องมาก ด้วยอยากเด่น	ต้องเขม่น กันไป จนไหลหลง
ต้องแบกทรัพย์ แบกศักดิ์ แบกพรรคพงศ์	เพื่อการเมือง เรื่องณรงค์ ด้วยใจจง.
งานไต่ดิน ไตน้ำ ก็ทำเป็น	ถึงฆ่าเช่น กันพิณาศ ไม่หวาดไหว
คอยแข่งกัน มิให้ใคร ดีกว่าใคร	ไม่เย็นใจ เย็นตัว มัวขึ้นลง ฯ

โพธิสัตว์.

โพธิสัตว์ คือสัตว์ มุ่งพัฒนา	ให้โพธิแผ่ แก่กล้า เต็มความหมาย
ดูให้ดี มีอยู่จริง ทั้งหญิงชาย	ดูม गया จะไม่มี ที่ไหนเลย.
ถ้าทุกคน ดิ้นรน เพื่อโพธิ	มันค่อยผลิ ออกไป ไม่หยุดเฉย
ถ้ามีแต่ ร้องว่าแยะ ยอมแพ้เร็ว	ในโลกเลย ไม่มีโพธิชน.
อย่ายอมแพ้ มุ่งแต่ ปลุกโพธิ	ให้เต็มสติ กำลัง หวังผล
ไม่เสียที ที่ได้เกิด มาเป็นคน	ได้ผ่านพ้น อวิชชา เพราะกล้าทำ ฯ

พระรัตนตรัย.

พระพุทธะ พระธรรม และพระสงฆ์	ล้วนต่างองค์ เป็นสามพระ หรือไฉน
หรือเป็นองค์ เดียวกัน ที่ชั้นใน	ดูเท่าไร ก็ไม่เห็น เป็นสามองค์.
นั้นถูกแล้ว ถ้าดูกัน แต่ชั้นนอก	คือดูออก มีพุทธะ จอมพระสงฆ์
ได้ตรัสรู้ ซึ่งพระธรรม ทรงจำนง	สอนพระสงฆ์ทั้งหลาย ให้รู้ตาม.
แต่เมื่อดู ชั้นใน กลับได้พบ	ว่าธรรมหนึ่ง ซึ่งอยู่ครบ ในพระสาม
ทั้งพุทธ สงฆ์ หรือว่าองค์ พระธรรมงาม	ล้วนมีความ สะอาด สว่าง สงบ บรรจบกันฯ

ไม่รู้จักหน้าที.

เกิดเป็นแมว	ทำไมนี่	ชี้เกี้ยวหา	เกิดเป็นหมา	ทำไมนี่	ชี้เกี้ยวหอน
เกิดเป็นหมู	ทำไมนี่	ชี้เกี้ยวจน	เกิดเป็นหนอน	ทำไมนี่	ชี้เกี้ยวจลน
เกิดเป็นงู	ทำไมนี่	ชี้เกี้ยวเลื้อย	เกิดเป็นเลื้อย	ทำไมนี่	ไม่หนีขวน
เกิดเป็นขุน	ทำไมนี่	ไม่ชี้คาน	เกิดเป็นห่าน	ทำไมนี่	ชี้เกี้ยวฮ้อง
เกิดเป็นพระ	ทำไมนี่	ดีแต่ขอ	เกิดเป็นหมอ	ทำไมนี่	ดีแต่ถอง
เกิดเป็นครู	ทำไมนี่	ดีแต่ท่อง	เกิดเป็นอ่อง	ทำไมนี่	ดีแต่เออ ฯ

ความรักของอวิชา.

มีชายหนึ่ง ลิงหนึ่ง อยู่ด้วยกัน	คนก็รัก ลิงนั้น เป็นหนักหนา
ลิงก็รัก คนจัด เต็มอัตรา	ทั้งสองรา รักกัน นั้นเกินดู.
มาวันหนึ่ง คนนั้น นอนหลับไป	แมลงวัน มาไต่ ที่กกหู
ลิงคิดว่า ใสนี้ยวน กวนเพื่อนกู	จะต้องงู ให้มันตาย อ้ายอับปรีย์.
ฉวยดุ้นไม้, มาเงี้ยว ขึ้นสองมือ	ฟาดลงไป เต็มดื้อ แมลงวันหนี
ฝ่ายเพื่อนรัก ดิ้นชัก ไปหลายที	ดูเถิดนี้ ความรัก ของอวิชา ฯ

๘ หมวด ศีลธรรม

ศึกษากันเท่าไร ?

โลกยุคนี้ มีศึกษา กันเท่าไหน	ยุวชน รุ่นใหม่ ได้คลุ้มคลั่ง
บ้างติดยา เสพติด เป็นติดตั้ง	บ้างก็ฝัง หัวสุม ลุ่มหลงกาม.
บ้างดูหมิ่น พ่อแม่ ไม่มีคุณ	บ้างก็เหิน เรื่องบุญ เป็นเรื่องพลาบ
บ้างลุ่มหลง love free เป็นดิงาม	บ้างประณาม ศาสนา ว่าบ้าบอ.
บ้างไปเป็น ฮีปี้ มีหลายชนิด	บ้างทวงอิส - ระพัน จนเหลือขอ
บ้างที่มี ดีกรีมาก โห่ฮากพอ	โลกเราหนอ ให้ศึกษา กันเท่าไร ฯ

ความหมายของศีลธรรม.

ศีลธรรม ความปกติ ตามธรรมชาติ	ศีลธรรม ตามอำนาจ คนจัดสรร
ศีลธรรม คือ สุข - สะดวก บวกเข้ากัน	ศีลธรรม คนทุกวัน หั้นหัวลง.
ศีลธรรม นำบุญชน ดลอริยะ	ศีลธรรม รวมฐานะ ที่พึงประสงค์
ศีลธรรม ทุกทุกส่วน ล้วนเส้นตรง	ศีลธรรม นำสูงส่ง ตรงต่อญาณ.
ศีลธรรม ปรีดิ์ จิตฐานราก	ศีลธรรม มีวิบาก ล้วนสุขสานต์
ศีลธรรม สะอาด สว่าง สงบ บรรจบงาน	ศีลธรรม ส่วนอวสาน นิพพานแล ฯ

ศีลธรรมกับคน.

ศีลธรรมเลว คนก็ได้ กลายเป็นผี	หาความดี ไม่ประจักษ์ สักเส้นขน
ศีลธรรมดี ผีก็ได้ กลายเป็นคน	ที่เลิศล้ำ ภูมิใจ ให้อวดตัวเอง.
ศีลธรรมต่ำ เปลี่ยนคน จนคล้ายสัตว์	จะกินกัด โกงกัน ขม้นเขม็ง
ศีลธรรมสูง คนสดใส ไม่อลเวง	ล้วนยำเกรง กันและกัน จันเพื่อนตาย.
ศีลธรรมนี้ ทุกวัน มั่นตายซาก	คนมีปาก ก็ไม่พลาบ ศีลธรรมหาย
ศีลธรรมกลับ มาเมื่อไร ทั้งใจกาย	คนจะหาย จากทุกข์ เป็นสุขเอง ฯ

ศีลธรรมโลก ย่น - ถ่อย - ยับ.

ศีลธรรม ! ศีลธรรม ! ศีลธรรม !	ต้องตกต่ำ ลงทุกวัน ถ้าสรวหา
คงไม่พอ ขอมาทำ น้ำหยอดตา	เพราะบูชา กันแต่เงิน เกินพอแรง.
ศีลธรรม ! ศีลธรรม ! ศีลธรรม !	ต้องตกต่ำ ไปเสียทั่ว ทุกหวัระแหง
เขารังเกียจ เกลียดชัง ดั่งผีกระแซง	อยากให้มัน แห้งแล้ง จากโลกนี้.
ศีลธรรม ! ศีลธรรม ! ศีลธรรม !	ถูกเหยียบย่ำ โดยฝูงคน จนป็นปี
โลกของคน ย่น ถ่อย ยับ เกินอัปปริย	ที่คงที่ คือโลกสัตว์ ดูอัศจรรย์ ๕

หลงความบ้าว่าศีลธรรม.

โลกทุกวัน อยู่ในชั้น กลียุค	ที่เบิกนุก เร็วสุด สู้สุดสลาย
จนสิ้นสุด มนุษยธรรม ต่ำอบาย	เพราะเห็นกง - จักรร้าย เป็นดอกบัว.
กิเลสใส - หัวส่ง ลงปลักกิเลส	มีความแหว่น แสนพิเศษ มาสู่มหัว
สามารถดูด ดึงกันไป ใจมีดมัว	เห็นตนตัว ที่จมกาม ว่าความเจริญ
มองไม่เห็น ศีลธรรม ว่าจำเป็น	สำหรับอยู่ สุขเย็น ควรสรรเสริญ.
เกียรติ กาม กิน ปินบ้า ยิ่งกว่าเงิน	แล้วหลงเพลิน ความบ้า ว่าศีลธรรม๕

ศีลธรรมกลับมาเกิด !

กลับมาเกิด ศีลธรรม กลับมาเกิด !	กำลังเกิด ภัยร้าย อันใหญ่หลวง
แก่สัตว์โลก ทั่วถิ่น จักรวาลปวง	น่าเป็นห่วง ความพินาศ ฉุกเฉิน.
กลับมาเกิด ศีลธรรม กลับมาเกิด !	ในโลกเกิด กลียุค อย่างฉุกเฉิน
หลงวัตถุ บ้าคลั่ง เกินบังเอิญ	มัวเพลิดเพลิน สิ่งกาลี มีกำลัง.
กลับมาเกิด ศีลธรรม กลับมาเกิด !	ความเลวร้าย ลามเตลิด จวนหมดหวัง
รีบกลับมา ทันเวลา พาพลัง	มายับยั้ง โลกไว้ ให้ทันกาล ๕

ถ้าศีลธรรมไม่กลับมา.

ถ้าศีลธรรม ไม่กลับมา โลกาวินาศ
 มั่วหลงเรื่อง กิน กาม เกียรติ เกลียดนิพพาน
 อาชญากรรม เกิดกระหน่ำ ลงในโลก
 เพราะบ้ากิน บ้ากาม ทรมานเกินไป
 อยากครองเมือง ครองโลก โยกกันใหญ่
 ขอศีลธรรม ได้กลับมา พาหมู่คน

มนุษยชาติ จะเลวร้าย กว่าเดรัจฉาน
 ล้วนดี้อด้าน ไม่เหนียวรั้ง บังคับใจ.
 มีเลือดโชก แดงฉาน แล้วช่านไหล
 บ้าเกียรติก็ พอไม่ได้ ให้เมาตน.
 ไม่มีใคร เมตตาใคร ให้สับสน
 ให้ผ่านพ้น วิกฤตการณ์ ทันเวลา ฯ

ปรมาตธรรมกลับมา.

ปรมาตธรรม กลับมา โลกาสว่างไสว
 มั่วเป็นกัน แต่คน มนุษย์ก็ไม่มี
 ศีลธรรมถอยถด ต้องเพิ่มปรมาตธรรม
 คนมีสติ ย่อมดำริโดยแนว แห่งปรมาต.

ปรมาตธรรม หมดไป จิตใจมืดมนท์
 ศีลธรรมดี คนก็กลาย เป็นมนุษย์กันหมด
 คนทำบาปกรรม เพราะโลกขาดสัมมาทิฐิ

อยู่กับธรรม.

เมื่อรบสู้ กับศัตรู สู้ด้วยธรรม
 ถ้าสู้กัน อย่างนี้ ไม่มีตาย
 เมื่อป้องกัน ศัตรู รู้ใช้ธรรม
 ป้องกันได้ สารพัด น้าอัศจรรย์
 เมื่อหลบซ่อน จากศัตรู อยู่กับธรรม
 ช่วยปลูกปลูกบ ชื่นชอบ จำกมล :

จะปลูกปล้ำ กันเท่าใด ไม่เสียหาย
 ในสุดท้าย จะปรองดอง ต้องใจกัน.
 เป็นกำแพง เพชรล้ำ เลิศมหันต์
 ป้อมค่ายมั่น กว่าสิ่งใด ในโลกคน.
 ไม่ระกำ ทุกข์เห็น สักเส้นขน
 ขอทุกคน จงมีธรรม ประจำกาย ฯ

ปัญหาเฉพาะหน้า.

โลกกำลัง มีปัญหา ว่าพระธรรม
เราดีได้ เพราะศีลธรรม บำรุงใจ
พวกหนึ่งว่า หิวนัก ต้องอิมก่อน
พวกหนึ่งว่า จะอิมท้อง ธรรมต้องมา
คนส่วนน้อย สนใจ ใครธรรมะ
หาเนื้อหนัง ทั้งแก่นหุ้ม ฟุ่มเฟือยไป

สำคัญกว่า ข้าว น้ำ นั้นใช่ไหม
โลกวิไล เลิศล้ำ เพราะธรรมพา.
แล้วค่อยสอน ศีลธรรม กันเถิดหนา
หิวเจียนบ้า เพราะศีลธรรม ไม่ค้ำใจ.
ส่วนมากผละ หันเห เถลไถล
โลกเลยไม่ มีพระธรรม ทำยาตา ฯ

ก ข ศีลธรรม.

ก - ค

ก ไก่ ชอบ ข้าวสาร ไม่ชอบพลอย
ข ไข่ กิน ประโยชน์ดี มีเหลือเพื่อ
ข ขวด ดูสง่า กว่ากระบอกล
ค ควาย คนว่าดง โมหะจ้ง

แต่ที่ถ้อย อารี มันดีเหลือ
ต้องเอื้อเพื่อ แต่ง่าย ให้ระวัง.
ใช้นอกคอก ตีกัน นั้นผิดหวัง.
แต่คนมั่ง - มีเพราะควาย น่าอายมันฯ

ค - จ, จ - ช

ค คน ถ้า ฝึกฝน เสี่ยงจะเพราะ
ฅ ระวัง เสี่ยงกังวาน หวานใจครัน
ง งู ที่ ฝนลาน พิษพานน้อย
จ จาน มี อาหาร ค่าน้ำล้ำ
ฉ ฉิ่ง ที่ ดีดี มีเสี่ยงเพราะ
ช ช้าง มี สติตั้ง ระวังภัย

ขัดคอกัน มันไม่เหมาะ ไม่สุขสันต์
เสี่ยงสวรรค์ เชิญให้คน สนใจธรรม.
ที่แถมช้อย พิษมันกล้า ดูน่าฆ่า
ถ้าจวนคว่ำ ไม่เห็นมี ดีอะไร.
ถ้าฉิ่งแตก ดีหรือเคาะ ฟังไม่ไหว
จะเคลื่อนไหว งามสง่า ทุกอาการ ฯ

ช - ญ, ฎ - ฐ

ช ไช้	ไม่ อาจล่ำม ซึ่งน้ำใจ	แม้ล่ำมได้ กระทั่ง ถึงช้างสาร
ฌ เฌอ	ไม่ เลินเล่อ เข้าสู่ฌาน	ง่ายต่อการ จะประสบ พบปัญญา.
ญ ผู้หญิง	สิ่งสร้างมา เป็นเมีย, แม่	หญิงสาระแน ชอบเป็น อีปลาร้า
ฎ ชฎา	หมายถึงเทริด เติลิดมา	จากชฎา คือผมเชิง ยุ่งเหยิงจริง.
ฏ ปฏัก	อย่าให้ปัก เอาผู้ใช้	เครื่องฝึกฝน วัวควาย ให้เก่งวัง
ฐ ฐาน	แม้ อยู่ต่ำ อย่าติติง	สำคัญกว่า ตัวสิ่ง อยู่ข้างบน ฯ

ท - ณ, ด - ถ

ท มณเฑ	โสภะ ยิ่งพ่าย่ง	ควรจะมุ่ง งามธรรม ตามเหตุผล
ฒ ผู้เฒ่า	ที่แท้จริง ต้องตื่นตน	เพราะได้ยล โลกมา เวลานาน.
ณ เณร	นั่น คือหน่อ สมณะ	เริ่มตบะ เพื่อดับทุกข์ ทุกสถาน
ด เด็ก	ตัว ยังเล็ก รู้ประมาณ	เชื่อพ่อแม่ อาจารย์ ท่านอบรม.
ต เต่า	แม้จะเขลา ก็ห่วงงหนัก	ระดองฝึก ใช้เป็นเกราะ อย่างเหมาะสม
ถ ถุง	ทอง มีค่า กว่าถลุงม	น่านิยม อย่างสูง คือถุงธรรม ฯ

ท - น, บ - ผ

ท ทหาร	มุ่ง กำราบปราบข้าศึก	ถ้าไม่ฮึด เพื่อเกียรติ - กาม ก็งามฆ่า
ธ ธง	นั่น ธงชัย มีไฉน	ให้เกิดก่า - ลังใจ ได้มากพอ.
น หนู	หนูน้อย ๆ คอยเชื่อฟัง	ทำแต่ตาม พ่อแม่สั่ง จักสุขหนอ
บ ใบไม้	ใช้เป็นยา หาไว้พอ	ทั้งยาหม้อ ยาผง ใช้จึงดี.
ป ปลา	มี ลูกตา ไม่เคยหลับ	เป็นคติ ที่ควรรับ มาขับผี (?)
ผ ผึ้ง	นับ เป็นหนึ่ง แห่งสามัคคี	ความเพียรมี มากกว่าคน ควรสนใจฯ

ฝ - ฟ, ภ - ย

ฝ ฝา	หมาย ความว่า ไว้ป้องกัน	สิ่งในนั้น ให้งามงด และสดใส
พ พาน	เพื่อ เสริมความ งามวิไล	ดำรงกาย วาจาใจ ดังใฝ่พาน.
ฟ พัน	รักษามัน ให้ถูกต้อง	เคี้ยวกัดคล่อง ชัดเสียง สำเนียงขาน
ภ สำเภา	เราใช้ข้าม ชลธาร	ถึงนิพพานเพราะ ถือเอา สำภาธรรม.
ม ม้า	ยิ่ง เลี้ยงดี ยิ่งมีพลัง	และมีทั้ง ท่าที ที่งามขำ
ย ยักษ์	ดู จะรัก แต่บาปกรรม	ซึ่งจะทำให้เป็นยักษ์ ไม่รักดี ๕

ร - ว, ศ - ส

ร เรือ	แล่น อยู่เหนือ ผิวน่านน้ำ	อย่าให้คว่ำ ก็ถึงท่า สง่าศรี
ล ลิง	มี เหลี่ยมเล่ห์ หลายวิธี	คนเรานี่ อย่าให้ลิง มันหลอกเอา.
ว แหวน	สวมนิ้ว คุณคมขำ	แหวนพระธรรม สวมใจ หายโง่เขลา
ศ ศาลา	คุ้มฝนฟ้า พาให้เรา	มีร่มเงา สุขสบาย ได้ทุกวัน.
ษ ภาษี	แสวงหา สิ่งสูงสุด	เพื่อมนุษย์ อยู่เย็น เป็นสุขสันต์
ส เสือ	ที่ดีดี มีคุณธรรม	คนพากัน ให้เกียรติ ไม่เกลียดชัง ๕

ห - อ

ห หีบ	เหมือนหทัย ใส่ชีวิต	ชวนกันคิด ให้วิไล ดั่งใจหวัง
พ จุฬา	ยอดสมอง ต້องระวัง	อย่าให้พลัง พลาดผิด ชีวิตวาย.
อ อ่าง	วางไว้ ใส่ก่อนทอง	รีบสนอง ใส่ให้ได้ ดั่งใจหมาย
ฮ นกฮูก	ตาดี มีประกาย	มองเห็นได้ แม้ค่ำมืด ยืดยาวไกล ๕

ก ข ปรมัตถธรรม.

ก - ข

	นึกถึงธรรม นำมาปรับ กับ ก ข	เป็นหัวข้อ แสดงธรรม นำศึกษา
ก ไก่	ขันก้อง ร้องบอกมา	ใครอย่ากล้า ยึดอะไร ไว้เป็นตน.
ข ไช้	ข้อง เวียนวัฏฏ์ อยู่อัตรา	โมหะหนา ออกไม่ได้ ให้ขัดสน
ข ขวด	ใส่ สุรา ; กายาคณ	ใส่ของเมา เมาล้น กว่านั้นไป ฯ

ค - ง, จ - ฉ

ค ควาย	หมายถึง อวิชชา	ชี้หรือฆ่า มันทั้งผอง จักผ่องใส
ค คน	อย่า สัปดน ยื่นเข้าไป	ห่วงโซ่ใหญ่ สายกรรม ช้ำมิวาย.
ฅ ระฆัง	วังเวงเสียง สำแดงสัจจ์	เป็นปรมัตถ์ แล้ววิมุตติ เป็นจุดหมาย
ง งู	อุปาทาน พานพันกาย	ดั่งผีพราย ยึดจับ ไว้กับทุกข์.
จ จาน	เปรียบเหมือนกาย ใสธาตุ-ขันธ	ต้อง"คว่ำ" มัน ให้ว่างหาย กลายเป็นสุข
ฉ ฉิ่ง	ทึง จังหวะ อยู่กรึกกรัก	บอกว่าทุกข์ ทุกที่ ที่เกิดมา ฯ

ช - ญ, ฎ - ฏ

ช ช้าง	ร้องอย่าง โกญจนาท	มันไม่พลาด พลัดตก จากหน้าผา
ช ชั่ว	สาย สงสาร ช่างมารยา	ผูกแน่นหนา ไม่แสดง แห่งเงื่อนปม.
ฌ ฌอ	ไม่พลั้งเผลอ เข้าสู่ฌาน	แล้วเกิดญาณ เพราะปัญญา มาผสม
ญ ผู้หญิง	รู้จริง ไม่โง่งม	เป็นบัณฑิต มีถม เทียมผู้ชาย.
ฎ ฎา	เลือนมา จากผมเชิง	แสนยุ่งเหยิง คือกิเลส ฤทธิเดชร้าย
ฏ ปฏัก	ปักหรือตี ที่วัวควาย	เหมือนขับไล่ อวิชชา หนีหน้าไป ฯ

ฐ - ณ, ด - ต

ฐ ฐาน	ที่ คงมั่น นั้นต้องมี	ทุกคดี ธรรมหรือโลก ไม่โยกไหว
ท มณเฑ	โศภา ทำอะไร	ทั้งกายใจ ต้องโศภา มาด้วยกัน.
ฒ ผู้เฒ่า	ที่แท้ รู้จักโลกสุขหรือโศก	รู้จักจริง ทุกสิ่งสรรพ
ณ เณร	คือ หน่อ สมณะอัน	จะสร้างสรรค์ ศาสนา สถาพร.
ด เด็ก	ใจ ยังเล็ก ยึดถือน้อย	จึงไม่ค่อย ทุกข์ใจ ฤทัยถอน
ต เต่า	เอาแต่ จะกินนอน	เหมือนคนขลา เอาแต่ร่อน หาอาหารณ ฯ

ถ - น, บ - ป

ถ ถู	นั้น บรรจุ อนุสัย	ถ่ายทอดให้ ทุกครา อย่าหมักหมม
ท ทหาร	ของพระองค์ ต้องระดม	พลังถล่ม กิเลสละลาย ไร้ศัตรู.
ธ ธง	นั้น ธงชัย อรหันต์	มีธรรมชั้นร์ เป็นกองทัพ ขั้วเดียวสู้
น หนู	นั้น พันภัย เพราะได้รู้	เหมือนเรารู้ ใช้ธรรม กำบังตน.
บ ใบไม้	ใช้บังแดด ได้เย็นฉ่ำ	ใบพระธรรม บังกิเลส วิเศษผล
ป ปลา	น้ำ ถึงตา พาวิกล	ไม่เคยยล เห็นน้ำ ดังทำเมิน ฯ

ผ - พ, ภ - ม

ผ ผึ้ง	พึงเปรียบ คณะสงฆ์	ดำรงงาน ศาสนา นำสรรเสริญ
ผ ผา	ถ้า ปิดดี มีคุณเกิน	เหมือนคนเจริญ สติไว้ คุ่มกายใจ.
พ พาน	มี ไว้ใส่ สิ่งสูงสุด	กายมนุษย์ ใส่ธรรมรส อันสดใส
พ พัน	นั้น เคี้ยวกัด ตัดเยื่อใย	ตัดอนุสัย ได้ด้วยฟัน คือปัญญา.
ภ สำเภา	ข้ามสมุทร สุดลึกล้ำ	สำเภาธรรม ข้ามมหรรณพ แห่งค้นหา
ม ม้า	เหมือน กายาดี ชี้นับมา	ตามมรรคา แปรองค์ ตรงนิพพาน ฯ

ย - ล, ว - ๒

ย ยักษ์	แปลว่า "ผู้เขามุข"	มักกลายมา เป็นยักษ์ ผู้หักหาญ
ร เรือ	เปรียบ เหมือนกาย ไร้ใช้งาน	ถ้าเรือร่ว จะป่วยการ งานไร้เรือ.
ล ลิง	ที่ แท้จริง มันหลอกเจ้า	กิเลสเรา ก็หลอกเรา เอามากเหลือ
ว แหวน	ใส่ นิ้วงาม ความเหลือเฟือ	ถ้าใครเชื่อ ก็ทิ้งไป อย่าใส่เลย.
ศ ศาลา	สร้างขึ้นมา บ้างแดดฝน	ศาลาธรรม กำบังคน ทั้งโลกเหวย
ษ ฤาษี	แสวงหา มาอย่างเคย	ไม่หยุดเฉย วิปัสสนา แก่กล้าจริง ฯ

ส - ห,, พ - ฮ.

ส เสือ	ชุม ในสมณะ วิปัสสนา	จับได้มา ซึ่งมรรคผล พิมลยิ่ง
ห หีบ	ใส่ สุนัขจิ้งจอก อย่าชิงช้า	เพราะเป็นสิ่งที่ เดียวเลิศ เหลือพรรณนา.
พ จุฬา	ถือกันว่า "สิ่งสูงสุด"	คือวิมุตติ จุดหมายมาด แห่งศาสนา
อ อ่าง	นั้น เป็นแอ่ง แห่งอาสวา	ใช้ปัญญา ทุบทำลาย อย่าให้ร่อ.
ฮ นกฮูก	เห็นได้ ในยามค่ำ	ผู้มีธรรม เห็นถึงใน หทัยหนอ
หวัชฌธรรม	นำมาวาง อย่างเพียงพอ	เป็น ก ข แห่งพระธรรม นำไปตรอง ฯ

สำคัญที่มีศีลธรรม

ศีลธรรม มีประจำ อยู่คู่โลก
ยิ่งกว่าโชค ไฉนใด ที่ไฉน
โชคจะดี หรือร้าย อย่างไรกัน
มันสำคัญ อยู่ที่ มีศีลธรรม ฯ

๙ หมวดมงคล

เราสร้างดวง อย่าให้ดวงสร้างเรา

เราดี ดีกว่าดวงดี	เพราะดีนั้นมี -
ที่เรา, ดีกว่าที่ดวง	
ทำดีนั้นแหละเราหวัง	เอาดีทั้งปวง
มาทำให้ดวง มันดี	
ดวงชั่วไม่ได้เลยนี้	ถ้าเราขยันมี
ความดีทำได้ เป็นคุณ	
อยู่ดี ตายดี เพราะบุญ	ทำให้ใจจุน
ตลอดชีวิตติดมา	
ดวงดีมีอยู่อัตรา	ก็เพราะเหตุว่า
เราทำดีเป็น เห็นมัย ?	
เหตุนั้น เราทำนใดใคร	ทำดีเสมอไป
ดวงดีจักมีสมบูรณ์ ฯ	

พุทธทาส อินทปัญโญ

ทำดี ดีแล้ว เป็นพร

ทำดี ดีแล้ว เป็นพร
ขอพร กะใคร ให้กวน.

ไม่ต้อง อ้อนวอน

พรที่ ให้กัน ผันผวน
อวลไป อวลมา อย่าหลง.

เป็นเหมือน ลมหวาน

พรทำ ดีเอง มั่นคง
ข้อตรง ต่อผู้รับ รู้ทำ.

วันคืน ยืนยง

อย่ากรวย ด้วยพร เพียรบำ -
ให้ถูก ให้พอ ต่อตน.

เพ็ญบุญ กุศลนำ

ทุกคน เกิดมา เป็นคน
เป็นผล แห่งกรรม ทำเอง.

ชั่วดี มีจน

ถือธรรม เชื้อกรรม ยำเกรง
ทำแต่ กรรมดี ทวีพร ฯ

บาปชั่ว กลัวเกรง

กรรมดี ดีกว่า มงคล

กรรมดี ดีกว่า มงคล สืบสร้าง กุศล
ดีกว่า นั่งเกล้า ของขลัง.
พระเครื่อง ตะกรุด อุทกั ปลุกเสก แสนนมัง
คาถามั่ง แขนมั่ง รังรุ้ง.
ชีฆลาด หวาดกลัว หัวยุ้ง กีเลส เต็มพุง
มงคล อะไร ได้คุ้ม.
อันธพาล ชื้อหา มาคุม เป็นเรื่อง อุทลุม
นอนตาย ก่ายเครื่อง รางกอง.
ธรรมะ ต่างหาก เป็นของ เป็นเครื่อง คุ่มครอง
เพราะว่า เป็นพระ องค์จริง.
มีธรรม ฤามี ใครยิง ไร้ธรรม ฝืนสิง
ไม่ยิง ก็ตาย เกิดตาย.
เหตุนั้น เราท่าน หญิงชาย เร่งชวน เร่งขวย
หาธรรม มาเป็น มงคล.
กระทั้ง บรรลุ มรรคผล หมดตัว หมดตน
พ้นจาก เกิดแก่ เจ็บ ตาย.
บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ใจกาย อุบัติวะ ทั้งหลาย
ไม่พ้อง ไม่พาน สถานใด.
เหนือโลก เหนือกรรม อำไพ กีเลสา - สวะไหน
ไม่อาจ ย่ำยี ปิศา ฯ

สู้กับหมอน.

หนุนหมอนต่ำ นอนหงาย สบายหนอ
คือคอหัก เผาะออกไป ได้ใส่โลง
พ่อคุณเอ๋ย จะต้องมี สองสามหมอน
แก้ล้ามัน อย่ามีมัน ให้เหนื่อยแรง
นอนแต่น้อย ไม่ตะบอย หาความสุข
ทีกิเลส ชักนำใจ ให้ล้าพอง

ถ้าหมอนสูง นอนหงาย กลัวตายโหง
แต่มันโล่ง สบายเหลือ เหมือนนอนตะแคง.
ข้างหลอกหลอน ไปได้ หลายแขนง
นอนตะแคง หรือนอนหงาย ให้เขนรอง.
จากการนอนไม่ยากจะลุก : เป็นโรคสมอง
จนเราต้อง มีอะไร ให้เกินควร ฯ

สนทนากับพระเจ้า.

บางเวลา สนทนา กับพระเจ้า
ด้วยขันติ เมตตา ปราณีไป
เพราะมาจัด ด้วยวัด - ฤ นิยม
ตายทั้งเป็น เหมือนว่าเล่น ทุกชั่วโมง
ทำอย่างไร ก็ยังไม่ มองเห็นทาง
เมื่อศีลธรรม กลับผัน มาทันเทียม

ท่านคอยเฝ้า ดูโลก อันโยกไหว
เท่าไร เท่าไร สัตว์โลก ยังโยกโคลง.
เกิดระทม ทุกชั่วร้าย กว่าตายโหง
ยิ่งกว่าตาย ใส่โลง ซึ่งครั้งเดียว.
จะเลิกร้าง หมดสิ่ง น่าหวาดเสียว
โลกจะเกี่ยว ก่อสุข ยุคศรีอารีย์ ฯ

การปิดทอง.

การปิดทอง ต้องหมาย ถึงความสมควร
เพื่อบูชา เต็มความรัก ประจักษ์ตอน
สุขจะเกิด ทั่วกัน นั้นยืนนาน
เพราะเหตุที่ มีธรรม ประจำวัน
ผิดจากนี้ มีแต่ จะวายงม
ปิดทองนอก ได้ความงาม ตามระบิล

ประพฤติกุศล พร้อมรัก ตามที่สอน
ยามม้วยมรณ หรือยังอยู่ ดูเหมือนกัน.
ทุกเหตุการณ์ ทุกทุกภพ ประสบสันต์
ประพฤติกุศล อย่างกะซอง ที่ต้องกิน.
ดูไม่สม ตามส่วน ที่ควรถวิล
ปิดทองใน ใจสิ้น ความว้าวเวียน ฯ

รสสวรรค์ นั้น เสพติด.

อันลัทธิ นานา น่าเวียนหัว
เรื่องพระเจ้า เรื่องสวรรค์ นั้นเหมือนยาง
เป็นกรงทอง จอจ่า จำกัดเขต
ความหลุดพ้น ไซ่อร่อย เช่นอ้อยตาล

รสสวรรค์ นั้นเสพติด พิษอม่ง
อยู่แต่รู้ มิได้รู้ เรื่องนกน้อย

จงถอนตัว ออกมา เสียให้ห่าง
เป็นตังเหนียว ก้นกาง ดวงวิญญาณ.
นำทุเรศ กลับรัก เป็นหลักฐาน
ทิ้งไม่ลาน ตาพราว ราวเพชรพลอย.
ถูกกั๊กขัง ก็ไม่รู้ เหมือนปูหอย
ที่บินลอย เวหา ว่าปานใด ฯ

อตตา หิ อตตโน นาโถ.

มิโยใคร	จะพึง	ซึ่งพระเจ้า
แต่พวกเรา	ชาวพุทธ	ศาสนา
ผู้เชื่อฟัง	โอวาท	พระศาสดา
ฟังธรรมา	คือฟัง	ซึ่งตัวเอง,
ประกอบกรรม	นำมา	ซึ่งโคผล
ตั้งแต่ต้น	จนปลาย	ได้เหมาะเหม็ง
ทั้งทางโลก	ทางธรรม	ก็ยำเกรง
ถือเลบง	สร้างตัว	อยู่ทั่วกัน.
อตตา หิ	อตตโน	นาโถ, แปล
ว่า "ตัว พึ่ง	ตัว "แน่,	ถ้าบิดผัน
เป็นอื่นไป	วนเวียน	พาเหียร ครัน
พึ่งเขานั้น	ไม่ "หนึ่ง"	เหมือนพึ่งตัว ฯ

การฟังผู้อื่น.

อันฟังท่าน	ฟังได้	แต่บางสิ่ง
เช่น ฟังฟัง	ผ่านเกล้า	เจ้าอยู่หัว
หรือฟังแรง	คนใช้	จนควายวัว
ใช้จะพ้น	ฟังตัว	ไปเมื่อไร.
ต้องทำดี	จึงเกิดมี	ที่ให้ฟัง
ไม่มีดี	นิดหนึ่ง	ฟังเขาไหน ?
ทำดีไป	ฟังตัว	ของตัวไป
แล้วจะได้	ที่ฟัง	ซึ่งถาวร.
ฟังผู้อื่น	ฟังได้	แต่ภายนอก
ท่านเพียงแต่	กล่าวบอก	หรือพรา้สอน
ต้องทำจริง	เพียรจริง	ทุกสิ่ง, ตอน-
นี้, จึงถอน	ตัวได้	ไม่ตกจม.
จะตกจน	หรือว่า	ตกนรก
ตนต้องยก	ตนเอง	ให้เหมาะสม
ตนไม่ยก,	ให้เขายก	นั้นพกลม :
จะตกหล่ม	ตายเปล่า	ไม่เข้าการ ฯ

๑๐ หมวด มอง - มอง

มอง - มอง - มอง.

มองอะไร มองให้เห็น เป็นครูสอน
มองเห็นความ เสมอกัน มีปัญญา
มองทุกข์สุข ก็จงจ้อง มองให้ดี
มองว่าเป็น ตามปัจจัย ให้ระวัง
มองโดยนัย ที่มันสอน จะถอนศอก
มองไม่เป็น โทะฆีสา นางไม้มา

มองไม้ขอน หรือมองคน มองค้นหา
มองเห็นว่า ล้วนมีพิษ : อนิจจัง.
มองว่าเป็นอย่างที่เราหวัง
มองจริงจัง ก็จักเห็น เป็นธรรมดา.
มองแยกแยก มันไม่สอน ร้อนเป็นบ้า
มองถูกทำ ไม่คว่ำทุกข์ : มองถูกจริง !

มองถูก ทุกข์คลาย.

มองอะไร ให้เห็น เป็นครูสอน
มีสิ่งสอน เสมอกัน มีปัญญา
จะมองทุกข์ หรือมองสุข มองให้ดี
หรือเป็นไป ตามปัจจัย ให้ระวัง
มองโดยนัย ให้มันสอน จะถอนศอก
มองไม่เป็น จะโทะฆีใคร ที่ไหนมา

มองไม้ขอน หรือมองคน ถ้าค้นหา
จะพบว่า ล้วนมีพิษ อนิจจัง.
ว่าจะเป็น อย่างที่เราหวัง
อย่าคลุ้มคลั่ง จะมองเห็น เป็นธรรมดา.
มองแยกแยก มันไม่สอน นอนเป็นบ้า
มองถูกทำ ทุกข์ก็คลาย สลายเอง ฯ

มองแต่แง่ดีเถิด.

เขามีส่วน	เลวบ้าง	ช่างหัวเขา
จงเลือกเอา	ส่วนที่ดี	เขามีอยู่
เป็นประโยชน์	โลกบ้าง	ยังน่าดู
ส่วนที่ชั่ว	อย่าไปรู้	ของเขาเลย ;
จะหาคน	มีดี	โดยส่วนเดียว
อย่ามัวเที่ยว	ค้นหา	สหายเอ๋ย
เหมือนเที่ยวหา	หนวดเต่า	ตายเปล่าเลย
ฝึกให้เคย	มองแต่ดี	มีคุณจริง ๆ

ตาบอด ตาดี.

หมუნกัจ้อง	มองเท่าไร	ไม่เห็นฟ้า
ถึงฝูงปลา	ก็ไม่เห็น	น้ำเย็นใส
ได้เดือนมอง	ไม่เห็นคุณ	ที่ดูตกิน ;
คนทั่วไป	ก็ไม่	มองเห็นโลก
ต้องทุกข์โศก	หงุดหงิด	อยู่นิจสิน
ส่วนชาวพุทธ	ประยुคตธรรม	ตามะบิล
เห็นหมดสิ้น	ทุกสิ่ง	ตามจริงเอ๋ย ๆ

เมื่อมองดินเห็นฟ้า.

มองเห็นฟ้า ดินใหญ่ กระจายเลย
 คือมองโลก เห็นว่าง จากอึดตา
 มันว่างจริง ยิ่งกว่าฟ้า เพราะว่ามี
 ครันมองดู โลกว่าง อย่างแท้จริง
 อมฤต นคร ช้อนอยู่นา
 คิดดูเถิด บ้าหรือดี มีให้ดู
 ถ้าจะมัว อยู่ทีเห็น ดินเป็นดิน

เมื่อมองดิน เห็นฟ้า นิจจาเอ๋ย
 ฉันจะเอ๋ย ฟังดูหนา บ้าดีหรือ ?
 ว่างจากอึด ตनिया อย่างเต็มที
 สิ่งหนึ่งที่ เรียกมหา- สุนยตา.
 ก็เห็นสิ่ง ที่เรียก ว่ามหา-
 นี้เรียกว่า มองฟ้า แล้วปะดิน.
 ถ้าไม่เห็น อย่าเพ้อจู้ มาติน
 ก็ดูकिन มันไป เป็นไฉ่เดือนฯ

มองฟ้าปะดิน.

แรกมองฟ้า ก็เห็นว่าง อย่างเขาว่า
 ยิ่งมองไป ยิ่งว่างมา สารพรรณ
 กลับได้เห็น สาระหนึ่ง ซึ่งความว่าง
 เป็นแผ่นดิน เย็นและหยุด กว่าจุดใด
 เป็นที่ตั้ง เย็นสนิท แห่งจิตว่าง
 เป็นแดนดิน ที่คงมั่น นิรันดร

ไม่เห็นพวก เทวดา คลาสวรรค์
 จิตใจมัน ยิ่งเห็นว่าง อย่างสุดใจ.
 มอบให้อย่าง แก่นสาร ปานดินใหม่
 ทรงคุณใหญ่ เรียก "อมตะ มหานคร"
 กิเลสสร้าง ทุกข์หาย ไร้โรคศร
 นี่แลตอน ที่มองฟ้า แล้วปะดิน ฯ

๑๑ หมวด โลก

โลกเปรียบศาลาให้อาศัย.

โลกนี้เปรียบ ศาลา ให้อาศัย
ทางที่ดี เมื่อพรวก ไปจากมัน
เมื่อเราได้ เกิดมา ในอาโลก
จึงควรสร้าง สิ่งชอบ ไว้ตอบแทน
คุณความดี ของท่าน กาลก่อนก่อน
เราเกิดมา อาศัย ได้สำราญ

ประเดี๋ยวใจ ผ่อนพัก แล้วจักผัน
ควรสร้างสรร ส่งเสริม เพิ่มคะแนน.
ให้พ้นโรค พ้นภัย สบายแสน
ให้เป็นแดน ดมสุข ขึ้นทุกกาล.
ที่ท่านสอน ไว้ประจักษ์ เป็นหลักฐาน
ควรหรือผ่าน พ้นไป ไม่ค้ำเนินฯ

โลกนี้คืออะไรแน่ ?

โลกนี้คือ ถ้ามีดี ไม่เห็นแสง
คิด - พุด - ทำ โมหา ไปทำเดียว
โลกนี้คือ ร่มไม้ ได้อาศัย
ออกไปสู่ โลกอื่น อีกหมื่นพัน

ไม่มีความ แจ่มแจ้ง ไม่เฉลี่ย
ลองคิดเที่ยว โลกสว่าง ช่างหน้ากัน !
บัดเดี๋ยวใจ พักร้อน แล้วผอนผัน
ไยยึดมั่น หมายถึง โลกนี้นาน !

โลกนี้น่าฆ่า.

โลกนี้มี แต่คนบ้า ไม่น่าอยู่
คือตัวกู ที่เกิดอยู่ เป็นประจำ
อย่าปล่อยให้อารมณ์ใด เข้ามาปรุง
ว่างตัวกู จิตก็อยู่ เหนือโลกแท้

จงมองดู ให้ดีดี มีข้อฆ่า
จงกระทำ อย่าให้เกิด ประเสริฐแล.
เป็นจิตยุ่ง วุ่นวาย หลากกระแส
ว่างกูแน่ ก็หยุดบ้า น่าฆ่าเอย ฯ

โลกนี้คือทางผ่าน และบทเรียน.

โลกนี้เหมือน ทางผ่าน ที่รกร้าง	เพื่อทนสู้ อดเปรี้ยว ไปกินหวาน
พ้นโลกนี้ มียิ่ง กว่าอ้อยตาล	เมื่อพบพาน "อมฤ- ตโลกา!"
โลกนี้ เพียง บทเรียน ให้เพียรอ่าน	หมั่นพิจารณา ตื่นลึก รับผิดชอบ
ให้รอบรู้ แจ่มจน พ้นมายา	แล้วโลกมา เป็นบ่าว เรายำไป !

โลกคือเครื่องลองและโรงละคร.

โลกนี้คือ เครื่องลอง ของมารร้าย	ไว้สอบไล่ ว่าใคร ยังหลงไหล
ว่าใครบ้า ใครเขลา ฝ้าจมน	หล่มโลกใหญ่ ติดตั้ง ทั้งชั่วดี!
โลกนี้ ที่แท้ คือโรงละคร	ไม่ต้องสอน แสดงถูก ทุกวิถี
ออกโรงกัน จริงจัง ทั้งตาปี	ตามท่วงที่ อวิชา ลากพาไป!

โลกเปรียบมหาสมุทรและกรงไก่.

โลกนี้เปรียบ ปานว่า มหาสมุทร	ปลามนุษย์ ผุดวาย อยู่ไหนไหน
เพราะค้นหา หนีนวธิ เข้าใจ	วังงักไขว่ เหลือดี มีไม่พอ!
โลกนี้คือ กรงไก่ เขาใส่ไว้	จะนำไป แลเนื้อ ไม่เหลือหลง
จิกกันเอง ในกรง ได้ลงคอ	เฝ้าตั้งข้อ ระวังกัน ฉันทักกลัว!

จะดูโลกแง่ไหนดี ?

จงดูเกิด โลกนี้ มีหลายแง่	ดูให้แน่ น่าสรวล เป็นชวนหัว
หรือชวนเศร้า โศกสลด ถึงหดตัว	ดูให้ทั่ว ถ้วนความ ตามแสดง.
จะดูมัน แง่ไหน ตามใจเกิด	แต่ให้เกิดปัญญา มาเป็นแสง
ส่องทางเดิน ชีวรา ราคแพง	อย่าให้เพลง พลาดพลั้ง ระวังเอ๋ย ฯ

โลกนี้คืออะไรแน ?

โลกเรา	ที่แท้	คือโรงละคร
ไม่ต้องสอน	แสดงถูก	ทุกวิถี
ออกโรงกัน	จริงจัง	ทั้งตาปี
ตามท่วงที่	อวิชา	จะลากคอ ;
โลกนี้คือ	กรงไก่	เขาใส่ไว้
จะนำไป	แล่นเนื้อ	ไม่เหลือหลอ
จิกกันเอง	ในกรง	ได้ลงคอ
เฝ้าตั้งข้อ	รบกัณ	ฉันทักแล้ว – เอย ฯ

โลกอนิจจัง.

ตามธรรมดา ถ้าไม่มี ความเปลี่ยนแปลง	มาบังแฝง คนจะเบื่อ จนเหลือที่
จะเป็นคน หนอยู่ ในโลกนี้	หนักเข้ามี แต่อยาก จะดับไป.
ดับจากโลก เพราะโลก มันน่าชัง	แต่ใครบ้าง รู้ลึก เช่นนี้ได้
เพราะโลกมี อนิจจัง บังเอาไว้	คนเราใช้ อนิจจัง ชังตัวเอง ฯ

โลกกลียุค.

โลกทุกวัน อยู่ในชั้น กลียุค	ที่เบิกนุก เร็วสุด ถึงจุดสลาย
จนสิ้นสุด มนุษยธรรม ด่าอบาย	เพราะเห็นกง - จักรร้าย เป็นดอกบัว.
กิเลสใส- หวังลง ลงปลักกิเลส	มีความแค้น แสนวิเศษ มาสู่หมหัว
สามารถดู ดึงกันไป ใจมืดมัว	เห็นตนตัว ที่จมกาม ว่าความเจริญ.
มองไม่เห็น ศีลธรรม ว่าจำเป็น	สำหรับอยู่ สุขเย็น ควรสรรเสริญ
เกียรติ กาม กิน บินบ้า ยิ่งกว่าเกิน	แล้วหลงเพลิน ความบ้า ว่าศีลธรรม ฯ

โลกนี้พัฒนา.

โลกฮึดฮัด พัฒนา บุกาไป
 ไม่มีใคร ต่ำหนิใคร เพราะใจเป็น
 รัฐบาลไหน ในโลก สับโขกมัน
 พวคนักบวช แอบหา ภาพมาดู
 ความกว่าหน้า ทางเนื้อหนัง อย่างนี้เอง
 บุกาไป ถึงทุนหัว มั่วกันไป

เพราะผลอโง่ ทีละนิด คิดไม่เห็น
 ในเชิงเช่น เดียวกัน ไม่ทันรู้.
 ดูจะชอบ เหมือนกัน ทำไก่ออยู่
 คุณครูรู้ พรางศิลป์ไป โยได้ไกล
 ครั้นพัฒนา จบเพลง ไม่ไปไหน
 โลกยุคใหม่ ต้องไม่โง่ หยุดโป๊ที่ ฯ

เมื่อกิเลสยึดครองโลก.

เมื่อกิเลส ไหลนอง ยึดครองโลก
 เมื่อกระแส ไฟค้นหา ไหม้พาไป
 กลับยกย่อง ว่านั่นสิ่ง ศิวไลซ์
 เป็นเครื่องหล่อ กามา บ้าติดตั้ง
 ทั้งแก่เฒ่า สาวหนุ่ม ล้วนจมกาย
 อาชญากรรม ลุกลาม สงครามครบ

มันสุดแสน โสโครก ที่โกรกไหล
 ทั้งซากไว้ ระเกะระกะ อนิจจัง.
 ยั่วความใคร่ เพิ่มเหยื่อ แก่เนื้อหนัง
 ทั่วโลกคลั่ง ก็ยิ่งคล้าย อบายภาพ.
 เกลียดศีลธรรม เห็นเป็นหนาม ระคายขบ
 ร้อนตลบ โลกกิเลส สังเวชจริงฯ

โลกพัฒนา.

โลกพัฒนา ที่เรียกว่า Developed
 หรืออย่างน้อย ให้จบเร็ว กว่าธรรมดา
 เร่งพัฒนา เหมือนเร่งฆ่า ให้ตัวตาย
 ผลได้มา เพื่อกว่า ความเป็นจริง
 โลกพัฒนา วัตถุเหลือ เนื้อคุณธรรม
 เรื่องอวกาศ เรื่องอาละวาด เกินจำเป็น

ดูจะเพ้อ จุดจบ เสียมากกว่า
 นึกแล้วพา อนาถใจ ใครท้วงติง.
 ทรัพย์ธรรมชาติ วอดวาย คล้ายกับวิ่ง
 จนยุ่งชิง กันไปหมด อดเยือกเย็น.
 ไม่อึดหน้า ไม่คิดเปลี่ยน พวกเรื่องเหม็น
 ยิ่งโลดเต้น ยิ่งสุขโศก โลกพัฒนา ฯ

ยิ่งเจริญ ยิ่งบ้า ?

ถ้าพูดว่า "ยิ่งเจริญ คือยิ่งบ้า"
เพราะต่างชอบ ความเจริญ ที่เกินจริง

โลกเจริญ เกินขนาด ธรรมชาติแหลก
ทำมนุษย์ ให้เป็นสัตว์ พิเศษพลัน

ยิ่งเจริญ ยิ่งดูเดือด ด้วยเลือดอาบ
สร้างปัญหา ยุ่งยาก มากะปิล

ดูจะหา คนเชื่อ ได้ยากยิ่ง
เจริญอย่าง ผีสิง ยิ่งชอบกัน.

เกิดของแปลก แปลงโลก ให้โศกศัลย์
คือฆ่ากัน ทั้งบนดิน และได้ดิน.

ยิ่งฉลาด ยิ่งมีบาป กว่ายุคหิน
ทั้งโลกสิ้น สุมความบ้า ว่าความเจริญ ฯ

ทรงเปิดโลก.

ครันตรัสรู้ ลูถึง ความสำเร็จ
โปรดทวยเทพ ในเทวโลก เสรีดังปอง

จึงเทวดา มานุษย์ และอบาย
ทั้งเหนือ-ใต้ ตก-ออก หรือล่าง-บน

จนโลกุตตร โลกียา จ่อหน้ากัน
จงเปิดใจ ออกรับ ระวังบอาย

ทุกทุกลัทธิ ขามเข็ด กษัตริย์สนอง
เสด็จล่อง ลงมา ประชาชน.

เห็นถึงธรรม กันได้ ทุกแห่งหน
กำแพงคน คือวรรณะ พังทลาย.

เหลือแต่ชั้น พวกเรา ที่เขลาหลาย
โลกียะ จะได้กลายเป็น โลกุตตรา ฯ

นกไม่เห็นฟ้า ปลาไม่เห็นน้ำ.

หมูนกจ้อง มองเท่าไร ไม่เห็นฟ้า
ไล่เดือน ไม่เห็นดิน ที่กินไป

คนทั่วไป ก็ไม่ มองเห็นโลก
ส่วนชาวพุทธ ประยุกต์ธรรม ตามระบิล

ถึงฝูงปลา ก็ไม่เห็น น้ำเย็นใส
หนอนก็ไม่ มองเห็นคูถ ที่ดูดกิน.

ต้องทุกขโศก หงุดหงิด อยู่निจสิน
เห็นหมดสิ้น ทุกสิ่ง ตามจริงเอย ฯ

โลกรอด เพราะกตัญญู.

อันบุคคล	กตัญญู	รู้คุณโลก
อุปโภค	บริโภค	มิให้หลาย
ข้าวหรือเกลือ	ผักหรือหญ้า	ปลาหรือไม้ ฯลฯ
รู้จักใช้	อย่าทำลาย	ให้หายไป ;

หนึ่งคน	ต่อคน	ทุกคนนี้
ล้วนแต่มี	คุณต่อกัน	นั้นเป็นไฉน
มองให้ดี	ดูให้เห็น	เช่นนั้นไซ้
โลกรอดได้	เพราะกตัญญู	รู้คุณกัน ;

ประเทศชาติ	- ศาสนา	- มหากษัตริย์
รวมเป็น	อรรถภาพไทย	ใหญ่มหันต์
รอดมาได้	เพราะรักใคร่	อย่างผูกพัน
เพราะกตัญญู	มี	ที่ใจเอ๋ย

พ. อินทญโณ

๑๒ หมวดปกิณกะ

อาสาฬหบูชา.

อาสาฬหมาสแม่น	มาศธรรม
โอภาสส่องแสงนำ	มนุษย์พ้น
จากทุกข์ทุขกรรม	นำโลก
ไยจะมัวขุดค้น	ระแบบบ้าเปี้ยฟักัน ฯ
อาสาฬห บูชา วันพระธรรม	อันลึกล้ำ ถูกเปิดเผย เป็นปฐม
ไยจะมัว คั่วไถกาย อย่างงายม	เป็นชาวพุทธ หยุตระทม สมชื่อเอย ฯ
อาสาฬหบูชา	ถือกันว่า วันพระธรรม
เปิดเผย หนทางนำ	สัตว์โลกผอง ผ่องพ้นภัย.
ที่เกิด แก่เจ็บตาย	ได้สุขทุก ทุกข์ภัย
มัวปิด ตาอยู่ไย	ไม่รับแสง แห่งพระธรรม ฯ
อาสาฬหบูชา ทำสืบกันมา	เพื่อระลึกถึงธรรม
ดับทุกข์ที่เหตุ ล้นกิเลสสิ้นกรรม	สิ้นทุกข์สุขล้า – ราวณเริงรีบเทอญ ฯ
อาสาฬหมาสขึ้น	ชวนชน ชาวเรา
รู้จักธรรมจักรจน	จักใช้
จักรประหัดประหารมล	มवलโทษ
มवलประโยชน์ตนท่าน	มันแม่นมโนหมาย ฯ

เผาตัวเอง.

ร้ายอะไร ไม่ร้ายเท่า จะเอาดี	เป็นฐลี จับจิต เกิดริษยา
ชิงดีแล้ว อวดเด่น เห็นออกมา	ตัวกูเจ้า บ้าคลั่ง สั่งเวชใจ.
สร้างนรก เป็นที่อยู่ เพราะเหตุนี้	"ตัวกูดี, ตัวกูเด่น" เห็นหรือไม่ ?
กลัวหมดดี จู๊ดจ๊ำ ให้เกิดไฟ	"เผาตัวเอง" ต่อบไป เสร้าใจเออย ๆ

ใครอยู่ระดับไหน ?

ตอนแรก ๆ	เด็ก ๆ	มันก็อยาก	ดี
ล่วงมาไม่กี่ปี	ก็กลายเป็น	อยาก	ดัง
ใครดักเตือน	ก็ไม่ฟัง	มันอยาก	เด่น
ไม่แคร์ใคร	จะเขม่น	มันอยาก	โด่ง
เริ่มรู้จัก	คดโกง	มันอยาก	ดี
ต่อมา	ไม่ก็มี	มันอยาก	โตด
พระเจ้า	ไม่โปรด	มันต้องอยาก	ดับ.

ความสุข.

ความเฮ้ย ความสุข
 ใครๆ ทุก คนชอบเจ้า ฝ้าวิ้งหา
 "แกก็สุข ฉันก็สุข ทุกเวลา"
 แต่ดูหน้า ตาแห้ง ยังแคลงใจ

ถ้าเราเผา ตัวตณหา ก็น่าจะสุข
 ถ้ามันเผา เราก็"สุข" หรือเกรียมได้
 เขาว่าสุข สุขเนื้อ! อย่าเห่อไป
 มันสุขเย็น หรือสุขไหม้ ให้แน่เออยๆ

ความอยาก

อันความอยาก	จะระงับ	ดับลงได้
นั้นมิใช่	เพราะเรา	ตามสนอง
สิ่งที่อยาก	ให้ทัน	ดั่งมันปอง
แต่เพราะต้อง	ซำมัน	ให้บรรลัย,
ให้ปัญญา	บงการ	แทนรานอยาก
ความร้อนไม่	มีมาก	อย่าสงสัย
ทั้งอาภลิต	กิจการ	งานใด ๆ
ให้ล่วงไป	ด้วยดี	มีสุขเย็น ฯ

อาจารย์ไก่อ

ถ้าคนเราเปรียบกับไก่อูให้ดี
มันไม่มีนอนไม่หลับไม่ปวดหัว
ไม่มีโรคประสาทประจำตัว
โรคจิตไม่มากลัวกับไก่อ่อย
คนในโลกกินยาเป็นต้น ๆ
พวกไก่อมันไม่ต้องกินสักเท่าก้อย
หลับสนิทจิตสบายร่อยทั้งร่อย
รู้สึกน้อยแห่งน้ำใจอายไก่อ่อย
ได้เป็นคนหรือจึงได้นอนไม่หลับ
ควรจะนับว่าเป็นบาปหรือบุญเหวย
มีกรรมะกันเสียนะอย่าละเลย
อยู่สบายไม่ละอายแก่ไก่อมัน.

พ. อินทญโณ

สุบบุหรี ?

สุบบุหรี มีแต่จะคอยบั่น
 ทอนอายุ ให้สั้น นั้นแน่ ๆ
 กำลังจิต ถูกตัดรอน ให้อ่อนแอ
 เพราะต้องแพ้ แก่ความเจียน ราบเตียนไป.
 ต้องเสียทรัพย์ บุหรีดี ยิ่งมีค่า
 ดีเกินกว่า ๆ เงินร้อย ๆ พลอยกษัย
 น้ำเสียงเครือ ครอบครอง เหม็นแยะไป
 เอาควันไฟ รมปอด ยอดอันธพาล.
 เป็นผู้ใหญ่ นำเด็กให้ สุบบุหรี
 ให้พวกผี หัวเราะคน ควรสงสาร
 แล้วเกิดมา ทำไมกัน มันป่วยการ
 หลงล้างผลาญ ตัวเอง เก่งสุดใจ ฯ

ถ้าสตรีลืมเกล้า

ถ้าสตรี กินเกล้า เข้าเรื่อง "บ้า"
 ไม่รู้ว่า กินทำไม กินไปได้
 หรืออยากเป็น กินนรี ที่ไวไฟ
 ยิ้มละไม อยู่เพราะเกล้า : ผีเข้าทรง
 ดัดจริต ตามใคร บอกไม่ถูก
 เพราะปีศาจ จูจุมุก ให้ลุ่มหลง
 เห็นผีเป็น เทวดา ดูน่างาม
 โลกก็ส่ง ตามแต่ แม่ผีตวง
 ยิ่งลูกผี มีแต่ จะเมาใหญ่
 มีอะไร ก็ต้องเกล้า ฝ้ายืดหน่วง
 พอขาดเกล้า ร้อนร่า เสียเต็มทรวง
 โลกทั้งปวง เป็นโลกเกล้า นำเศร้าจ้ง
 ถ้า "สตรี" คำนี้มาจาก "สติ"
 ก็แปลว่า "คนผู้มี สติยิ่ง"
 ไม่ควรไป หลงเกล้า เข้าเรื่องถึง
 ควรจะหยิ่ง ธรรมแท้ ของแม่เอย ฯ

ดีในชั่ว.

ส่วนที่ดี มีช่อน อยู่ในชั่ว
มันสอนอย่าง เจ็บซ้ำ เป็นธรรมดา
ชั่วมันสอน มากกว่า หรือจริงกว่า
สอนดีกว่า ให้กลับตน จนถูกวิธี
ให้ศรัทธา วิงหาพระ - ศาสนา
สัตว์นรก หมกอยู่ ยังรู้ดี

ซึ่งสอนให้ เต็มตัว ไม่ยังทำ
แต่มันสอน ลึกกว่า เมื่อได้ดี.
มันสอนได้ ดีกว่า ความสุขศรี
เกลียดกลัวชั่ว กว่าก่อนนี้ คืออย่างจริง.
เรียนศึกษา ภาวนา เป็นอย่างยิ่ง
ตัวของตัว เพราะชั่วสิ่ง สอนรุนแรง ฯ

ชั่วในดี.

ส่วนที่ชั่ว มีกลัว อยู่ในดี
ไม่ค่อยสอน ไม่ค่อยเตือน อาจเพื่อนลง
ยั่วให้หลง ในดี - ดี เป็นผีบ้า
ดีมันสอน ไม่ค่อยจะ ถูกวิธี
ยังมีดี ก็ยังมี คนรบกวน
พวกรัษยา ก็หาช่อง จ้องจิตล้าง

คือดีมี เลศยั่ว ให้มัวหลง
สอนไม่ลึก สอนไม่ตรง จึงหลงดี.
ไม่นานหนอ ต่อมา ก็สิ้นศรี
ยึดมั่น "ดี" แล้วยิงยาก จะจากวาง.
หลายกระบวน หลายวิธี ไม่มีสร้าง
มองดูบ้าง ชั่วในดี มีอยู่เน้อ ฯ

ให้เขาเกิด.

เขาอยากดี เทอะไร ให้เขาเกิด
วิชา คือทุกรรม ทำให้เพลีย
เขาอยากเด่น เทอะไร ให้เขาเกิด
มุกิตา สาธุกรรม ทำให้งาม
เขาอยากดัง เทอะไร ให้เขาเกิด
ให้ดังก้อง ท้องฟ้า อย่างอสนี

ไม่ต้องเกิด แข่งดี มีแต่เสีย
ทั้งลูกเมีย พลอยลำบาก มันมากความ.
จะไม่เกิด กรรมกะลี ที่ซ้ำสาม
สมานความ รักใคร่ เป็นไมตรี.
ช่วยชูเชิด ให้ประจักษ์ ด้วยศักดิ์ศรี
ต่างฝ่ายมี ผลงาม ตามเรื่องตน ฯ

ได้ดีเพราะถูกด่า.

ฉันมีดี เพราะถูกด่า น้าหัวใหม่ ?	ยิ่งดีใจ เพราะถูกด่า ดูน่าหัว
ใครจะด่า สักเท่าใด ไม่เคยกลัว	เรื่องจะชั่ว อย่างเขาด่า นั้นอย่าเกรง.
ใครมีดี คนก็คิด ริษยา	หาแง่ด่า กันโขมง ล้วนโง่งเง
เมื่อยปากเข้า ปากก็บป หุบปากเอง	ยิ่งครั้นเครง คือฉันทำ ให้ด่าฟรี.
ฉันเป็นคน ได้ดี เพราะคำด่า	กลายเป็นสิ่ง นำมา ซึ่งศักดิ์ศรี
ด่าเท่าไร ก็เห็นไม่ จริงสักที	เลยได้ดี เพราะถูกด่า น้าหัวครัน ฯ

ยิ่งตรงยิ่งคดลึก.

ยิ่งจะให้ ตรงมา ยิ่งคดลึก	เป็นข้าศึก เร้นลับ กลับร้ายใหญ่
อยากจะตรง เพราะอยากดี อยากมีชัย	มันตรงอยู่ เมื่อไร ? ใครคิดดู.
อวดว่าตรง ตามเขาว่า น่าสรรเสริญ	ยังตรงเกิน ต้องนอนจม พยศอยู่
ที่อยากตรง เพื่อให้ใคร เขาอุมชู	ไว้ให้หนู เด็กๆ เขา เราโตครัน
จิตที่แจ่ม จนปล่อย เสียได้หมด	ทั้งตรง-คด ไม่เห็น เป็นแพกผัน
พ้นคด-ตรง จนไม่หลงในเรามัน	จะสุทธิสันต์ พ้นโลก หมดโยกเอย ฯ

บุญหรือพระนิพพาน, เชิญเลือก.

ชรารุก ชีพทุกวัน จึ่งสั้นไป	หาไม่ได้ เครื่องด้านต่อ ช้อนั้นเหนาะ ;
เมื่อเพ่งเห็น ภัยร้าย ในมรณา	รีบสถา- ปนาบุญ หนุนสุขไว้ ฯ

[ของเทวดา]

ชรารุก ชีพทุกวัน จึ่งสั้นไป	หาไม่เห็น เครื่องด้านต่อ ช้อนั้น ; ให้
ผู้เพ่งเห็น ภัยทรม ในความตาย	จูงคืนคาย เขี่ยล่อ พอใจนิพพาน.

[ของพระพุทธองค์]

ความโง่ของปัญญา.

ดูก่อน กลืนสตางค์ ค้างติดคอ	นางแม่หล่อ น้ำกรดตรง ลงแก้ไข
ว่าละลาย โลหะหมด แล้วปลอดภัย	ผลอย่างไร เชื่อว่าหาย ได้ด้วยกัน.
นี่แหละหนา ปัญญา มาพรวดพราว	เพราะสติ มั่นขาด ก็ผวนผัน
กลายเป็นโง่ ในปัญญา ขึ้นมาพลัน	ถ้าสติ มาทันควัน นั้นปลอดภัย.
ความโง่มี ในปัญญา ถ้าขาดสติ	มันอุตริ ออกมา อย่าสงสัย
ฆ่าเจ้าของ ของมัน ได้บรรลย์	มีสติไว้ หนอ, พวกที่ มีปัญญาฯ

นายเหนือหัว.

นายของตน คนที่หนึ่ง คือปากท้อง	ยามท่านอยาก ท่านเรียกร้อง ต้องรีบหา
มาป้อนท่าน ให้ทัน แก่เวลา	ท่านชื่อว่า "นายกิน" เก่งล้นดี.
นายของตน คนที่สอง คือเนื้อหนัง	ท่านไม่ฟัง เสียงใคร ใฝ่เสียดลี
แต่ในเรื่อง นุ่มเนื้อ เหี่ยวโลภภัย	ชื่อท่านมี ว่า "นายกาม" ตะกลามจริง.
นายของตน คนที่สาม คือ หู ห้ว	เผ่ายกตัว เรือยไป คล้ายผีสิง
ทั้งยกหาง แก่งไกร ไวกว่าลิง	มีชื่อพริ้ง ว่า "นายเกียรติ" ไฉนลี้ภัยเลย ฯ

มัวแต่สร้างมาร.

มารจะมี เมื่ออยากดี หรืออยากได้	แม้อยากตาย ก็ยังมี พิลึกเหลือ
เพราะความยึด แห่งตัวตน มันเหลือเฟือ	ไม่มีเรื่อ เรื่องความอยาก มากประการ.
ถ้าไม่อยาก ได้อะไร เป็นอะไร	มารจะมี ได้ไหน ลองกล่าวขาน
อย่าอยากอะไร ได้อะไร ด้วยปัญญา	จะไม่เกิด มีมาร ขึ้นมาเลย.
คิดพูดทำ ทุกอย่าง ด้วยปัญญา	ไม่ต้องมี ตัณหา หนาท่านเอ๋ย
อย่ามีอยาก จะเย็นดี กว่าที่เคย	มารไหนเว้ย จะเกิดได้ ไม่เห็นทาง ฯ

มีมาร - ไม่มีมาร

มารไม่มี บารมี ยิ่งไม่แก่
จะมีแต่ ถอยถด หมดความหมาย
ไม่มีพลัง สร้างวิบาก ให้มากมาย
หรือสอบได้ ให้เรา เข้าใจตัว ฯ

มารยังมี บารมี ยิ่งแก่กล้า
ยิ่งรุดหน้า สามารถ ในธรรมทั่ว
สร้างวิบาก ได้มากมาย ไม่เหน็ด
ให้ดอกบัว เบ่งบาน สะท้อนสะท้อน ฯ

แล้วประหัต ประหาร มารร้ายให้ตายเตียน
ได้แนบเนียน ไม่มี อะไรเหมือน
เมื่อมารมี ก็เหมือนมาร มาตักเตือน
ให้พบเงื่อน งำกล้า ฆ่ามารเอง ฯ

พุทธทาส อินทปัญโญ